

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Studijní program: 6208 B Ekonomika a management
Studijní obor: Obchodní podnikání

Naučné stezky v cestovním ruchu vybrané části Šumavy

Vedoucí bakalářské práce
RNDr. Josef Navrátil, Ph.D.

Autor
Petra Štolková

2011

Volná strana pro
vložení originálu
zadání BP

Volná strana pro
vložení originálu
zadání BP

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Naučné stezky v cestovním ruchu vybrané části Šumavy vypracovala samostatně s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 sb. v plném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly, v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 24. 3. 2011

Petra Štolková

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce RNDr. Josefu Navrátilovi Ph.D. za přípravu pracovních materiálů zveřejněných v kurzu Moodle EF JU v ČB „Navrátil – Bakalářská práce“ a umožnění jejich využití v textu mé bakalářské práce, za odborné vedení, ochotu a cenné připomínky. Dále bych chtěla poděkovat Správě Národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava za svolení k dotazníkovému šetření ve vybraných lokalitách.

Velký dík patří mé rodině za trpělivost.

OBSAH

1	Úvod	9
2	Literární rešerše	10
2.1	Cestovní ruch a jeho systém	10
2.1.1	Vymezení pojmu cestovní ruch	10
2.1.2	Typologie cestovního ruchu	12
2.1.3	Systém cestovního ruchu	13
2.2	Předpoklady cestovního ruchu.....	14
2.3	Účastník cestovního ruchu.....	16
2.4	Naučné stezky.....	18
2.5	Vybraná oblast.....	19
3	Cíle a metody.....	21
3.1	Cíle a hypotézy	21
3.1.1	Hlavní cíl:	21
3.1.2	Dílčí cíle a hypotézy:.....	21
3.2	Data a metody.....	21
3.2.1	Naučné stezky - trasování.....	22
3.2.2	Naučné stezky – informační tabule	25
3.2.3	Aktuální poptávka	26
3.2.4	Projekt optimalizace	28
4	Výsledky.....	30
4.1	Analýzy nabídky naučných stezek	30
4.1.1	Naučná stezka Adalberta Stiftera	30
4.1.2	Medvědí stezka.....	32
4.1.3	Schwarzenberský plavební kanál.....	36

4.1.4	Zážitková stezka Duch Pralesa	37
4.1.5	Naučná stezka Na Stožeckou skálu	39
4.1.6	Naučná stezka Boubínský prales	42
4.1.7	Hornovltavické pastviny.....	46
4.1.8	Naučná stezka Soutok.....	48
4.1.9	Nabídka naučných stezek ve sledovaném území.....	51
4.2	Analýza preferencí aktuálních návštěvníků.....	57
4.2.1	Analýza struktury respondentů.....	57
4.2.2	Základní analýza struktury odpovědí	61
4.2.3	Analýza struktury odpovědí respondentů podle segmentačních kritérií ..	66
5	Diskuse	71
6	Návrh projektu	74
6.1	Úvodní informace	74
6.2	Cíl projektu	75
6.3	Zadavatel projektu a konkrétní zdroj financování.....	75
6.3.1	Zadavatel projektu	75
6.3.2	Konkrétní zdroj financování.....	75
6.3.3	Lokalizace projektu	76
6.4	Management projektu	76
6.4.1	Manažeri projektu.....	77
6.5	Technická zpráva projektu.....	77
6.5.1	Všeobecné informace	77
6.5.2	Projekt.....	78
6.6	Časový harmonogram projektu	82
7	Závěr.....	83
8	Summary.....	86

9	Seznam pramenů a použité literatury	87
10	Seznam tabulek.....	91
11	Seznam obrázků.....	92
12	Seznam příloh.....	94
13	Přílohy	95

1 ÚVOD

Cestovní ruch se na počátku nového tisíciletí stává klíčovým odvětvím a podle posledních trendů je možné konstatovat, že růst významu cestovního ruchu bude pokračovat i nadále. V souvislosti s tím se rozšiřuje i nabídka produktů a destinací cestovního ruchu. Návštěvníci se zajímají o nové podoby, jakým jsou destinace prezentovány a také o to, jakým způsobem je kladen důraz na uspokojování jejich potřeb. V důsledku nárůstu ohrožení původní přírody roste zájem o cestování do chráněných území. Šumava je v tomto směru pojmem nejen kvůli jedinečné hodnotě přírodního území, stále ještě s kouzlem nepoznaného, ale také díky svým kulturním památkám. Návštěvníci ji chtějí nejen poznávat, ale zároveň se více vzdělávat, chtějí pochopit a ocenit hodnotu zdejší přírody a kulturního dědictví, které svými technickými památkami dokumentují nárůst tempa pokroku v 19. a 20. století.

Právě z tohoto důvodu je ze strany návštěvníků Šumavy proječován zájem o naučné stezky. Naučná stezka by si měla klást za úkol seznámit návštěvníky s historickými, kulturními, přírodními či technickými zajímavostmi území, kterým je trasována. Návštěva naučných stezek je tak ideální volbou, pokud chtějí návštěvníci trávit svůj čas aktivně, ve zdravém prostředí a zároveň si přejí se vzdělávat a doplnit si informace o dané oblasti.

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit současnou nabídku naučných stezek v oblasti jižní části Šumavy a přinést výsledky, vypovídající o současných charakteristikách a attributech naučných stezek na Šumavě. Tyto výsledky budou porovnány s aktuálními preferencemi návštěvníků naučných stezek a mohly by být přínosem či východiskem pro další výzkum.

Další náplní bude identifikace rozdílů v potřebách různých návštěvnických segmentů (za předpokladu, že rozdíly existují) a posouzení struktury návštěvníků. Na základě identifikace mezi současnou nabídkou a poptávkou ve vztahu k naučným stezkám v daném území budou vymezena základní témata, vhodná k optimalizaci podle analýzy jednotlivých ukazatelů.

Bakalářská práce by mohla přispět ke zkvalitnění nabídky těchto naučných stezek ve vztahu k preferencím aktuálních návštěvníků a přispět k optimalizaci cestovního ruchu v dané oblasti.

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 Cestovní ruch a jeho systém

2.1.1 Vymezení pojmu cestovní ruch

Existuje mnoho pohledů na tak složitý jev, jakým cestovní ruch je. Pro jeho složitost, mnohooborovost a průřezovost je nesnadné ho jednoduše definovat z teoretického i praktického hlediska. Definice cestovního ruchu jsou proto spíše definicemi jeho různých stránek či složek podle toho, z jakého hlediska je zkoumán (Indrová et al., 2009, s. 9).

Z obecného hlediska vymezují Horner a Swarbrooke (2003, s. 53) cestovní ruch jako krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností. Tato definice však není úplně výstižná, protože se nezmiňuje o např. o oblasti služebních cest, kde je hlavním cílem práce a nikoli zábava. Nelze také snadno určit, jak daleko člověk musí cestovat nebo kolik nocí musí strávit mimo domov, aby byl považován za turistu. Mezi cestovním ruchem a cestováním nepochybně existuje silná spojitost. Podle mnohých lidí nelze cestovní ruch považovat za samostatné odvětví, ale je to činnost, která je výsledkem služeb jiných odvětví (ubytování, stravování, doprava).

Cestovním ruchem se dle Goeldnera a Ritchieho rozumí veškerý světový průmysl v oblasti cestování, hotelů, přepravy a všech dalších složek, včetně propagace, které slouží potřebám a přáním cestovatelů. Pojem cestovní ruch, jak jej chápeme dnes, dostává nový význam a je hlavním termínem národního hospodářství. Důležitější než celková peněžní hodnota produktu cestovního ruchu je jeho role v rovnováze obchodu. Zde potom příjmy z cestovního ruchu představují artikl vývozního průmyslu. Cestovní ruch je tak neviditelným exportem (Goeldner & Ritchie, 2009, s. 616).

Podle Malé (Malá et al., 2002, s. 6) je nutno cestovní ruch chápat v jednotě jeho navzájem neodlučitelných stránek a to jako oblast spotřeby, protože cestovní ruch slouží jako způsob uspokojování potřeb a jako oblast podnikatelských příležitostí v mnoha oborech lidské činnosti a tím se tedy stává významnou součástí ekonomiky společnosti.

Výše uvedená složitost, mnohotvárnost a průřezovost cestovního ruchu dává možnost uplatnění různých přístupů k jeho pojetí i zkoumání. V teorii i praxi bývá nejčastěji

zdůrazňováno hledisko ekonomické, ekologické, geografické, sociologické a psychologické (Malá et al., 2002, s. 6).

Cestovní ruch může být taktéž definován jako procesy, aktivity a výsledky vyplývající ze vztahů a interakcí mezi turisty, poskytovateli cestovního ruchu, politického systému, společnosti a okolního prostředí, které jsou zapojeny do procesu přilákání návštěvníků. Cestovní ruch je tak složený z aktivit, služeb a průmyslových odvětví, které přináší praxe: doprava, ubytovací služby, stravovací služby, pohostinství, činnosti dalších zařízení, které jsou dostupné pro turisty, ať už jednotlivce, nebo skupiny (Goeldner & Ritchie, 2009, s. 6).

Za mezník v definování cestovního ruchu i pro jeho statistické sledování se považuje Mezinárodní konference o statistice cestovního ruchu, pořádaná Světovou organizací cestovního ruchu proběhnuvší v červnu 1991 v Ottawě. Na této konferenci WTO byl podán jednotný návrh na unifikaci základních pojmů souvisejících s cestovním ruchem. Cestovní ruch (tourism) je definován jako činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí (mimo místo bydliště) a to na dobu kratší než je stanovena (u mezinárodního cestovního ruchu činí tato doba 1 rok, u domácího cestovního ruchu 6 měsíců), přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě (Malá et al., 2002, s. 10).

Výše uvedená definice z pojmu cestovní ruch dle Indrové (2004, s. 13) vylučuje: cestování v rámci trvalého bydliště, pravidelné zahraniční cesty, dočasné přistěhování za prací a dlouhodobé migrace.

Jak uvádí Výkladový slovník cestovního ruchu (Pásková & Zelenka, 2002, s. 45) jsou za cestovní ruch pokládány „*aktivity osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech ne déle než jeden rok za účelem trávení volného času, podnikání, či jiným účelem. Rozšířené pojetí cestovního ruchu vychází z vnímání cestovního ruchu jako komplexního procesu, který zasahuje nejen jeho účastníky, ale také poskytovatele služeb, destinace, v nichž je cestovní ruch realizován a tranzitní destinace*“.

Čertík (Čertík et al., 2001, s. 20) vymezuje cestovní ruch jako mnohostranné odvětví, zahrnující zejména dopravu, turistická zařízení poskytující ubytování a stravování, služby cestovních kanceláří, průvodcovské služby, turistické informační systémy a další infrastrukturu, resp. další služby cestovního ruchu. Toto odvětví patří mezi nejvýznamnější součásti národních i světové ekonomiky.

Odborná literatura podle Jakubíkové (2009, s. 19) tvrdí, že cestovní ruch představuje rozsáhlý trh, který vyžaduje uspokojení různorodých potřeb, a tím vzbuzuje pozornost podnikatelů, veřejné i státní správy, i velmi dynamicky se rozvíjející segment ekonomiky.

Podle údajů WTO a WTTC (World Tourist and Travel Council) je cestovní ruch největším zaměstnavatelem na světě (Čertík et al., 2001, s. 20).

2.1.2 Typologie cestovního ruchu

Cestovní ruch bývá obvykle členěn na formy cestovního ruchu (členění z hlediska motivů k účasti na cestovním ruchu) a druhy cestovního ruchu, které zohledňují jeho jevový průběh a způsob jeho realizace a účinků v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách (Indrová, 2004, s. 17).

Dle Malé (Malá et al., 2002, s. 15) v konkrétní praxi dochází k prolínání těchto obou hledisek a navíc zde panuje nejednotnost mezi odborníky o tom, co je považováno za druh a co za formu. Proto uplatňuje společné kritérium typu cestovního ruchu jako vyjádření jeho jevové formy. Typ cestovního ruchu umožňuje blíže charakterizovat účastníka cestovního ruchu z hlediska jeho motivace účasti, charakterizovat způsob realizace cestovního ruchu a také účinky, které pro společnost i jednotlivce přináší.

Cestovní ruch (Indrová, 2004, s. 15) lze členit:

- Dle převažující motivace účasti na cestovním ruchu na: rekreační cestovní ruch, kulturně poznávací cestovní ruch, cestovní ruch s náboženskou orientací, cestovní ruch se vzdělávacími motivy, cestovní ruch se společenskými motivy, zdravotně orientovaný cestovní ruch, sportovně orientovaný cestovní ruch, cestovní ruch orientovaný na poznání přírodního prostředí, cestovní ruch s dobrodružnými motivy, cestovní ruch s profesními motivy, cestovní ruch specificky orientovaný.
- Dle místa realizace na: domácí cestovní ruch, zahraniční cestovní ruch.
- Dle vztahu k platební bilanci státu na: zahraniční cestovní ruch aktivní, zahraniční cestovní ruch pasivní.
- Dle délky pobytu na: krátkodobý, dlouhodobý.
- Dle počtu účastníků na: individuální, skupinový.
- Dle způsobu financování na: komerční, sociální.

- Dle věku účastníků na: cestovní ruch dětí, cestovní ruch mládeže, cestovní ruch seniorů, cestovní ruch rodin s dětmi, cestovní ruch věkové skupiny mezi 40-50 lety.
- Dle převažujícího prostředí pobytu na: městský cestovní ruch, venkovský cestovní ruch, lázeňský cestovní ruch, cestovní ruch ve střediscích cestovního ruchu.
- Ostatní kritéria: dle ročního období, dle způsobu ubytování, dle použitého dopravního prostředku a další.

2.1.3 Systém cestovního ruchu

Jak uvádí Vystoupil (2006, s. 8), systém cestovního ruchu je v důsledku jeho vztahů k vnějšímu prostředí (okolí) otevřeným systémem. Pokud je systém cestovního ruchu silně ovlivňován vnějším prostředím, které ho ovlivňuje a sám toto prostředí také ovlivňuje, hovoří se o vstupech (inputech – vliv nadřazených systémů) anebo o outputech (výstupech – vliv na nadřazené systémy). Intenzita inputů a outputů poskytuje informace o míře vlivu jiných nadřazených systémů na cestovní ruch, tedy o míře vlivu cestovního ruchu jako systému na jiné systémy.

Také podle Ritchieho a Crouche (Ritchie & Crouch, 2003, s. 62-64) je cestovní ruch otevřeným systémem a předmětem mnoha vlivů, které vznikají vně tohoto systému. Tyto vlivy se hodnotí jako globální prostředí (makroprostředí). Skládá se ze širokého spektra jevů, které působí na všechny lidské aktivity. Mezi globální vlivy patří změny v atraktivnosti určité destinace pro turisty, posuny skladby bohatství, které vedou ke vzniku nových trhů, změny v cenách dopravy do různých destinací, zhoršení populačních vztahů a mezinárodních vztahů a mnoho dalších. Aby mohly být dané destinace konkurenceschopné, musí se těmto vlivům buď přizpůsobit, nebo je překonat. Makroprostředí destinace je ve stavu neustálého vývoje a neustále se mění. Proto je třeba makroprostředí neustále monitorovat.

Ritchie a Crouch (2003, s. 64-66) mezi faktory makroprostředí destinace řadí ekonomiku (ovlivňuje globální cestovní ruch, má vliv na oblíbenost turistických destinací, ekonomický růst vs. ekonomická recese); technologii (vývoj technologií např. v dopravě: rychlost, kapacita, bezpečnost; soft technologie: vývoj informačních, finančních, zásobovacích a ubytovacích systémů); ekologii (klimatické změny, globální oteplování, znečišťování přírody); politické a právní faktory (geopolitické události, omezení zbrojení, nárůst mezinárodní komunikace, obchodu, investic a cestování, dohody volného obchodu,

snížení počtu autoritativních režimů); sociálně kulturní faktory (tendence návratu k přírodě, odpor proti kulturnímu imperialismu, vnímání domorodého obyvatelstva a jeho hodnot, větší úcta k obohacujícím kvalitám, impakt globální komunikace a její efekt na obyvatele zemí 3. světa, potenciál cestovního ruchu pro sociální rozmístění); demografické faktory (dva příjmy v domácnosti, zvyšování vzdělanosti, stárnutí populace zejména v rozvinutých a průmyslových zemích).

Mezi komponenty mikroprostředí destinace patří dle výše uvedených autorů (Ritchie & Crouch, 2003, s. 66-68): dodavatelé (jsou spojeni s účastníky cestovního ruchu pomocí zprostředkovatelů a prostředníků); zákazníci (cestovatelé a turisté); konkurenti (vztahy mezi jednotlivými destinacemi jsou konkurenční, ale i navzájem se doplňující); vnitřní prostředí destinace (ke konkurenceschopnosti musí destinace fungovat jako celek); veřejné prostředí (napomáhá, ale i brání schopnostem destinace vytvářet a realizovat své cíle).

Výše uvedení autoři (Ritchie & Crouch, 2003, s. 66) tvrdí, že kromě samotné destinace zahrnuje mikroprostředí další entity, které tvoří průmysl cestovního ruchu.

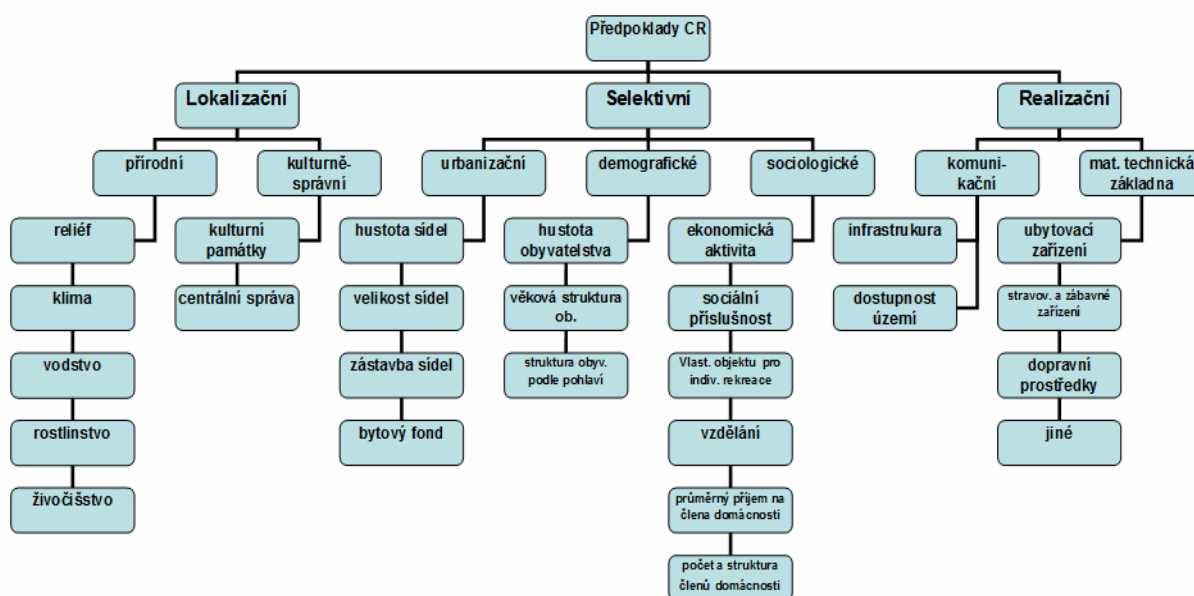
2.2 Předpoklady cestovního ruchu

Vzniku cestovního ruchu předchází pestrý komplex činitelů, které jsou rozličné povahy a proto je zkoumají různé vědy. Protože každou z těchto věd prioritně zajímají jiné aspekty cestovního ruchu, je jejich přístup k hodnocení předpokladů cestovního ruchu odlišný a směřuje k mnohým hierarchizacím významu předpokladů cestovního ruchu (Mariot, 1983, s. 24).

Mariot (1983, s. 14) vymezuje cestovní ruch jako společenskou aktivitu, která je podmíněna přemísťováním obyvatelstva do částí krajinné sféry, které jsou charakterizované interakcemi krajinných prvků, schopnými vyvolat dočasnou změnu pobytu. Téměř bezprostředně po zaevidování existence a rychlého tempa rozvoje cestovního ruchu se začaly zkoumat okolnosti a podmínky, které ovlivnily jeho vznik, vývoj a rozšíření. V této souvislosti se sleduje problematika předpokladů cestovního ruchu (Mariot, 1983, s. 24).

V odborné literatuře dle Mariota (1983, s. 84) je cestovní ruch výsledkem symbiózy tří nevyhnutelných a pro jeho rozvoj stejně důležitých skupin předpokladů: přírodní, kulturně-historické a společenské předpoklady cestovního ruchu.

Obrázek 1. Schéma funkčně chronologického členění předpokladů cestovního ruchu.

Zdroj: Mariot, 1983, s. 88.

Členění činitelů rozvoje a rozmístění cestovního ruchu podle Hraly zásadním způsobem vychází z Mariotova členění. Z ekonomického a geografického hlediska rozděluje Hrala předpoklady cestovního ruchu stejně jako Mariot na selektivní, realizační a lokalizační (Hrala, 2000, s. 12-22). Lokalizační podmínky tvoří fyzickou základnu pro uspokojování poptávky a rozhodují o funkčním využití oblasti z hlediska přírodních možností a kvalitě společenských podmínek a atraktivit. Realizační podmínky jsou rozhodující v konečné fázi uskutečňování různých forem cestovního ruchu, umožňují jeho faktickou realizaci a pomocí technologií (dopravy, ubytování) umožňují dané oblasti cestovního ruchu dosáhnout. Na rozdíl od Mariota člení Hrala selektivní podmínky na objektivní, zahrnující vnitropolitickou situaci a ekonomické předpoklady a subjektivní, zahrnující pohnutky ovlivněné reklamou a životní úrovní obyvatel (Hrala, 2000, s. 12-22).

Šprincová (1975, s. 24) dělí předpoklady cestovního ruchu dle funkčnosti na předpoklady cestovního ruchu umožňující, vyvolávající a usměrňující. Vedle toho také existují faktory cestovního ruchu brzdící.

Ritchie a Crouch (2003, s. 110-111) uvádí sedm hlavních předpokladů pro atraktivitu destinace:

1. Fyzická geografie, obzvláště krajiny, scenérie a klimatu, definuje celkovou strukturu prostředí. Vizuální a smyslový prožitek jsou základní prvky, které návštěvníka uspokojí. Podle tohoto předpokladu se pak mohou kreativně rozvinout všechny další faktory.
2. Kultura a historie; destinace, která je schopná poskytnout návštěvníkům jedinečný zážitek v oblasti kultury a historie má jasnou konkurenční výhodu.
3. Rozsah a směs aktivit, dostupných v destinaci: poskytuje primární důvod k fyzické a emoční stimulaci, která vyvolá zájem danou destinaci navštívit.
4. Různé zvláštní události nabízené destinací, s cílem vytvořit nezapomenutelný a dynamický prožitek; různá dění, která mohou vzbudit velký zájem a zapojení, jak ze strany návštěvníků, tak místních obyvatel.
5. Jiné komponenty struktury destinace.
6. Zábava; druhy zábavy jsou v různých destinacích často navrženy tak, aby doplňovaly jiné aktivity a události, které destinace nabízí. A naopak, pro jiné destinace představuje síla zábavy primární předpoklad pro atraktivitu destinace.
7. Tržní vazby; síla tržních vazeb často slouží jako hlavní katalyzátor pro návštěvu destinace.

Jak uvádí Palatková (2006, s. 16), atraktivita destinace tak představují podstatu destinace a hlavní motivační stimul návštěvnosti destinace.

2.3 Účastník cestovního ruchu

Účastníkem cestovního ruchu je myšlena každá osoba, která pobývá přechodně mimo místo svého běžného pobytu, účastní se některého druhu či formy cestovního ruchu a motivací pro cestu není výdělečná činnost (Pásková & Zelenka, 2002, s. 301). Účastník cestovního ruchu je subjektem v systému cestovního ruchu.

To, co vede lidi k potřebě provozování aktivit cestovního ruchu, jsou motivační faktory (Horner & Swarbrooke, 2003, s. 64). Jsou to např. fyzické, emocionální, kulturní nebo osobní motivační faktory. Determinující faktory zase určují, zda účastník cestovního ruchu bude

vůbec moci někam jet, kam a kdy pojedete a jak bude probíhat jeho pobyt na cílovém místě. Je to např. množství volného času, pracovní nebo rodinné závazky či výše jeho disponibilního příjmu.

Základní technikou marketingu, která se používá v praxi k efektivnímu zaměření nabídky určitých výrobků a služeb na určité skupiny obyvatelstva, je segmentace trhu. (Horner & Swarbrooke, 2003, s. 76). Základní techniky, sloužící k identifikaci tržních segmentů, jsou podle těchto autorů demografické, socioekonomické, geografické, psychografické a behavioristické segmentace.

K demografickým údajům náleží věk, pohlaví, ekonomická aktivita či dosažené vzdělání. Socioekonomickou segmentaci, zahrnující příjmy, povolání, vzdělání a společenskou třídu, je možno sloučit s demografickou nebo psychografickou segmentací. Geografická segmentace zkoumá potřeby zákazníků z hlediska geografického umístění jejich sídla. Psychografická metoda slučuje lidi do skupin podle jejich postojů a názorů, protože postoje a názory jednotlivců diktují jejich zákaznické chování. Behavioristická segmentace hodnotí tržní segmenty z pohledu důvodů k nákupu, očekávaných výhod, postojů k produktu a postavení uživatele z hlediska užívání produktu (Horner & Swarbrooke, 2003, s. 76-84).

Výše uvedení autoři také uvádí tyto typologie účastníků cestovního ruchu:

Sociolog Cohen (In Horner & Swarbrooke, 2003, s. 65-66) dělí turisty na čtyři typy: organizovaný masový turista si kupuje dovolenou jako balíček služeb v některé z populárních destinací, individuální masový turista si koupí volnější balíček umožňující relativní svobodu pohybu, turista průzkumník jezdí na své cesty sám se záměrem se ostatním turistům vyhýbat, nicméně s určitou dávkou komfortu a bezpečnosti a konečně je to turista tulák, který je mimo veškerou formu cestovního ruchu.

Smith (In Horner & Swarbrooke, 2003, s. 66) rozdělil typy turistů na objevitele, elitní turisty, nekonvenční turisty, neobvyklé turisty, nastávající masové turisty, masové turisty a charterové turisty.

Pro efektivní zaměření nabídky výrobků a služeb na určité skupiny obyvatelstva se používá marketingová technika segmentace trhu. „*Proces rozdělení celkového trhu na skupiny lidí, které mají relativně podobné potřeby produktů, za účelem vytvoření marketingového mixu nebo mixů, které přesně splní potřeby jednotlivců ve zvoleném segmentu nebo segmentech*“ tak segmentaci trhu definují Dibb, Simkin, Pride a Ferrell (In Horner & Swarbrooke, 2003, s. 76).

2.4 Naučné stezky

Ve Výkladovém slovníku cestovního ruchu (Pásková & Zelenka, 2002, s. 278) je termín naučná stezka definován jako cesta se značením vlastní trasy, význačných míst, vyhlídek a naučná stezka je zřizována na přírodně nebo kulturně zajímavých místech s vyznačením zajímavých míst, s informačními tabulemi, na kterých je popis místní fauny či flóry nebo kulturních památek. Na stezce může působit průvodce. První vodácká naučná stezka vedla údolím Berounky.

Naučná stezka je předem určená turistická trasa, která si klade za cíl vzdělat, resp. přinést informace lidem, kteří ji procházejí. Využívá k tomuto účelu buď informační panely nebo tištěné průvodce či jinou, originálnější formu. Může procházet např. chráněnými územími, lesy, lesoparky, okolími měst, městy, zemědělskou krajinou (Co je naučná stezka, 2009).

Dle Friedlové (1991, s. 5-6) plní přírodovědné naučné stezky funkci informační (poučení o přírodě a způsobech její ochrany), výchovně – vzdělávací (praktická ochrana přírody, vzájemný vztah živé a neživé složky ekosystému i organismů, rozvíjí a doplňuje poznatky již získané), vybízející (aktivní účast návštěvníků k ochraně přírody a jejich citový postoj k přírodě, apel na jejich svědomí), estetickou (výchova k vnímání krásy přírody, poukaz na krajinnotvornou funkci zeleně), motivační (probuzení zájmu o přírodu), propagační (propagace ochrany přírody a její současný význam) a didaktickou (předvádění způsobů i ověřených postupů při praktické ochraně přírody a zlepšování životního prostředí, seznamuje s metodami práce ochrany přírody). V oblasti komplexního působení naučné stezky podchycují více lidských zájmových oblastí a činností, mají vlastivědnou a turistickou náplň a podněcují ke komplexnímu chápání přírody.

Typologie naučných stezek dle Čeřovského a Záveského (1989, s. 142-147) naučné stezky rozděluje na naučné stezky s průvodcovskou službou, samoobslužné naučné stezky, stezky s kombinovaným výkladem, naučné stezky dle obsahu, délky a naučné stezky dle způsobu prohlídky.

2.5 Vybraná oblast

Šumava jako samostatný turistický region se rozkládá na území Jihočeského a Plzeňského kraje. V geografickém vymezení se jedná o horské pásmo dlouhé cca. 140 km, které se rozkládá mezi Všerubským a Vyšebrodským průsmykem (Kočárek ml., 2005, s. 16). Pro bakalářskou práci bylo vymezena oblast jižní části Šumavy. Územně se rozkládá od Dolního Dvořiště (část okresu Č. Krumlov), kde na území Šumavy navazují Novohradské hory, po obec Vimperk (okres Prachatice). Na celém tomto území obklopuje linii pohoří Šumavy Šumavské podhůří.

Charakterizované území Šumavy nabízí různé formy turistiky jak v letní, tak v zimní sezóně. Jsou zde možnosti pro aktivní pěší turistiku, cykloturistiku, hipoturistiku, vodní turistiku i turistiku zaměřenou na poznávání historických památek a kultury. S rozšiřováním rodinných farem vznikají předpoklady také pro rozvoj agroturistiky v šumavském podhůří. Vzhledem k ekologicky hodnotné přírodní krajině Šumavy zde dochází i k rozvoji lázeňství a wellness (Pícek et al., 2007, s. 13-14).

Návštěvnost v oblasti se koncentruje do několika intenzivněji využívaných destinací. Hlavní atraktivitou v jižní části Šumavy je oblast Lipenska. Lipenská přehrada se rozprostírá od obce Lipno nad Vltavou k Želnavě v délce 48 km. Je centrem vodních i zimních sportů, vznikl zde zábavně sportovní park s názvem Marina Lipno s lanovkou na Kramolín, kde je nově zbudovaný skiareál. V několika posledních letech se významně zvýšila návštěvnost regionu i během dosud značně omezené zimní sezóny. Tato skutečnost souvisí jednak s rozvojem lyžařského areálu Kramolín – Lipno nad Vltavou, tak s rostoucím zájmem českých turistů o přeshraniční lyžařské středisko Hochficht. Díky vytváření zimní sezóny postupně dochází k nárůstu vytíženosti ubytovacích zařízení v oblasti Lipenska v průběhu celého roku (Charakteristika území Lipenska, 2010). Mezi další vyhledávané lokality v této oblasti patří Čertova Stěna, kde se na rozloze přibližně 10 ha nad hlubokým údolím Vltavy prostírá divoký skalní sráz posetý chaoticky nakupenými žulovými balvany. Území leží asi 4 km západně od Vyššího Brodu při silnici do Loučovic. Také cisterciácký klášter ve Vyšším Brodě, který je jednou z nejcennějších památek gotické církevní architektury na našem území, je vyhledávanou lokalitou (Vyšebrodský klášter, 2010).

Jako druhé centrum s vysokou návštěvností v charakterizovaném území je část od Nové Pece do Stožce. V této oblasti jsou nejvíce navštěvované atraktivity Národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava - Plešné jezero, Jelení vrchy, vrcholy Plechý, Trojmezí a

Třístoličník, Stožec a z technických památek Schwarzenberský plavební kanál. V této oblasti se nachází Medvědí stezka - naučná stezka přibližující skalní útvary v blízkosti Nové Pece, která je nejstarší naučnou stezkou na Šumavě, Schwarzenberský plavební kanál - naučná stezka o přírodně-historických zajímavostech jihu Šumavy z Jeleních Vrchů nad Novou Pec, Stožecká skála - historicko-přírodovědná naučná stezka přes Stožeckou kapli ke Stožecké skále, Zážitková stezka „Duch pralesa“ - stezka začíná u hráze Plešného jezera a končí u pomníku Adalberta Stiftera na jezerní stěně, Stifterův okruh - naučná stezka v Horní Plané, která je věnována básníku A.Stifterovi a přírodním zajímavostem.

Poslední nejnavštěvovanější lokalitou v charakterizovaném území je Horní Vltavice, Kubova Huť, vrchol Boubín, Boubínský prales a Vimperk. Mezi nejznámější naučné stezky zde patří Boubínský prales, dále pak naučná stezka Hornovltavické pastviny a naučná stezka Vimperská větev Zlaté stezky.

Ze zprávy statistického průzkumu, uvedeného na stránkách organizace Správa Národního parku a Chráněné krajinné oblasti (Zvettlerová, 2009) je patrné, že nejčastěji vyhledávanou turistickou oblastí České republiky je v posledních letech právě Šumava. Region navštěvují lidé po celý rok, ale převládá zájem o letní a zimní sezónu. Sledované lokality v Národním parku Šumava v roce 2008 navštívilo téměř 770 tisíc turistů. V první řadě dominuje pobyt v krásné a zachovalé přírodě, následuje objevování dříve zakázaných a nepřístupných míst, ale i hledání klidu a pohody. U turistů, jejichž věk je v rozmezí od 26 do 49 let, je převažujícím důvodem návštěvy Šumavy sport a relaxace, ale také návrat na místa, odkud pocházeli rodinní příslušníci. Ze statistických údajů návštěvnosti NP a CHKO Šumava, která se od roku 1996 zvýšila o třetinu, vyplývá velký význam Národního parku a Chráněné krajinné oblasti pro rozvoj cestovního ruchu na Šumavě, nabízí ideální podmínky pro volnočasové aktivity. Naopak, z výsledků analýz je patrné, že mezi největší problémy, které brání jeho efektivnějšímu rozvoji, patří nedostatečná míra regionální koordinace a řízení aktivit v oblasti cestovního ruchu (Pícek et al., 2007, s. 13-14).

3 CÍLE A METODY

3.1 Cíle a hypotézy

3.1.1 Hlavní cíl:

Zhodnocení současného stavu využití naučných stezek ve vybrané oblasti.

3.1.2 Dílčí cíle a hypotézy:

C1: Posouzení naučných stezek ve vybrané oblasti.

H1.1 Geografické charakteristiky a atributy jednotlivých naučných stezek ve vybrané oblasti se liší.

C2: Zhodnocení struktury návštěvníků naučných stezek a jejich vztahu k nim.

H2.1 Existují rozdíly v postojích k charakteristikám a atributům naučných stezek mezi návštěvníckými segmenty.

C3: Identifikace možné optimalizace využití naučných stezek ve vymezené oblasti.

H3.1 Ve vymezené oblasti existují možnosti optimalizace využití naučných stezek.

3.2 Data a metody

Podle časového harmonogramu byl metodický postup zpracování bakalářské práce rozdělen do několika úseků. Vedoucím práce byl v e-learningovém systému Jihočeské univerzity vytvořen Projekt bakalářské práce (Navrátil, 2009), kde byl formulován hlavní cíl, dílčí cíle a hypotézy. Z hlediska obsahu a formy byly v projektu bakalářské práce uvedeny jednotlivé kapitoly bakalářské práce (úvod, rešerše literatury, cíle a metodika, výsledky, diskuse, projekt optimalizace a závěr, včetně seznamu zdrojů literatury a příloh).

V rámci volby tématu bylo přesněji specifikováno vymezené území, konkrétně z oblasti jižní Šumavy bylo vyčleněno 8 naučných stezek, jejichž jednotlivé charakteristiky budou předmětem výzkumu.

Následovala etapa studia odborné literatury z oblasti teorie cestovního ruchu a sběru sekundárních dat o vymezené oblasti. Sekundárními zdroji informací byly odborné publikace, regionální literatura, mapy, turistické průvodce. Taktéž byly využity internetové zdroje. Získané informace byly zpracovány a utříděny a v prostředí softwarového programu Janitor J/2, v aplikaci JanMap (Pala, 2009) byla vytvořena databáze naučných stezek s lokací informačních panelů.

Primární data byla získána dotazníkovým šetřením, který probíhal v měsících červnu až srpnu 2010 ve vymezené oblasti a vlastním šetřením vymezeného území. Dotazníkové šetření bylo provedeno s cílem zjistit, jaký je postoj návštěvníků k charakteristikám naučných stezek a jaké jsou jejich preference k atributům naučných stezek.

Data, která byla takto získána, byla posléze zpracována do databáze v programu Microsoft Office Excel a tímto programem byla také provedena jejich analýza. K identifikaci potenciálních rozdílů mezi segmentačními kritérii bylo využito programu Statistica.

Po analýze dat získaných primárním výzkumem bylo poslední etapou vlastní vypracování textu bakalářské práce.

Bibliografické záznamy, bibliografický soupis a citační odkazy na tištěné materiály se striktně drží pravidel daných časopisem Tourism Management. Bibliografické záznamy elektronických materiálů jsou založena na ČSN ISO 690-2. Tabulky a grafika jsou vypracovány podle pravidel daných Americkou psychologickou asociací - APA Style (Navrátil, 2011a).

3.2.1 Naučné stezky - trasování

Nejprve byla provedena analýza aktuální nabídky naučných stezek ve vymezeném území. Bylo vybráno 8 naučných stezek (Naučná stezka Adalberta Stiftera, Medvědí stezka, Schwarzenberský plavební kanál, Duch pralesa, Naučná stezka Stožecká skála, Boubínský prales, Hornovltavické pastviny a Naučná stezka Soutok). Naučné stezky byly identifikovány v mapách a následně bylo provedeno terénní šetření s cílem identifikace hlavních proměnných. Jako hlavní proměnné byly vedoucím bakalářské práce klasifikovány typ povrchu a typ výhledu.

Kategorizovány byly pomocí těchto ukazatelů (Navrátil, 2011a):

Povrch

- 1 zpevněný komplexní povrch (*asfalt*)
- 2 zpevněný komplexní povrch (*šotolina s kamenným štětem*)
- 3 zpevněný jednoduchý povrch (*šotolina nebo kameny na půdě*)
- 4 nezpevněný povrch (*půda, tráva, lesní hrabanka*)
- 5 nezpevněný povrch (*kamenné podloží na Šumavě ve svazích vyšších poloh*)
- 6 povalový chodník (*dřevěné lávky a chodníky na naučných stezkách na rašeliništích Šumavy*)

Výhled

- 1 otevřený výhled s panoramatem viditelným nad 180°
- 2 omezený výhled s horizontem viditelným mezi 180° a 45°
- 3 uzavřený výhled, s výhledem do 150 m vzdálenosti a maximálně 45° výhledu, typický pro vyšší typ porostu

Tyto hlavní proměnné byly zaznamenány v geografickém informačním systému, konkrétně v prostředí Janitor J/2 (Pala, 2009). Data byla ukládána ve třech vrstvách.

1. Naučné stezky jako liniová vrstva se zaznamenanými atributy: kód naučné stezky, název naučné stezky, typ povrchu, typ výhledu, délka jednotlivých úseků.
2. Informační panely jako bodová vrstva se zaznamenanými atributy: kód stezky, kód informačního panelu, název informačního panelu.
3. Krajinný pokryv území, kterým naučné stezky procházejí, překreslený dle jednotek Corine 2000 (Janitor 2.5.1) jako polygonová vrstva se zaznamenanými atributy: kód naučné stezky, název naučné stezky, klasifikace využití území.

Tyto hlavní charakteristiky naučných stezek byly doplněny o další sledované kategorie - klimatické a geomorfologické členění.

Geomorfologie je věda, studující vznik a vývoj tvarů zemského povrchu (reliéfu) jako složky fyzickogeografické sféry (Chábera, 1996, s. 3). Dle Mirvalda (1994, s. 17) z hlediska

cestovního ruchu reliéf ovlivňuje, kde se cestovní ruch bude vyskytovat a ovlivňuje jej ve svých mikroformách i makroformách. Za základní jednotku geomorfologického členění je považován horopisný (geomorfologický) celek (Demek et al, 1987, s. 33). Podle stavu z roku 1972 je uváděn přehled geomorfologického členění České republiky v hierarchickém uspořádání takto

- vyššími geomorfologickými jednotkami jsou

Provincie

Soustava (subprovincie)

Podsoustava (oblast)

Celek

- nižšími geomorfologickými jednotkami jsou

Celek

Podcelek

Okrsek

(Demek et al., 1987, s. 33-37).

Naučné stezky byly rozčleněny podle výše uvedeného přehledu.

Také klima je významným činitelem cestovního ruchu, nejvíce je preferováno klima příjemné, bez velkých výkyvů a extrémních charakteristik (Mirvald a kolektiv, 1994, s. 18). Časový průběh realizace cestovního ruchu a sezónnost s letním či zimním využitím klimatické předpoklady daného území přímo ovlivňují. (Gehinová, 2008, s. 12).

Typ klimatu byl vyhodnocen na základě členění klimatu podle E. Quitta z roku 1975, jehož základem byl Atlas podnebí ČSR (Quitt, 1975). Quitt jednotlivé typy klimatu rozčlenil na základě následujících charakteristik: průměrné teploty vzduchu, počtu letních, mrazových a ledových dní, počtu dní s teplotou alespoň 10°C, srážkových úhrnů, údajů o počtu dní se sněhovou pokrývkou a počtu jasných a zamračených dní. Na základě toho definoval 3 hlavní klimatické oblasti – teplou T se 2 podoblastmi, mírně teplou MT zahrnující 7 podoblastí a chladnou oblast CH se 3 podoblastmi (Tolasz, 2007, s. 230).

Pomocí vektorové analýzy dat v prostředí Janitor J/2 byly spočítány délky naučných stezek a rozčleněny do jednotlivých kategorií dle sledovaných ukazatelů. V programu

Microsoft Office Excel byl vytvořena databáze kategorií s jednotlivými ukazateli, která byla dále četnostně zpracována.

3.2.2 Naučné stezky – informační tabule

Forma a obsah všech informačních tabulí byly zaznamenány do databáze připravené vedoucím bakalářské práce (Navrátil, 2011b). V databázi informačních tabulí byly sledovány následující kategorie s těmito ukazateli:

- zda se na informační tabuli nachází mapa (v podobě turistické mapy, mapy vypadající jako základní mapa ČR, ortofotosnímku či schematického nákresu)
- zda je na informačním panelu zakreslena trasa příslušné naučné stezky, popř. i s lokací informačních tabulí (ano-ne)
- zda je na informační tabuli uvedeno pořadové číslo tabule (ano-ne)
- zda se na informační tabuli vyskytuje fotografie, kresba či diagram (ano-ne)
- zda jsou součástí informační tabule otázky k zamyšlení, úkoly k vypracování či interaktivní prvky (ano-ne)
- zda je součástí informační tabule vybavení v podobě kolostavů, přístřešků, laviček či odpočívadel, odpadkového koše apod. (ano-ne)
- zmapování stavu informačních tabulí (s jednotlivými ukazateli: nové; jako nové; tabule staršího data; narušené tabule; zdevastované tabule)
- zda je uvedeno datum vzniku naučné stezky, informačních tabulí a správce naučné stezky
- slovní popis obsahu jednotlivých informačních tabulí

Vedoucím bakalářské práce byla poskytnuta databáze témat informačních tabulí, rozdělená do 77 kategorií (Navrátil, 2011c). Informační tabule byly vyhodnoceny do pěti obsahových kategorií (obsah1, obsah 2, obsah 3, obsah 4, obsah 5), do nichž bylo zakódováno až pět hlavních témat, jimž je tabule věnována v pořadí podle významnosti.

Tato data byla četnostně zpracována, aby se vyhodnotilo poměrové zastoupení jednotlivých ukazatelů informačních tabulí v rámci sledovaného území.

3.2.3 Aktuální poptávka

3.2.3.1 Dotazníkové šetření

Bylo provedeno dotazníkové šetření s cílem identifikace preferencí návštěvníků k nejvýznamnějším atributům naučných stezek identifikovaných vedoucím práce (Navrátil, 2011a).

Dotazníkovým šetřením byly sledovány tyto atributy naučných stezek v kategoriích jednotlivých ukazatelů

- doprava ke stezce (*jen pěšky – pěšky nebo na kole - automobilem, veřejnou dopravou*)
- informace o lokalitách (*tištěný průvodce – informační tabule – elektronicky přes mobil, PDA, iPhone*)
- značení trasy (*bez terénního značení - směrové tabule na hlavních křižovatkách - značení turistickými značkami*)
- délka trasy (*do 5 km – 5 až 15 km – nad 15 km*)
- způsob trasování (*okružní stezka – začátek a konec v jiném bodě*)
- zaměření trasy na (*geologii – vodu – rostlinstvo - živočišstvo – historii – techniku – krajinu – všeobecně*)
- možnost absolvování trasy (*pěšky – na kole – na koni – na běžkách – na in-linech*)

Kromě nejvýznamějších atributů naučných stezek byla sledována i základní segmentační kritéria.

- demografická segmentační kritéria byla zjišťována na základě dotazu na výběr pohlaví (*muž – žena*) a věk dotazovaného (*kategorie 18 – 25 let; 26 - 35 let; 36-45 let; 46-55 let; 56-65 let; 66 – 75 let; nad 75 let*)
- pro zjištění národnosti bylo použito dotazu s otevřenou možností, touto otázkou byla sledována geografická segmentační kritéria
- behavioristická segmentační kritéria byla zjišťována dotazem na počet návštěv naučných stezek v roce 2009 s výběrem z pěti kategorií (*0; 1; 2 – 5; 6 – 15; nad 15*)

Dotazování proběhlo formou distribuce dotazníků do ubytovacích zařízení v dané oblasti. Rozvoz dotazníků proběhl v měsíci červnu, vybrány nazpět byly v měsíci srpnu a následně bylo díky malé návratnosti vyplněných dotazníků provedeno dotazníkové šetření na místě přímo ve vybrané lokalitě. Terénní šetření proběhlo v měsíci srpnu v lokalitě Plešné jezero, na začátku zážitkové trasy Duch pralesa. Touto metodou bylo nakonec dosaženo celkového počtu 228 odevzdaných dotazníků.

3.2.3.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Výsledné hodnoty bylo nutno nejprve uspořádat a digitalizovat. Dotazníky byly zakódovány dle odpovědí do uceleného souboru 228 případů a převedeny do elektronické formy pomocí programu Microsoft Office Excel. Takto zpracovaná data byla čtenostně vyhodnocena jednorozměrným tříděním v tomtéž programu.

Jednotlivé četnosti charakterizují strukturu statistického souboru z hlediska zkoumaného statistického znaku. Pomocí absolutní četnosti se vyjadřuje, kolikrát se zkoumaný znak ve statistickém souboru vyskytuje. Součet četností zkoumaných znaků se pak rovná obsahu souboru n . Relativní četnost udává, jaký podíl (vyjádřený v %) má sledovaná hodnota na rozsahu souboru, kolikrát se zde vyskytuje. (Čermáková & Štřeleček, 1995, s. 8).

Digitalizované výsledné hodnoty dotazníkového šetření byly také použity k identifikaci potenciačních rozdílů mezi segmentačními kritérii. To bylo učiněno pomocí kontingenční tabulky v programu Microsoft Office Excel, která kromě prostého popisu četností kombinací hodnot dvou zkoumaných znaků umožňuje testování hypotéz o nezávislosti statistických znaků, tedy zda mezi dvěma zkoumanými znaky existuje nějaký vztah. K posouzení shody či rozdílu mezi dvěma znaky se používá nejčastěji chí-kvadrát test. Obecně slouží k posouzení vhodnosti modelu rozdělení jedné či více zkoumaných proměnných na základě odpovídajícího rozdělení zjištěného ve výběru (Hebák & Hustopecký, 1987, s. 102). Tento test se může použít pro libovolné znaky a zjišťujeme jím, zda změna jednoho znaku nějak ovlivňuje druhý znak. Chí- kvadrát posuzuje empirické četnosti ve srovnání s teoretickými četnostmi, kterých by bylo dosaženo za předpokladu nezávislosti znaků (Řezanková, 2005, s. 23).

Pomocí chí-kvadrát testu lze ověřovat hypotézu

H_0 = libovolná dvojice znaků je na sobě nezávislá.

H_A = non H_0 , znaky jsou na sobě závislé.

Testovacím kritériem je náhodná veličina χ^2 o n stupních volnosti [$n=(r-1)*(s-1)$].

Pokud χ^2 na hladině významnosti α překročí kritickou hodnotu $\chi^2_{1-\alpha} = [(r-1)*(s-1)]$ je možno zamítnout H_0 ve prospěch H_A (Řezanková, 2005, s. 24).

3.2.4 Projekt optimalizace

Němec charakterizuje projekt jako cílevědomý návrh na provedení určité inovace v přesně určených termínech zahájení a ukončení. Tento návrh musí definovat konkrétní cíl projektu a strategie vedoucí k jeho dosažení, musí vymezovat začátek a konec projektu a určovat zdroje a náklady nutné k jeho realizaci (Němec, 2002, s. 11).

Každý projekt je jedinečný, dočasný a téměř v každém případě se na něm podílí jiná skupina lidí (Rosenau, Jr., 2003, s. 5).

Na základě analýzy nabídky naučných stezek v zájmovém území a vyhodnocení poptávky ze strany jejich návštěvníků bude navržen projekt optimalizace naučné stezky, části naučné stezky či některých jejích charakteristik. Cílem projektu by mělo být zmírnění rozdílů mezi nabídkou a poptávkou v oblasti naučných stezek v cestovním ruchu dané oblasti. Cíl projektu musí být definován na základě potřeb, přání a požadavků cílového návštěvnického segmentu, a nový produkt, tedy realizovaný projekt optimalizace, by měl svými vlastnostmi jejich aktuální očekávání splňovat.

Obecně bude produktem projektu cíl, výsledek nebo jiný výstup projektu, který se jeho realizací vytvoří (Svozilová, 2006, s. 24).

Pro splnění požadavků na projekt bude třeba stanovit projektový management. Úspěšný projektový management musí dbát na dosažení plánovaného cíle projektu při dodržení časového limitu a předpokládaných nákladů nebo jiných čerpaných zdrojů (Svozilová, 2006, s. 18).

Pro realizaci projektu bude vytvořen projektový tým s přesně definovanými povinnostmi a pravomocemi jednotlivých členů týmu. Jím bude přiřazena odpovědnost za splnění projektu.

Musí být přesně vymezen zadavatel projektu, možnosti financování projektu a zdroje, ze kterých tak bude učiněno.

Projekt by měl obsahovat technickou zprávu, ve které bude definováno technické řešení projektu, přesný postup prací a obecné požadavky na projekt. Součástí musí být i položkový rozpočet, ve kterém je vyjádřen soupis prací a potřebného materiálu. V neposlední řadě je třeba také určit přesný časový harmonogram projektu.

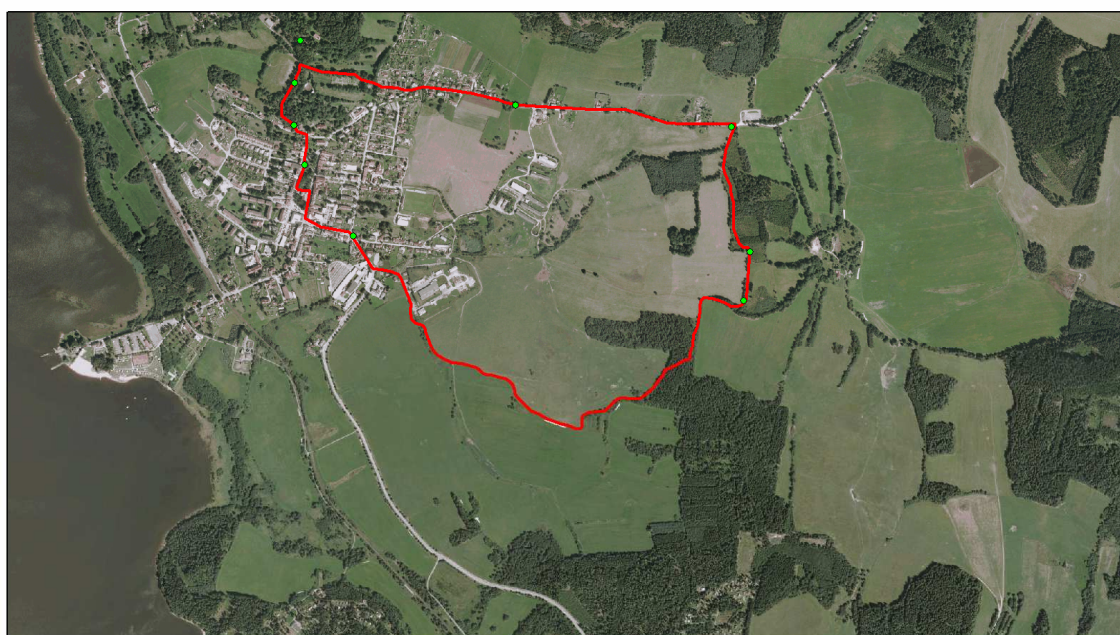
4 VÝSLEDKY

4.1 Analýzy nabídky naučných stezek

4.1.1 Naučná stezka Adalberta Stiftera

Okružní naučná stezka Adalberta Stiftera začíná a končí v obci Horní Planá před spisovatelovým rodným domem, dnes muzeem A. Stiftera. Její trasa vede od rodného domu obcí na náměstí, míří přes Stifterův park ke kapli Panny Marie Bolestné a odtud dále směrem k obci Hodňov ke Stifterovu smrku a buku. Posléze prochází lesem do otevřené krajiny zpět k rodnému domu. Je dlouhá 4038 metrů a je určena pro pěší. Stezka vznikla v roce 1973 a jejím správcem je město Horní Planá a Správa CHKO a NP Šumava.

Obrázek 2. Znázornění trasy naučné stezky A. Stiftera s umístěním tabulí.

Zdroj: Janitor 2.5.1

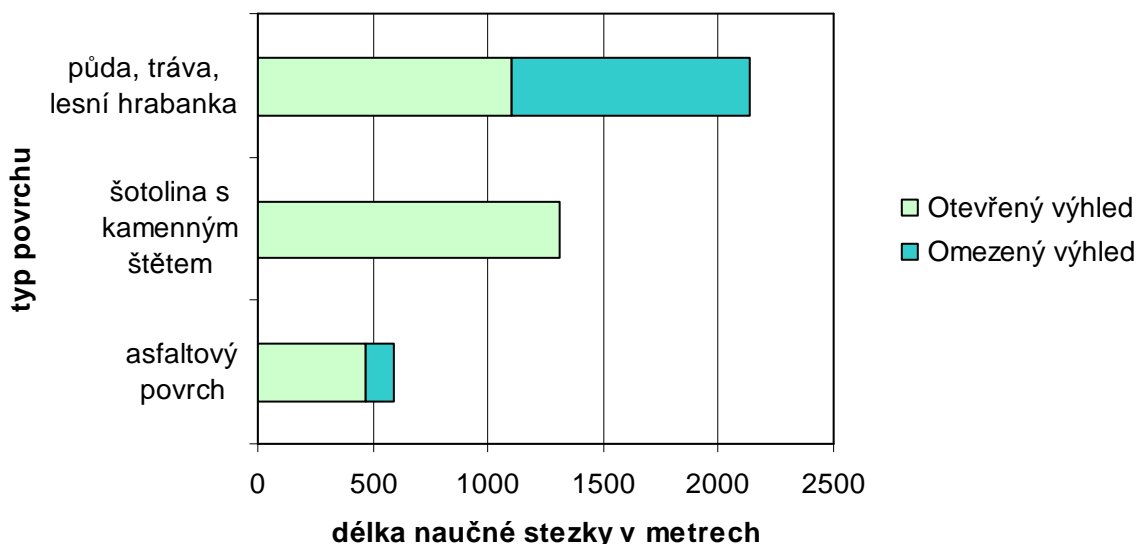
Dle geomorfologického členění Česka se stezka nachází v provincii Česká vysočina, Šumavské soustavě, Šumavské hornatině a celku Šumavské podhůří. Na nižší úrovni, tj. podle

členění na geomorfologické podcelky a okrsky, lze území trasy stezky klasifikovat jako podcelek Českokrumlovská vrchovina, okrsek Olšinská kotlina.

Dle charakteristiky klimatických oblastí ČR (Quitt, 1975) se naučná stezka nachází na rozhraní mírně teplé a chladné klimatické oblasti. Mírně teplá klimatická oblast se vyznačuje krátkým létem, mírným až mírně chladným, suchým až mírně suchým. Přechodné období je normální až dlouhé, vyznačuje se mírným jarem a mírným podzimem. Zima je normálně dlouhá, mírná, s normálním až krátkým trváním sněhové pokrývky. Pro chladnou klimatickou oblast je typické velmi krátké až krátké léto, mírně chladné a vlhké, s dlouhým přechodným obdobím. Jaro a podzim jsou mírně chladné. Zima je dlouhá, mírná, mírně vlhká s dlouhým trváním sněhové pokrývky. 3200 metrů délky naučné stezky prochází územím s chladným klimatem a 838 metrů patří do území mírně teplého klimatu.

Při pohledu na jednotlivé zkoumané parametry naučné stezky (obrázek 3) je možno konstatovat, že z větší části (2884 m) na naučné stezce panuje otevřený výhled s panoramatem s viditelností nad 180°, omezený výhled lze na trase pozorovat v délce 1154 metrů. Převládá nezpevněný povrch (půda, tráva, lesní hrabanka).

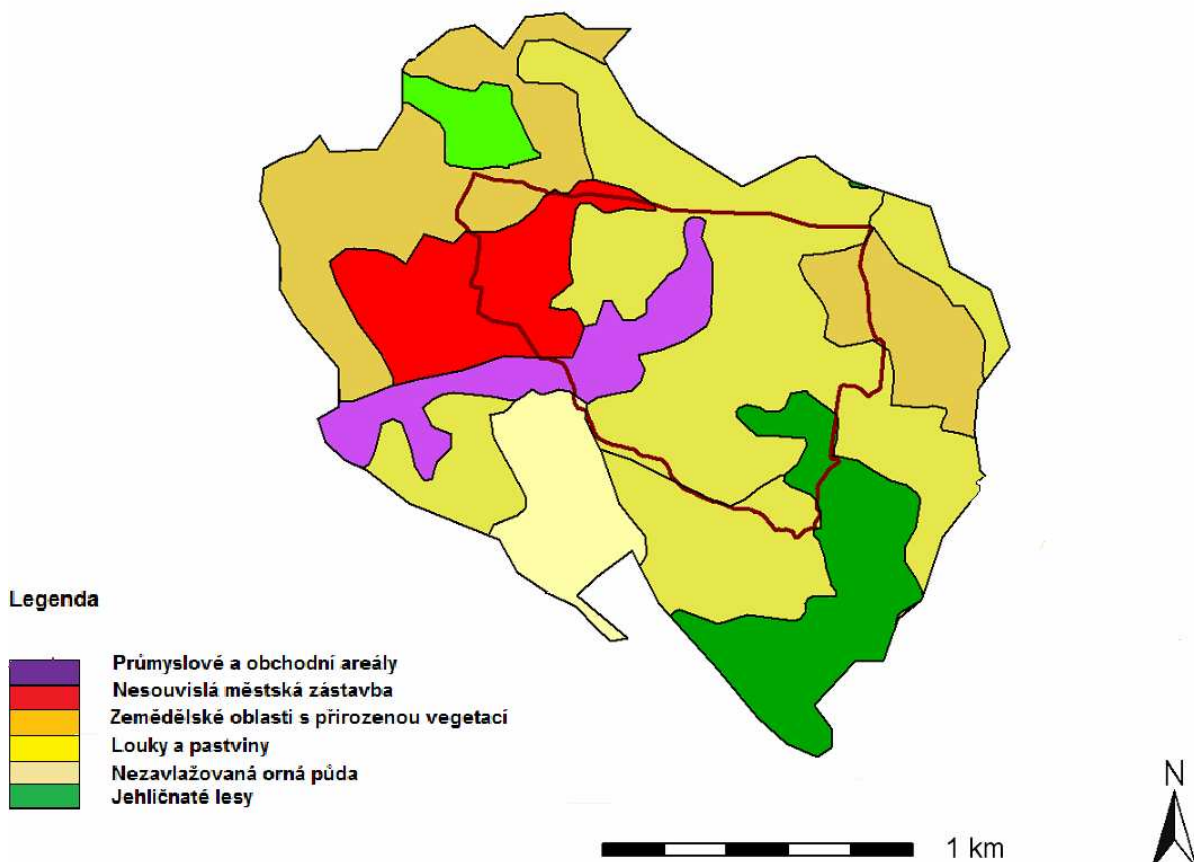
Obrázek 3. Zastoupení sledovaných ukazatelů naučné stezky Adalberta Stiftera.

Zdroj: Vlastní šetření zájmového území.

Z hlediska využití území vede stezka většinou loukami a pastvinami (48%), zajímavou skutečností je to, že prochází v délce 234 m prochází průmyslovým objektem (obrázek 4).

Obrázek 4. Krajinný pokryv území naučné stezky podle jednotek Corine 2000.

Zdroj: Corine 2000, Janitor 2.5.1

Naučná stezka Adalberta Stiftera je osazena devíti informačními panely, jejichž zaměření je převážně kulturní a přírodovědné. První informační panel znázorňuje trasu stezky a lokaci informačních panelů, šest tabulí je věnováno biosferické rezervaci CHKO a NP Šumava, popisu stromů a dřevin, památným stromům a vyhlídkám do krajiny. Spisovatel Adalbert Stifter, jeho život a úryvky z jeho děl jsou tématem dvou informačních panelů. Vzhledem ke své nedávné renovaci jsou ve výborném stavu.

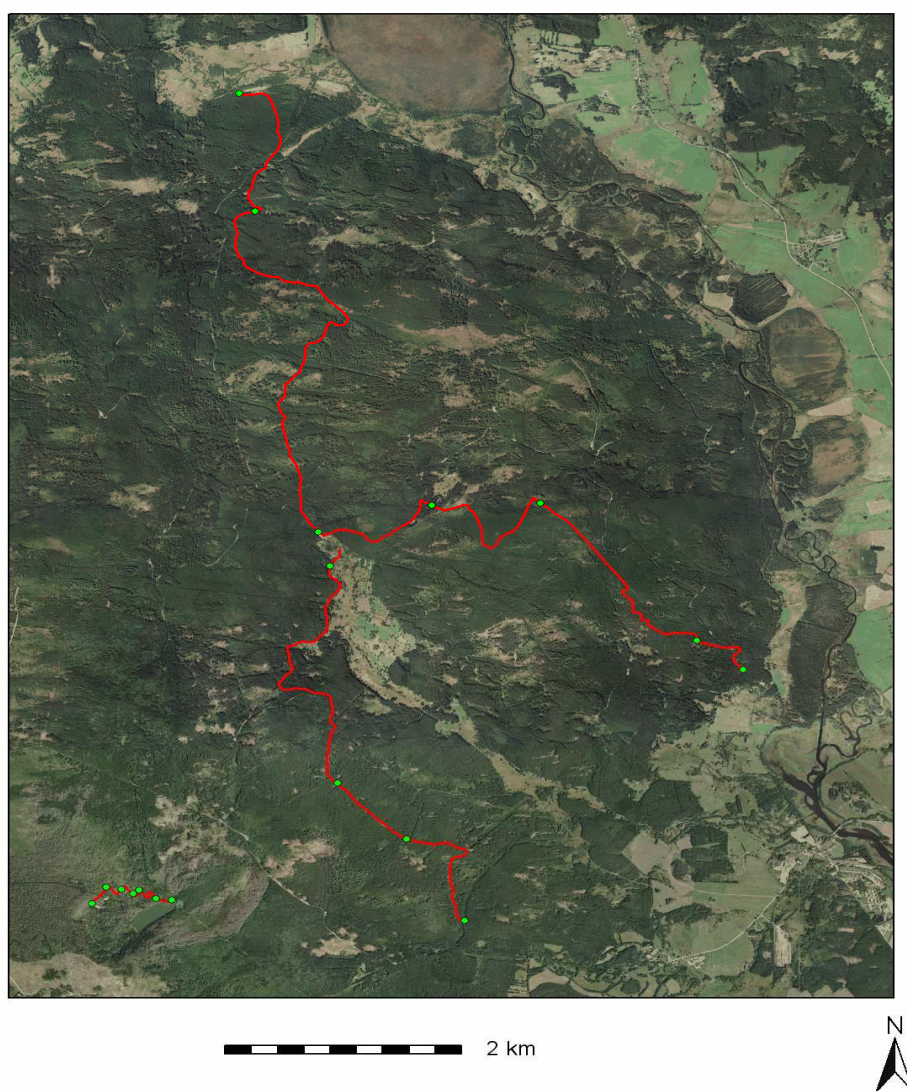
4.1.2 Medvědí stezka

Medvědí stezka je nejstarší naučnou stezkou Šumavy a druhou nejstarší v Čechách, zbudována byla již v roce 1967 (Štemberk, 2005, s. 20). Trasa naučné stezky vede ve směru od železniční stanice Ovesná k osadě Jelení Vrchy a dále směřuje do osady Černý Kříž. Prochází mezi 26 žulovými útvary, z nichž většina je pojmenována (např. Viklan, Obří kostky, Soutěska lapků, Hlava telete) a sestupuje k Jelenímu jezírku, které bylo zbudováno

coby zásobárna vody pro Schwarzenberský plavební kanál. Prochází osadou Jelení Vrchy, odbočuje k oběma portálům tunelu Schwarzenberského kanálu a v druhé polovině své trasy pak pokračuje do osady Černý kříž. 2,5 kilometru za Jeleními vrchy je odbočka k pomníčku Medvědí kámen, kde byl v roce 1856 zastřelen poslední šumavský medvěd.

Stezka je dlouhá 13 578 metrů a pro svou velkou náročnost a značné převýšení (cca. 300 m) je vhodná pouze pro pěší v dobré fyzické kondici. Správcem Medvědí stezky je Správa CHKO a NP Šumava.

Obrázek 5. Znázornění tras naučných stezek (zprava): Medvědí stezka, Schwarzenberský plavební kanál a zážitkové stezka Duch pralesa s umístěním tabulí.

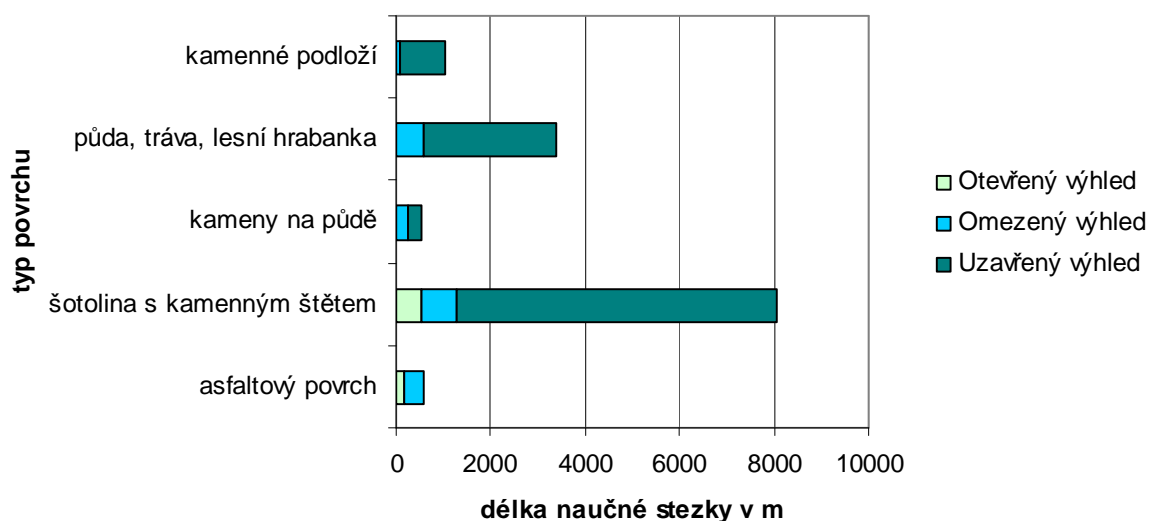
Zdroj: Janitor 2.5.1

Dle geomorfologického členění Česka se stezka nachází v provincii Česká vysočina, Šumavské soustavě, Šumavské hornatině a celku Šumava. Na nižší úrovni tj. podle členění na geomorfologické podcelky a okrsky lze území trasy stezky klasifikovat jako podcelek Trojmezenská hornatina, okrsek Plešská hornatina.

Dle charakteristiky klimatických oblastí ČR (Quitt, 1975) se Medvědí stezka nachází v chladné klimatické oblasti, s průměrnou teplotou v lednu okolo -6°C , v červenci $12-14^{\circ}\text{C}$ a počtem dnů se sněhovou přikrývkou v rozmezí od 100 do 120 dnů ročně.

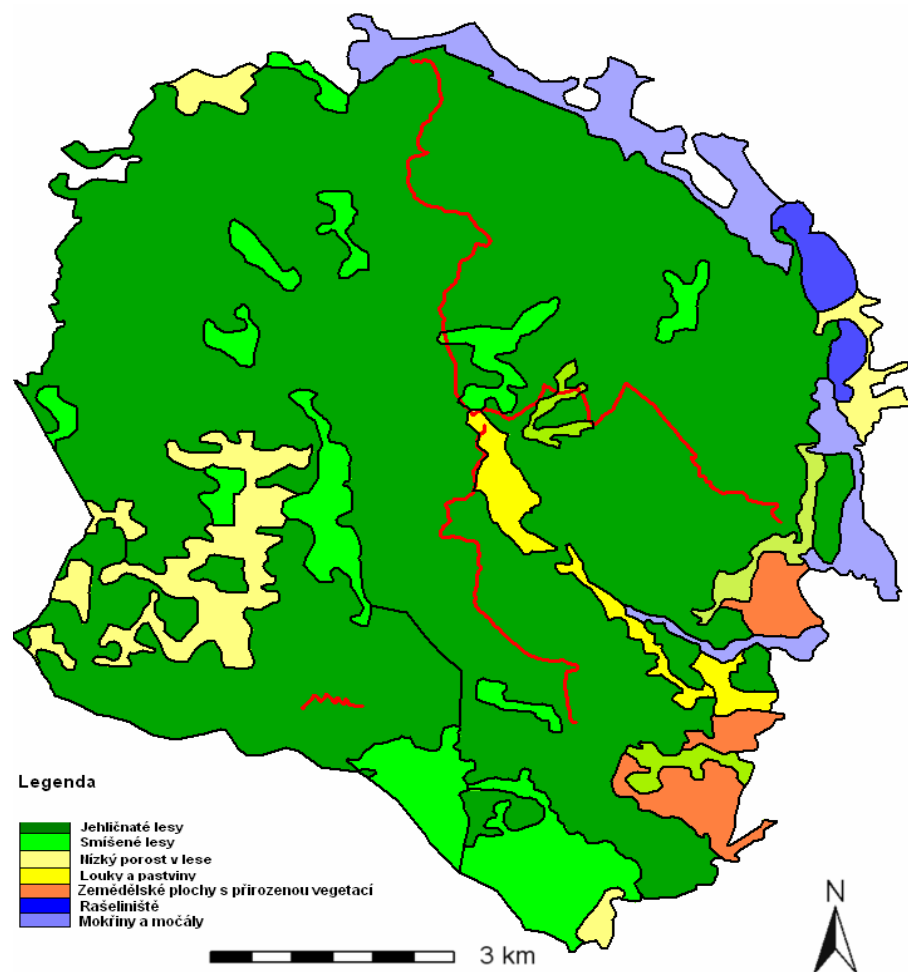
Převládajícím typem povrchu (60%) na Medvědí stezce je zpevněný komplexní povrch šotolina s kamenným štětem v délce 8063 metrů. 3400 metrů stezky (25%) vede nezpevněným povrchem (půda, tráva, lesní hrabanka) a v poměru 7% je zastoupen povrch nezpevněný s kamenným podložím. Protože stezka vede z 86 % vysokým porostem, převažuje zde uzavřený výhled s výhledem do 150 m vzdálenosti a maximálně 45° výhledu (obrázek 6).

Obrázek 6. Zastoupení sledovaných ukazatelů naučné stezky Medvědí.

Zdroj: Vlastní šetření zájmového území.

Obrázek 7. Krajinný pokryv území naučných stezek podle jednotek Corine 2000. Zprava: Medvědí stezka, Schwarzenberský kanál, Duch pralesa.

Zdroj: Corine 2000, Janitor 2.5.1

Z hlediska využití území Medvědí stezka prochází z 86% jehličnatými lesy (obrázek 7).

Šest informačních panelů naučné stezky je zaměřeno především na geologii a geomorfologii severní části Trojmezenské hornatiny. Všechny jsou dřevěné a často obsahují schematický nákres. Tabule umístěny na začátku a konci naučné stezky obsahují mapu naučné stezky s popisem vzniku stezky. Další nese informace o plekenštejnské žule, erozi žulových útvarů a čtvrtohorách. Jedna je věnována vzniku, schematickému nákresu a propojení Jeleního jezírka se Schwarzenberským plavebním kanálem, další tabule mapuje historii zastřelení posledního medvěda a poslední popisuje kolonizaci šumavského hvozdu. Všechny informační tabule jsou v dobrém stavu, jejich rekonstrukce proběhla v roce 2001.

4.1.3 Schwarzenberský plavební kanál

Naučná stezka Schwarzenberský plavební kanál je zaměřena na historii a současnost „kraje kolem kanálu“. Celá její trasa vede po rovině, pro svou nenáročnost je určena pěším, cyklistům, lidem se zdravotním handicapem a v zimě i lyžařům (Štemberk, 2005, s. 22).

Stezka je oboustranná, přístupná z osady Jelení vrchy, kde začíná u muzea Schwarzenberského plavebního kanálu nebo z osady Raškov u Nové Pece. Trasa stezky vede po silnici, která přesně kopíruje tok kanálu a sloužila jako přístupová komunikace k tomuto dílu (obrázek 5). Je dlouhá 8 341 metrů.

Seznamuje návštěvníky s historií plavení dřeva na Šumavě, s historií vlastního plavebního kanálu, s osobností budovatele kanálu, ing. Josefa Rosenauera i s technickými díly, která byla při stavbě kanálu vybudována (Bílek, 2007, s. 93). Podle Štemberka (2005, s. 22) by kanál i dnes byl schopen sloužit svému původnímu účelu a proto je zde jako turistická atrakce pořádáno i tzv. ukázkové plavení dříví.

Podle geomorfologického členění Česka se stezka nachází v provincii Česká vysočina, Šumavské soustavě, Šumavské hornatině a celku Šumava. Na nižší úrovni tj. podle členění na geomorfologické podcelky a okrsky lze území trasy stezky klasifikovat jako podcelek Trojmezenská hornatina, okrsek Plešská hornatina.

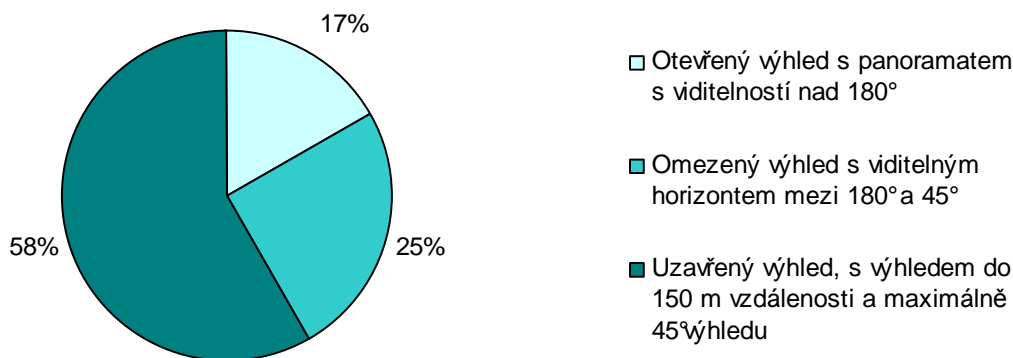
Dle charakteristiky klimatických oblastí ČR (Quitt, 1975) se stezka nachází v chladné klimatické oblasti, s průměrnou teplotou v lednu okolo - 4 až - 5° C a v červenci 12 - 14 °C. Srážkový úhrn podle Quitta v této oblasti je ve vegetačním období 500 - 600 mm/m³ a počet dnů letních dní se pohybuje v rozmezí od 10-30 (Quitt, 1975).

Celá trasa naučné stezky vede zpevněným komplexním typem povrchu, tzn. asfaltové pokrytí. Z tohoto důvodu je jako jediná ze sledovaných naučných stezek ve vymezeném území určená také pro cykloturistiku a jako jediná je přístupná lidem se sníženou schopností pohybového ústrojí.

Z obrázku 8 je zřetelné, že na naučné stezce panuje z 58% uzavřený a z 25% omezený typ výhledu z důvodu vysokého porostu složeného z jehličnatých lesů, jejichž územím stezka prochází. Otevřený výhled s viditelným panoramatem je možno sledovat jen na 17% délky naučné stezky a to konkrétně poblíž osady Jelení vrchy, kde lze z přístupové komunikace vyhlížet přes louky a pastviny do krajiny. Podle krajinného pokryvu území, vytvořeného v prostředí Janitor 2.5.1 prochází naučná stezka z 83% délky trasy územím pokrytým

jehličnatými lesy, louky a pastviny (17% území) se vyskytují na trase stezky pouze v okolí osady Jelení vrchy (obrázek 7).

Obrázek 8. Zastoupení typu výhledu naučné stezky Schwarzenberský plavební kanál.

Zdroj: Vlastní šetření zájmového území.

Naučná stezka Schwarzenberský plavební kanál je osazena pěti informačními panely. Jejich tématem je vesměs popis této technické památky, historie Schwarzenberského kanálu, jeho stavba a popis soustavy napájení kanálu. Obsahem jedné z tabulí je schematický náčrt plavení v povodí Vltavy a informace o Lipenské přehradě. Další je věnována Josefu Rosenauerovi jako staviteli Kanálu a jeho dílu, obsahuje náčrtek vodních cest a pověst o vybudování Rosenauerovy kapličky. Tabule u Jeleních vrchů nese informace o osídlení hvozdu a historii příchodu osadníků do osady Jelení vrchy a upozorňuje na ukázkové plavení dřeva v současnosti. Stav informačních tabulí je vzhledem k datu zřízení naučné stezky výborný.

4.1.4 Zážitková stezka Duch Pralesa

Zážitková stezka Duch Pralesa byla otevřena v roce 2006 jako unikátní projekt Chráněné krajinné oblasti a Národního parku Šumava. Vede zbytky zachovalého Trojmezenského pralesa, který v oblasti kolem stezky prochází fází rozpadu nejvyššího stromového patra následkem působení kůrovce (Štemberk, 2005, str. 36).

Stezka začíná u hráze Plešného jezera a vede vzhůru ke Stifterově vyhlídce, kde je postaven kamenný obelisk v upomínku Adalbertu Stifterovi jako nejvýznamějšímu

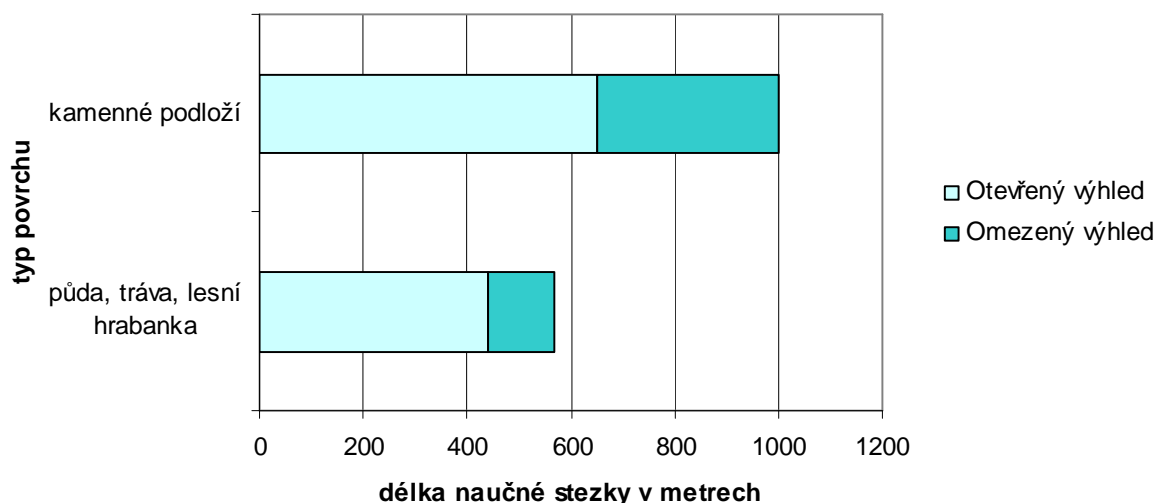
šumavskému spisovateli. Z vyhlídky na jezerní stěně je krásný výhled na Trojmezenský prales. Stezka je 1569 metrů dlouhá a je vysoce náročná, jako jediná ze stezek ve sledovaném území je přístupná pouze na vlastní nebezpečí. Zaměření stezky je ryze přírodovědné.

Dle geomorfologického členění Česka se stezka nachází v provincii Česká vysočina, Šumavské soustavě, Šumavské hornatině a celku Šumava. Na nižší úrovni tj. podle členění na geomorfologické podcelky a okrsky lze území trasy stezky klasifikovat jako podcelek Trojmezenská hornatina, okrsek Plešská hornatina.

Dle charakteristiky klimatických oblastí ČR (Quitt, 1975) se nachází v chladné klimatické oblasti, s průměrnou teplotou v lednu okolo - 4 až - 5° C a v červenci 12 - 14 °C. Růst stromů je zde zpomalen drsnými klimatickými podmínkami (Štemberk, 2008).

Zcela převládajícím typem výhledu na stezce v délce 1088 metrů je otevřený výhled s viditelným panoramatem. Z vyšších bodů stezky je vidět celá Trojmezenská vrchovina a za ní se rozkládající vodní nádrž Lipno. Omezený výhled v délce 481 metrů panuje v dolní části zážitkové stezky (obrázek 9). Na stezce se vyskytují pouze dva typy povrchu, a to nezpevněný povrch ve formě kamenného podloží (569 m) a převládající nezpevněný povrch ve formě půdy a lesní hrabanky (1000 m).

Obrázek 9. Zastoupení sledovaných ukazatelů zážitkové stezky Duch pralesa.

Zdroj: Vlastní šetření zájmového území.

Z hlediska krajinného pokryvu území je celá délka stezky trasována jehličnatými lesy (obrázek 7).

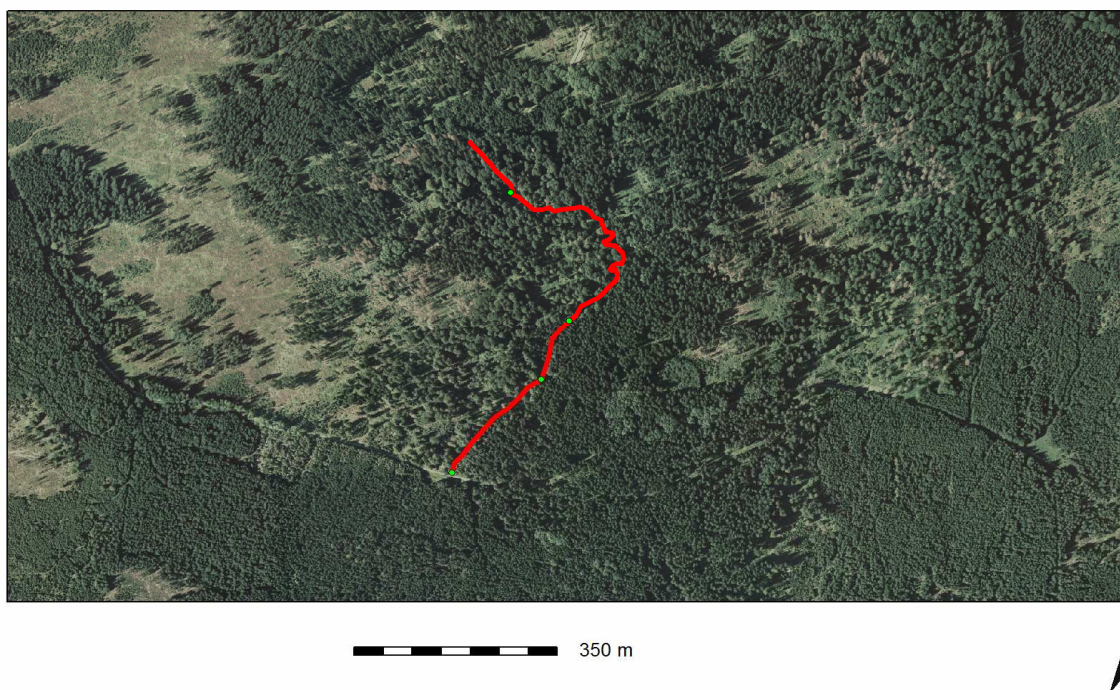
Stezka obsahuje 7 informačních panelů, z nichž dva jsou umístěny na začátku trasy jako nástupní. Na úvod jsou návštěvníci seznámeni s mapou Trojmezenské hory a okolí, historií zachování horského pralesa a popisem původních vegetačních stupňů. Na druhém nástupním panelu je vyjádřen výklad s tématem „Jak se pozná prales“. Typické znaky smrkového lesa a jeho ekosystém jsou představeny na dalších tabulích, které nesou název Kůrovec, Dutiny stromů, Zmlazení nového lesa, Mrtvé dřevo a Jeřáby. Všemi informačními tabulemi provází kreslená postava datlíka tříprstého, což je velmi přitažlivé zejména pro dětské návštěvníky. Tabule jsou zachovány v dobrém stavu, pouze informační panel Kůrovec je částečně nečitelný kvůli devastaci.

4.1.5 Naučná stezka Na Stožeckou skálu

Naučná stezka Na Stožeckou skálu leží v I. zóně Národního parku Šumava, vzdálená 4 km od obce Stožec směrem k osadě Černý kříž. Vede od přístupové cesty strmě vzhůru ke Stožecké kapli a poté pokračuje na Stožeckou skálu, odkud je panoramatický výhled na údolí Studené Vltavy a na hřeben Trojmezenské hornatiny a její nejvyšší horu Plechý.

Stezka má kulturně – přírodovědné zaměření, návštěvníci jsou informováni o historii Stožecké kaple a mohou sledovat život stromů ve Stožeckém pralese. Je 942 metrů dlouhá a je určena pouze pro pěší.

Obrázek 10. Znáznornění trasy naučné stezky Na Stožickou skálu s umístěním tabulí.

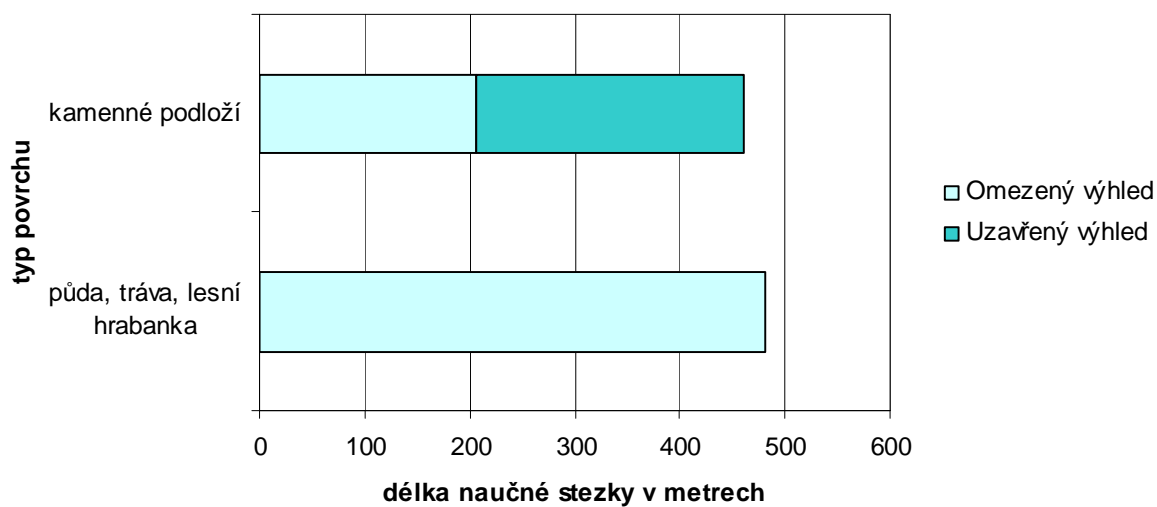
Zdroj: Janitor 2.5.1

Dle geomorfologického členění Česka se stezka nachází v provincii Česká vysočina, Šumavské soustavě, Šumavské hornatině a celku Šumava. Na nižší úrovni tj. podle členění na geomorfologické podcelky a okrsky lze území trasy stezky klasifikovat jako podcelek Trojmezenská hornatina, okrsek Stožická hornatina.

Dle charakteristiky klimatických oblastí České republiky (Quitt, 1975) se nachází v chladné klimatické oblasti, s průměrnou teplotou v lednu okolo - 4 až - 5° C a v červenci okolo 14 - 15 °C.

Z hlediska typu povrchu se celou stezkou prolíná nepevněný povrch – buď ve formě kamenného podloží nebo jako půda či lesní hrabanka. V délce 688 metrů stezky lze pozorovat omezený výhled s viditelným horizontem mezi 180° a 45°. Uzavřený výhled panuje na stezce ve vyšších polohách v délce 254 metrů (obrázek 11).

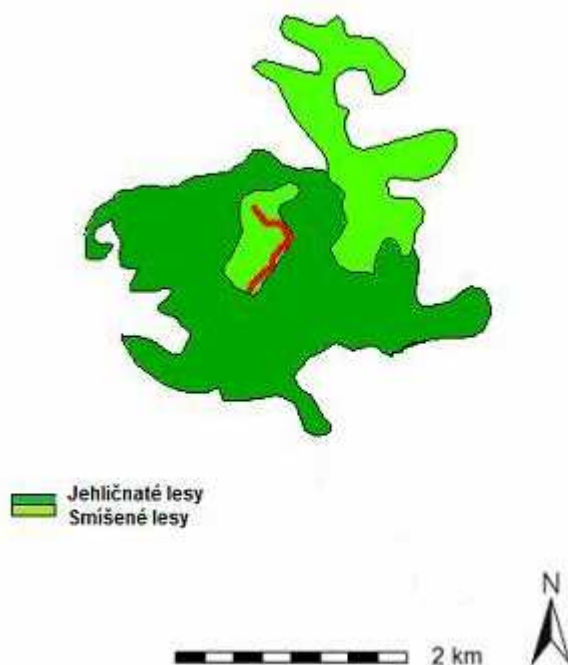
Obrázek 11. Zastoupení sledovaných ukazatelů naučné stezky Na Stožeckou skálu.

Zdroj: Vlastní šetření zájmového území.

Z hlediska krajinného pokryvu území vede celá délka stezky smíšenými lesy (obrázek 12).

Obrázek 12. Krajinný pokryv území stezky Stožecká skála dle jednotek Corine 2000.

Zdroj: Corine 2000, Janitor 2.5.1

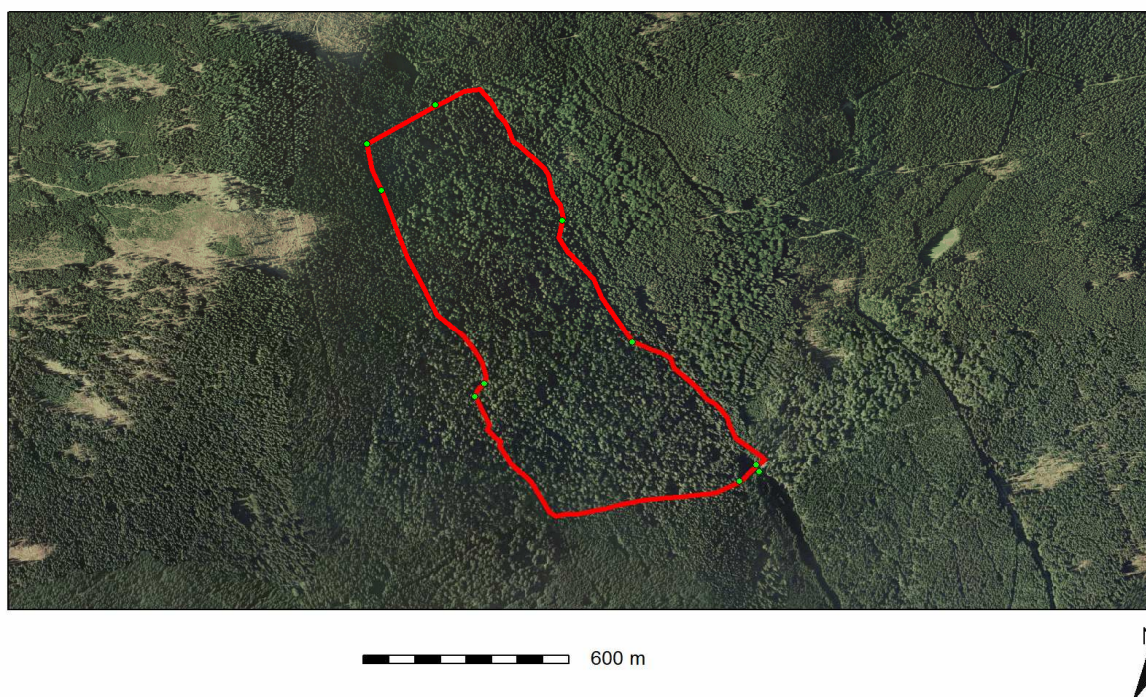
Naučnou stezku otevírá informační panel se schematickým nákresem mapy okolí Stožce a Stožecké skály a historií Stožecké kaple. Tabule dále obsahuje upozornění na zbytky pralesa a cenných mokřadních společenstev zahrnující I. zónu NP. Další panel na stezce se věnuje tématu letokruhy - paměť stromů (výklad co to letokruhy jsou, obecně dřevo, rezonanční dřevo a jeho výskyt). Součástí je fotografie pařezu stromu s letokruhy a nákresem fáze růstu stromu. Třetí informační panel popisuje porost pod Stožeckou skálou jako významný vývojový článek mezi pralesem a hospodářským lesem a čtvrtý je věnován Stožecké kapli a historii jejího vzniku a obnovy. Všechny jsou v dobrém stavu, plně čitelné.

4.1.6 Naučná stezka Boubínský prales

Okružní naučná stezka Boubínský prales vede územím jednoho z nejznámějších a nejstarších rezervací v České republice. Boubínský prales je chráněn od roku 1958 (Nauš, Záveský, 1995, s. 13). Stezka začíná u Boubínského jezírka, dostupného z parkoviště u Kaplického potoka, které se nachází 1 km za Zátoní. Naučná stezka seznamuje návštěvníky s přírodní rezervací Boubínský prales a jeho historií, vývojem a využitím, s přírodními poměry, botanickými, zoologickými a lesnickými zajímavostmi (Bílek, 2007, s. 76). Jádrem pralesa (Štemberk, 2005, s. 21) se stalo jakousi výzkumnou laboratoří kde je možno pozorovat rozdíly mezi přírodním a hospodářským lesem.

Naučná stezka je dlouhá 3886 metrů a je určena pouze pro pěší z důvodu části trasy se strmým výstupem a sestupem po nezpevněném povrchu. Vlastní prostor rezervace je pro návštěvníky Boubínského pralesa uzavřen, musí se pohybovat pouze po trase naučné stezky nebo po turisticky značených cestách.

Obrázek 13. Znáznornění trasy naučné stezky Boubínský prales s vyznačenými tabulemi.

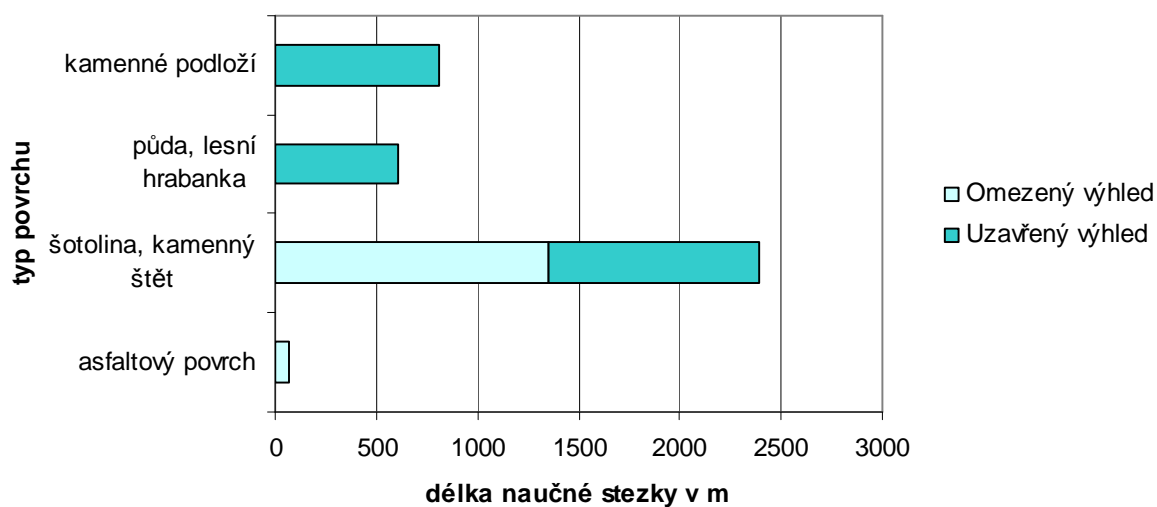
Zdroj: Janitor 2.5.1

Dle geomorfologického členění Česka se stezka nachází v provincii Česká vysočina, v Šumavské soustavě, Šumavské hornatině a celku Šumava. Na nižší úrovni tj. podle členění na geomorfologické podcelky a okrsky lze území trasy stezky klasifikovat jako podcelek Trojmezenská hornatina, okrsek Boubínská hornatina. Jedná se o zbytek původního hercynského lesa, ve kterém jedle dosahují stáří 300-400 let (Nauš, Záveský 1992, s. 13).

Dle charakteristiky klimatických oblastí ČR (Quitt, 1975) se naučná stezka nachází v chladné klimatické oblasti.

Převládajícím typem povrchu stezky (obrázek 14) je šotolina s kamenným štětem (61%), nezpevněný povrch ve formě kamenného podloží se na stezce podílí 21% a 16% povrchu činí nezpevněná půda či lesní hrabanka. Nejméně se zde vyskytuje zpevněný komplexní povrch ve formě asfaltu (2%).

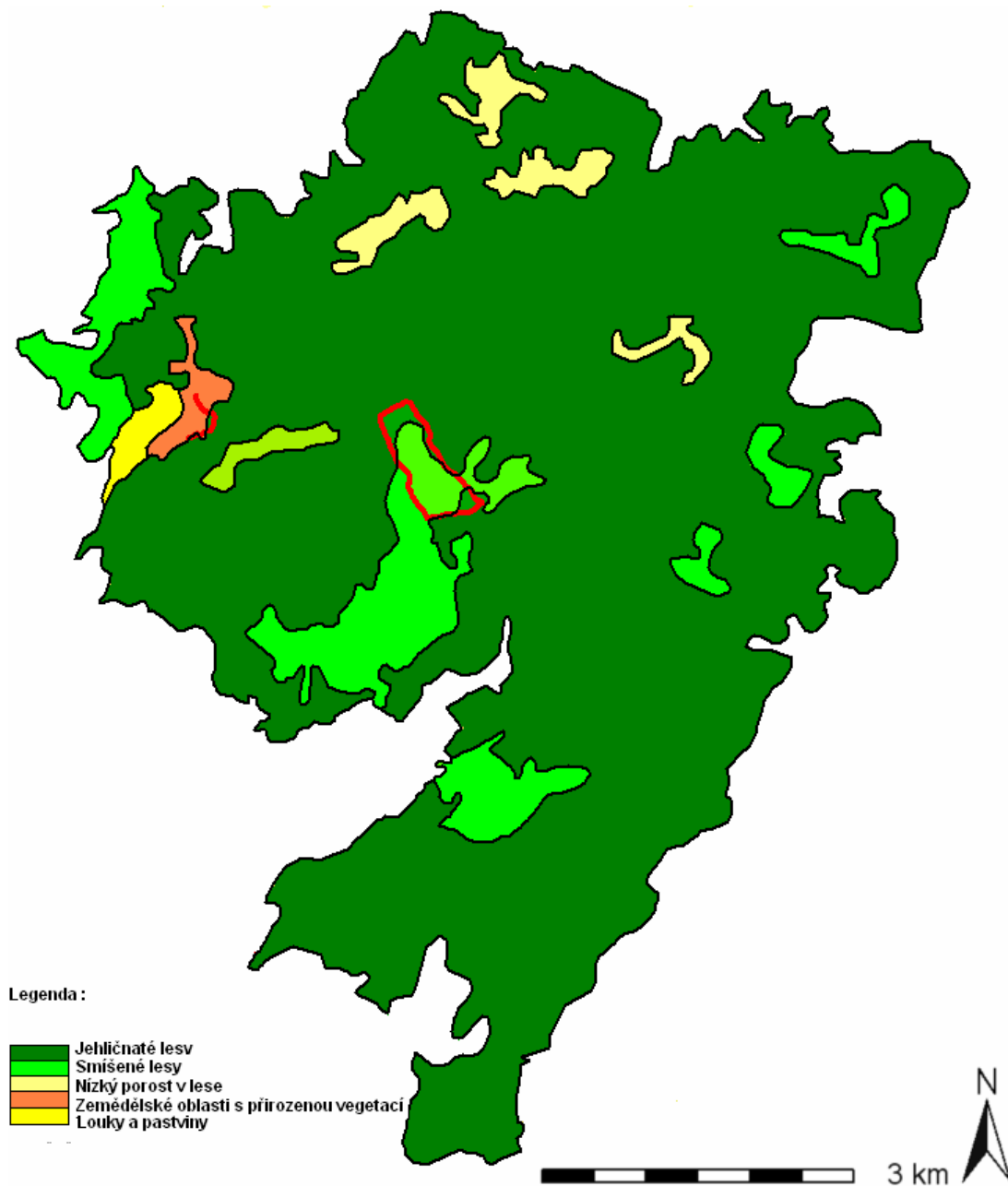
Obrázek 14. Podíl zastoupení jednotlivých ukazatelů, kategorizace dle typu výhledu a povrchu stezky.

Zdroj: Vlastní šetření zájmového území.

Z hlediska charakteristiky krajinného pokryvu území, vytvořeného v prostředí Janitor 2.5.1 (viz obrázek 15) prochází naučná stezka územím jehličnatých lesů v délce 2572 metrů a smíšených lesů v délce 1314 metrů.

Obrázek 15. Krajinový pokryv území naučných stezek Boubínský prales a Hornovltavické pastviny (zprava) podle jednotek Corine 2000.

Zdroj: Corine 2000, Janitor 2.5.1

Naučná stezka Boubínský prales je vybavena 10 informačními panely. Úvodní panel obsahuje informace o Boubínském pralesu (setkání s původní přírodou, historie kolonizace pralesa) a s horopisným schématem Boubínské hornatiny. Informační tabule u jezírka popisuje Boubínské (Kaplické) jezírko, které bylo vybudováno v roce 1836 jako umělá nádrž pro plavení dřeva. Zde je také vybudován přístřešek s lavičkami a kolostavy. Další informační tabule jsou věnovány chůdovým kořenům, Králi smrků a lovectví jako významné kapitole

dějin boubínských lesů. Poslední tři informační tabule se zabývají popisem výskytu ptáků, savců a měkkýšů, rostlinstvem, složením hlavních dřevin pralesa a tématem omezení těžby dřeva v ochranném pásmu a zaměření hospodářské činnosti na pěstování rezonančního dřeva.

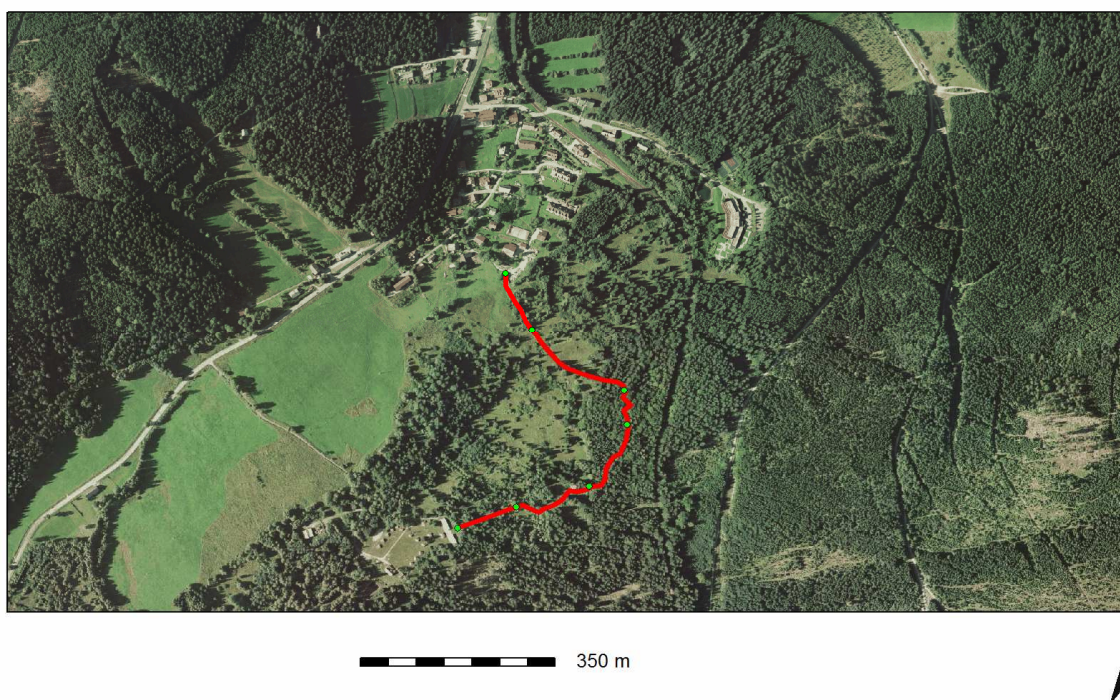
Stav informačních tabulí je dobrý.

4.1.7 Hornovltavické pastviny

Území, kterým prochází naučná stezka Hornovltavické pastviny se rozkládá v prostoru mezi obcemi Kubova Huť a Horní Vltavice. Částečně prochází stejnojmennou rezervací, vyhlášenou v roce 2005 (Bílek, 2007, s. 79). Dvousměrná stezka začíná v dolní části Kubovy Hutě, je určena pouze pro pěší a je 850 metrů dlouhá.

Stezka je přírodovědně zaměřena na mokřadní a rašelinná stanoviště.

Obrázek 16. Trasa naučné stezky Hornovltavické pastviny s vyznačenými tabulemi.

Zdroj: Janitor 2.5.1

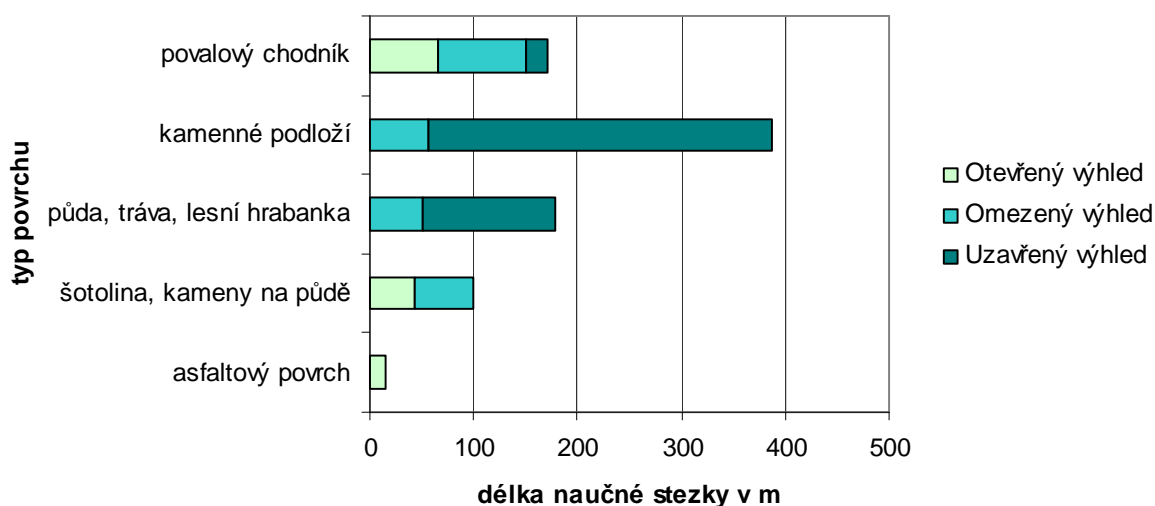
Dle geomorfologického členění Česka se stezka nachází v provincii Česká vysočina, v Šumavské soustavě, Šumavské hornatině a celku Šumava. Na nižší úrovni tj. podle členění na

geomorfologické podcelky a okrsky lze území trasy stezky klasifikovat jako podcelek Trojmezenská hornatina, okrsek Boubínská hornatina.

Dle charakteristiky klimatických oblastí České republiky (Quitt, 1975) se stezka nachází v chladné klimatické oblasti, s průměrnou teplotou v lednu okolo - 4 až - 5° C a v červenci okolo 14 - 15 °C.

Při pohledu na jednotlivé zkoumané parametry naučné stezky je možno konstatovat, že z více než poloviny její délky (479 m) na naučné stezce panuje uzavřený výhled s výhledem do 150 m vzdálenosti a maximálně 45° výhledu, omezený výhled s viditelným horizontem mezi 180° a 45° lze na trase pozorovat v délce 249 metrů. Zbytek trasy je vidět otevřený výhled s panoramatem viditelným nad 180°. Převládá nezpevněný povrch s kamenným podložím (obrázek 17).

Obrázek 17. Zastoupení sledovaných ukazatelů naučné stezky Hornovltavické pastviny.

Zdroj: Vlastní šetření zájmového území.

Z hlediska využití území vede stezka ze 48% jehličnatými lesy a 52% zemědělskými oblastmi s přirozenou vegetací (obrázek 15).

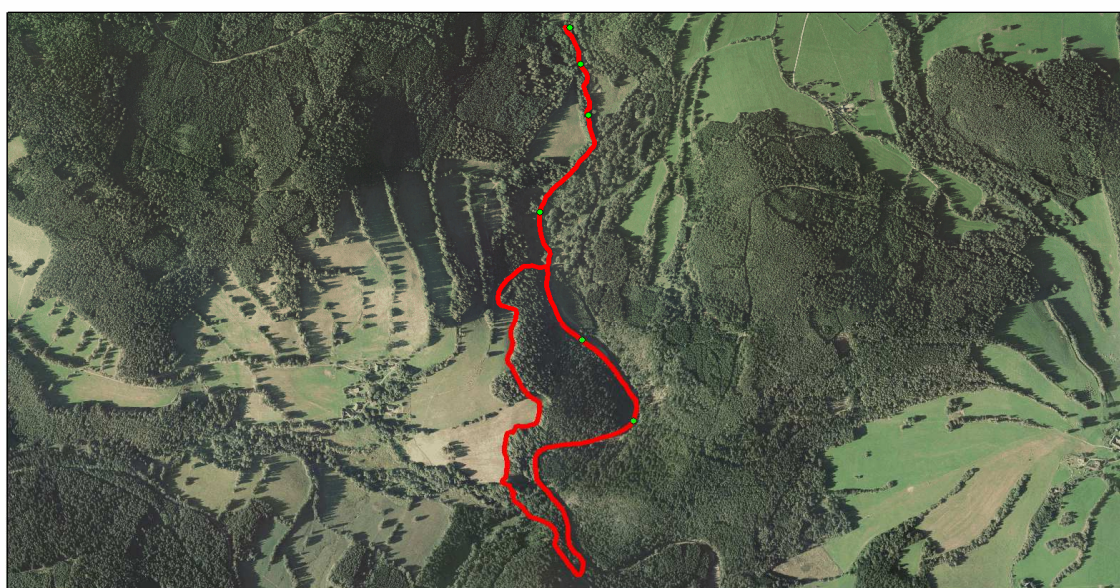
Informace o naučné stezce Hornovltavické pastviny nese 7 informačních panelů. Vstupní a výstupní panel popisuje přírodní rezervaci, předmětem ochrany jsou cenné minerotrofní rašeliny s porosty krátkostébelných ostřic a komplexy mokřadních biotopů. Pastviny a kamenné snosy jsou tématem druhého panelu, dále pak popis živočichů a jejich měnící se skladby v závislosti na kolonizaci území od 18. století. Další informační panely se zabývají vznikem pramenišť na vývěrech podzemní vody s popisem a fotografiemi okolní

vegetace, ekologií tekoucích prameništích vod a popisem vzniku lesa na podmáčených loukách a složení bylinného krytu lesa. Šestý informační panel přibližuje návštěvníkům přechodová rašeliniště, popisuje minerotrofní rašeliniště a jeho vegetaci. Informační panely jsou vzhledem k datu založení stezky nové.

4.1.8 Naučná stezka Soutok

Naučná stezka Soutok se nachází v údolí řeky Blanice, mezi obcemi Řepešín a Záblatí, na území přírodní rezervace Na Soutoku. Předmětem ochrany tohoto území jsou přirozené hydrogeologické procesy v nivě Blanice, Milešického a Křemenného potoka a samovolně se vyvíjející společenstva v nivách toků (Štemberk, 2005, s. 29). Nástupní místo trasy je most přes Blanici mezi oběma obcemi. Naučná stezka prochází územím s volně probíhajícími přírodními procesy v délce 3367 metrů a je určena pouze pro pěší. Vyžaduje vyšší fyzickou náročnost.

Obrázek 18. Zobrazení trasy naučné stezky Soutok s vyznačenými informačními panely.

525 m

Zdroj: Janitor 2.5.1

Dle geomorfologického členění Česka se stezka nachází v provincii Česká vysočina, v Šumavské soustavě, Šumavské hornatině, v celcích Šumava a Šumavské podhůří. Na nižší

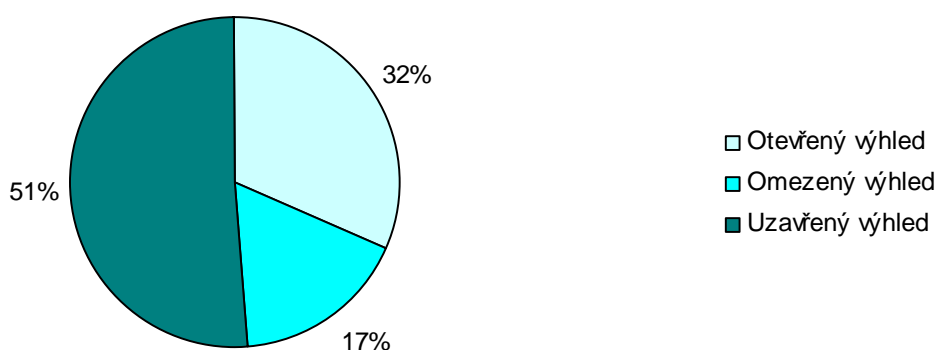
úrovni tj. podle členění na geomorfologické podcelky a okrsky, území trasy stezky prochází rozhraním podcelků Trojmezenská a Prachatická hornatina, 2580 metrů stezky okrskem Libínská hornatina a 787 metrů okrskem Boubínská hornatina.

Dle charakteristiky klimatických oblastí ČR (Quitt, 1975) se naučná stezka nachází na rozhraní mírně teplé a chladné klimatické oblasti. Větší část stezky prochází územím s chladným klimatem (2796 metrů) a mírně teplé klima panuje na 571 metrech naučné stezky.

V celé délce naučné stezky panuje pouze jeden ze sledovaných typů povrchu a tím je povrch nezpevněný (půda, tráva, lesní hrabanka).

Z analýzy dalšího kritéria, kterým je typ výhledu, lze konstatovat, že uzavřený výhled do vzdálenosti 150 metrů je možno pozorovat 1734 metrů z celkové délky stezky, omezený výhled s viditelným horizontem mezi 180° a 45° na stezce panuje v délce 563 metrů. Otevřený výhled s horizontem nad 180° je viditelný v délce 1070 metrů (obrázek 19).

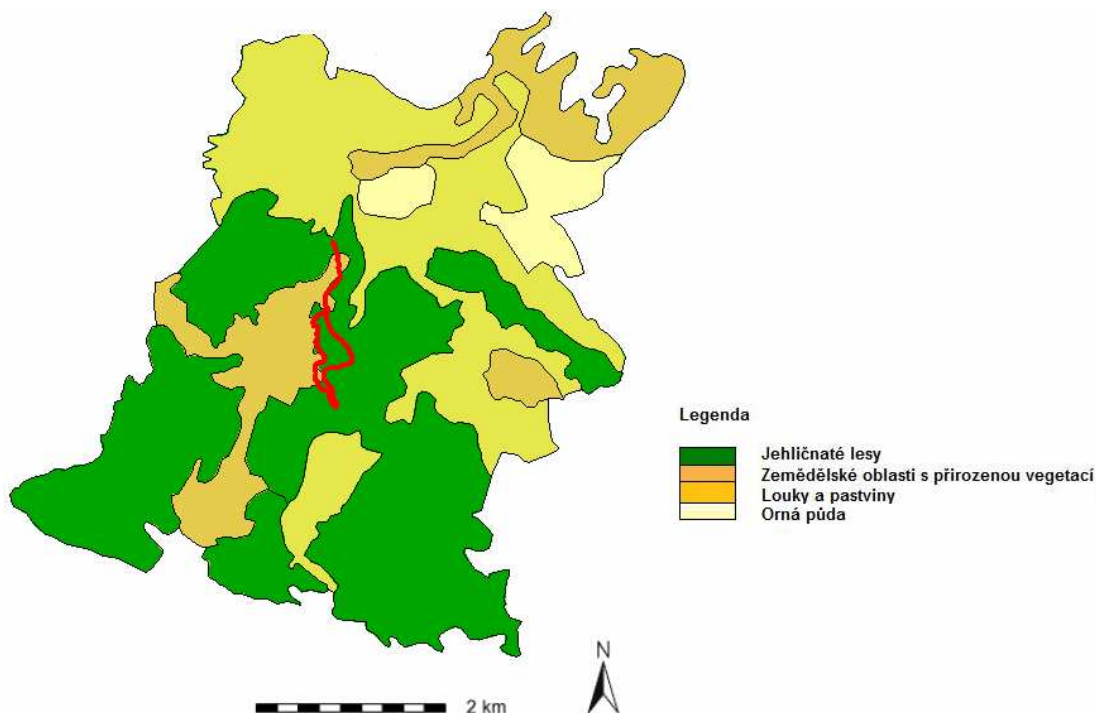
Obrázek 19. Typ výhledu na naučné stezce Soutok.

Zdroj: Vlastní šetření zájmového území.

Z analýzy krajinného pokryvu území naučné stezky Soutok podle jednotek Corine vyplývá, že stezka prochází z 59% jehličnatými lesy a 41% délky stezky patří do území zemědělských oblastí s přirozenou vegetací (obrázek 20).

Obrázek 20. Krajinný pokryv území naučné stezky podle jednotek Corine 2000.

Zdroj: Corine 2000, Janitor 2.5.1

Naučná stezka Soutok je vybavena 6 informačními panely. Vstupní panel seznamuje návštěvníky s přírodní rezervací Na Soutoku, obsahuje mapu a údaje o trase naučné stezky. Další panel popisuje řeku Blanici a záplavy ze srpna roku 2002, kdy řeka opustila po 300 letech své původní řečiště, taktéž obsahuje diagram srovnání vývoje řečiště z let 1949 - 2003. Informační panel Nové lesy se věnuje popisu typů samovolně vzniklých lesů a faktory jejich vzniku. Panel Stará řečiště opět popisuje průběh povodně v srpnu roku 2002 a nabízí ortofotosnímky a kresby srovnávající vývoj krajiny před a po povodni. Poslední dva panely Přírodní lesy a Štěrkové náplavy popisují přirozený vývoj společenstev a přirozené hydrogeologické procesy v nivě Blanice. Všechny uvedené informační panely jsou ve výborném stavu.

4.1.9 Nabídka naučných stezek ve sledovaném území

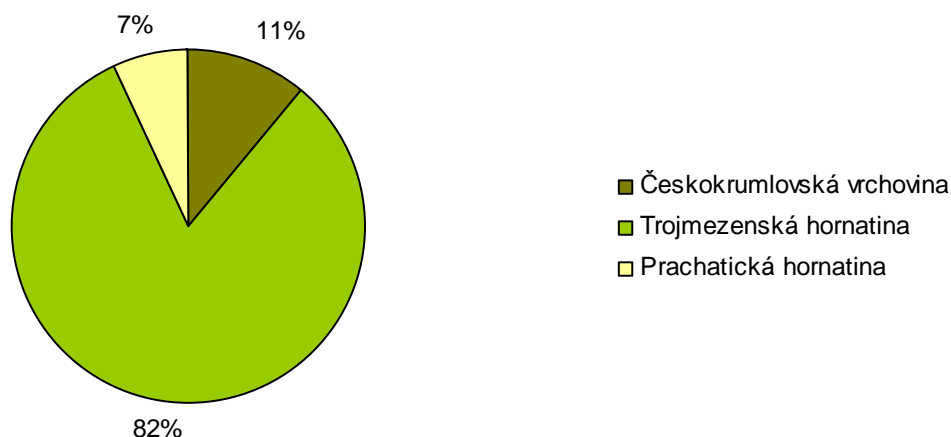
V zájmovém území se nachází osm naučných stezek v celkové délce 36572 metrů. Z těchto osmi naučných stezek je sedm stezek primárně určeno pro pěší (celková délka 28230 metrů) a pouze naučná stezka Schwarzenberský plavební kanál v délce 8 342 metrů je určena také pro cyklisty, osoby s tělesným handicapem či lyžaře.

Z vektorové analýzy, provedené v programu Janitor 2.5.1 bylo zjištěno, že většina naučných stezek se nachází v chladné klimatické oblasti. Pouze 1409 metrů celkové délky naučných stezek leží v oblasti s mírně teplým klimatem.

Dle geomorfologického členění České republiky se všechny naučné stezky ve vymezeném území nacházejí v provincii Česká vysočina, subprovincii Šumavská soustava, geomorfologické oblasti Šumavská hornatina a celku Šumava či Šumavské podhůří (v případě stezky Adalberta Stiftera a Soutok). Na nižší úrovni členění na geomorfologické podcelky a okrsky lze území trasy klasifikovat takto:

- 7% z celkové délky naučných stezek prochází geomorfologickým podcelkem Prachatická hornatina, okrskem Libínská hornatina.
- 11% z celkové délky naučných stezek prochází geomorfologickým podcelkem Českokrumlovská vrchovina, okrskem Olšinská kotlina.
- 82% z celkové délky naučných stezek prochází geomorfologickým podcelkem Trojmezenská hornatina, která se dále dělí na okrsky Plešská, Boubínská a Stožecká hornatina (obrázek 21).

Obrázek 21. Zastoupení jednotlivých typů geomorfologického členění dle celkové délky stezek v metrech.

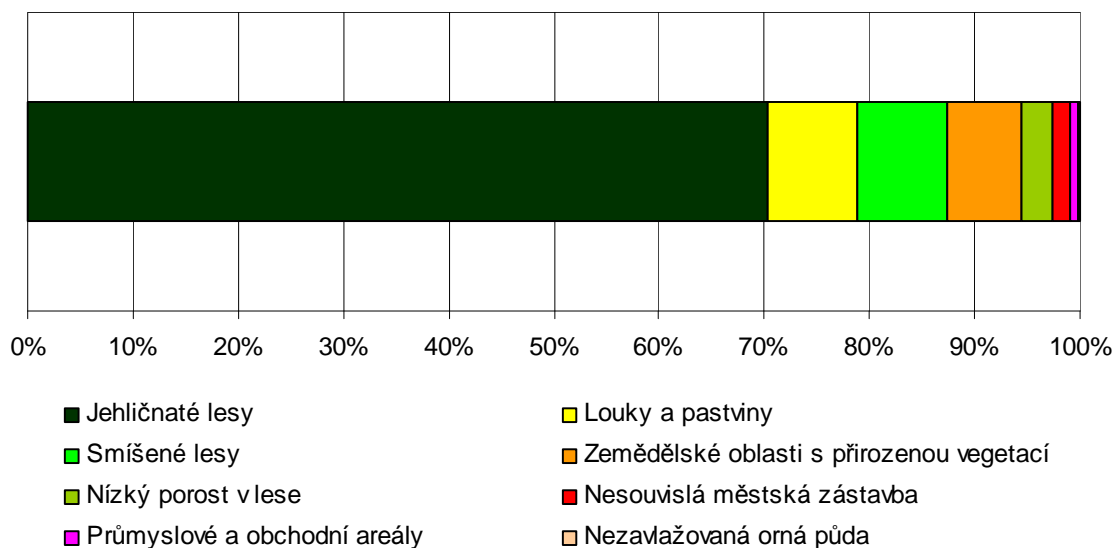

Zdroj: Vlastní šetření zájmového území.

Z provedené analýzy krajinného pokryvu území lze konstatovat tyto závěry (obrázek 22):

- 70% délky naučných stezek ve sledovaném území je trasováno jehličnatými lesy.
- 9% délky naučných stezek ve sledovaném území je trasováno loukami a pastvinami.
- 8% délky naučných stezek ve sledovaném území je trasováno smíšenými lesy.
- 7% délky naučných stezek ve sledovaném území je trasováno zemědělskými oblastmi s přirozenou vegetací.
- 3% délky naučných stezek ve sledovaném území je trasováno nízkým porostem v lese.
- 2% délky naučných stezek ve sledovaném území je trasováno nesouvislou městskou zástavbou.
- 0,75% délky naučných stezek ve sledovaném území je trasováno průmyslovými a obchodními areály.
- 0,25% délky naučných stezek ve sledovaném území je trasováno nezavlažovanou ornou půdou.

Obrázek 22. Krajinný pokryv území všech naučných stezek.

Zdroj: Corine 2000, Janitor 2.5.1

Při analýze hlavních proměnných (typ povrchu a typ výhledu) bylo zjištěno, že celková délka naučných stezek ve vymezeném území je zastoupena následujícími typy povrchu (obrázek 23) v tomto poměru:

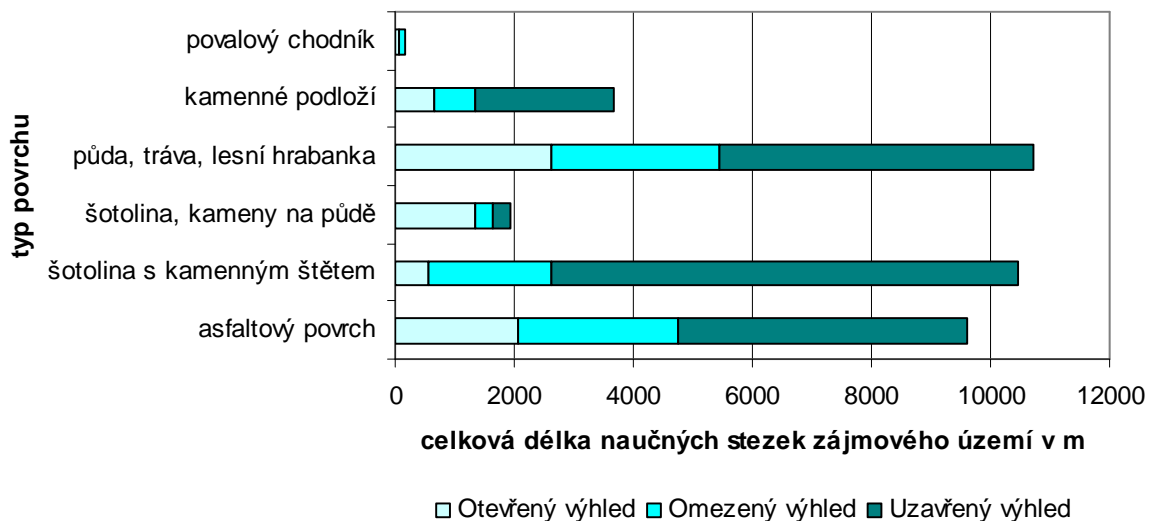
- 9597 metrů zpevněný komplexní asfaltový povrch.
- 10459 metrů zpevněný komplexní povrch (štolina s kamenným štětem).
- 1942 metrů zpevněný jednoduchý povrch (štolina nebo kamenny na půdě).
- 10731 metrů nezpevněný povrch (půda, tráva, lesní hrabanka).
- 3672 metrů nezpevněný povrch (kamenné podloží).
- 171 metrů metrů povalový chodník (dřevěné lávky a chodníky).

Typy výhledu lze rozdělit na tyto tři kategorie

- Otevřený výhled s panoramatem viditelným nad 180° panuje na stezkách v délce 7304 metrů.
- Omezený výhled s horizontem viditelným mezi 180° a 45° panuje na stezkách v délce 8657 metrů.
- Uzavřený výhled s výhledem do 150 m vzdálenosti a maximálně 45° výhledu lze ve sledovaném území spatřit v celkové délce naučných stezek 20610 metrů, tento typ

výhledu je typický pro vyšší porosty a proto je ve sledovaném území v rámci naučných stezek zastoupen nejvíce (obrázek 23.).

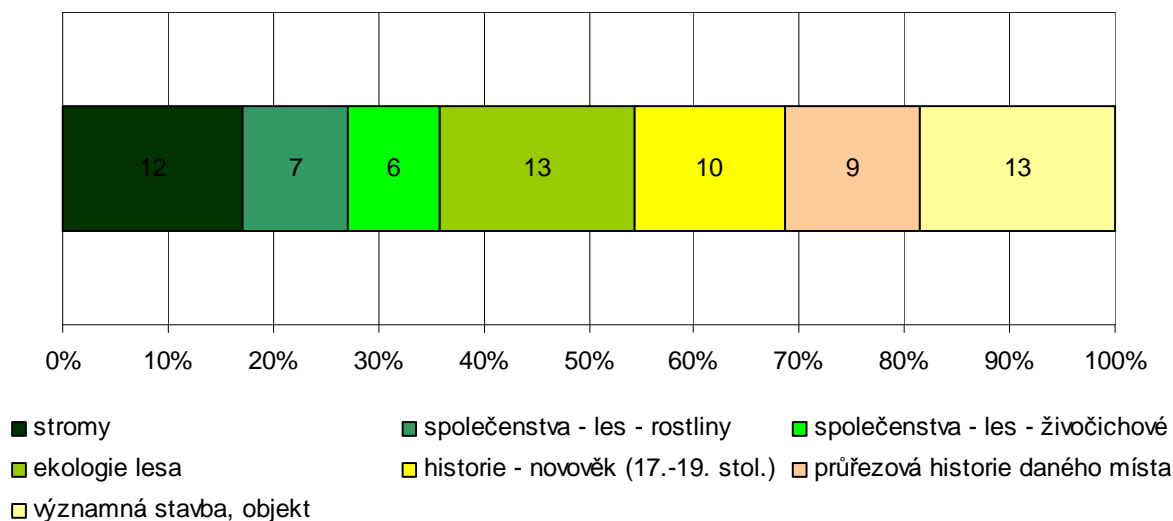
Obrázek 23. Zastoupení sledovaných ukazatelů naučných stezek.

Zdroj: Vlastní šetření zájmového území.

Naučné stezky v zájmovém území jsou vybaveny 56 informačními panely. Obecně lze konstatovat, že z většiny jsou zaměřeny na přírodovědný popis území, ve kterém se jednotlivé stezky nachází, společenstva rostlin, živočichů a ekologie lesa. Dalším tématem, které je na informačních panelech poměrně často zastoupeno, je historie území a průřezová historie a vývoj daného místa. 13 informačních tabulí z celkového počtu 56 je zaměřeno na významnou stavbu či objekt, který je možno v dané lokalitě spatřit (obrázek 24).

Obrázek 24. Zastoupení obsahu informačních panelů z hlediska tématu.

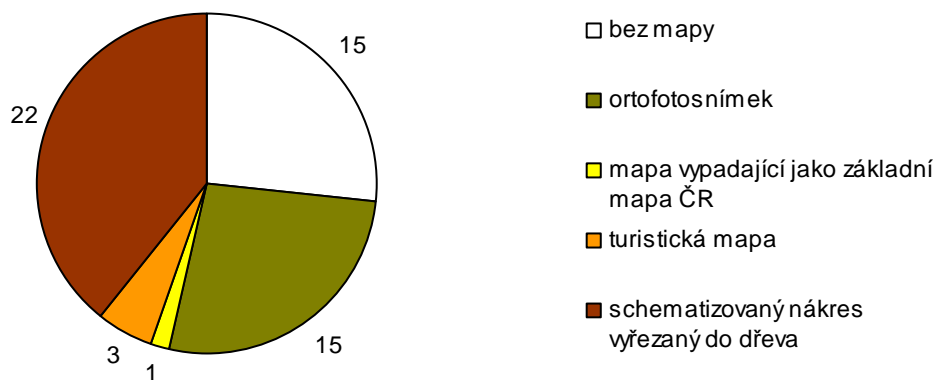
Zdroj: Vlastní šetření zájmového území.

Vyhodnocení parametrů informačních panelů a jejich formy je možno vyjádřit takto:

- součástí 41 informačních tabulí je určitý typ mapy (obrázek 25)
- na 36 informačních panelech je naučná stezka zakreslena, na 18 informačních panelech zakreslení stezky není a na 2 informačních panelech je stezka zakreslena i s lokací informačních panelů
- na 15 informačních panelech z celkového počtu 56 je znázorněno jejich pořadové číslo v rámci jednotlivé naučné stezky
- na 18 informačních panelech je použito fotografií
- na 37 informačních panelech je použito určité grafické znázornění (kresby)
- na 5 informačních panelech jsou znázorněny diagramy
- na žádném z informačních panelů není znázorněn nějaký graf
- součástí 1 informačního panelu je otázka, nutící k zamyšlení či vypracování úkolu
- 1 informační panel je interaktivní
- 5 informačních panelů má ve své blízkosti venkovní vybavení (kolostav, odpadkový koš, přístřešek proti nepřízni počasí)
- kromě 2 informačních panelů jsou všechny ve výborném nebo dobrém stavu

- správcem naučných stezek a informačních tabulí je Správa Chráněné krajinné oblasti a Národního parku Šumava, u naučné stezky Adalberta Stiftera také město Horní Planá

Obrázek 25. Typy map znázorněné na informačních tabulích.

Zdroj: Vlastní šetření zájmového území.

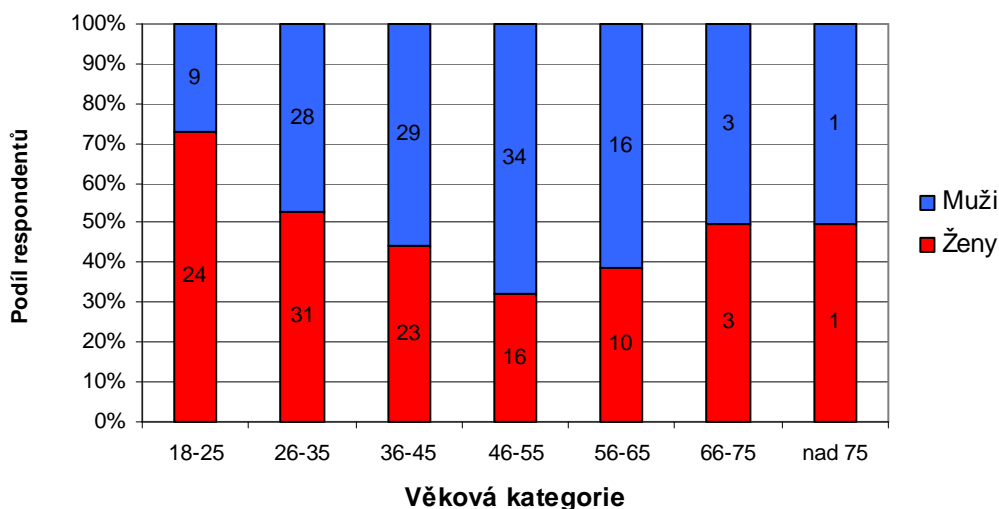
4.2 Analýza preferencí aktuálních návštěvníků

4.2.1 Analýza struktury respondentů

V této kapitole jsou znázorněny výsledky dotazníkového šetření z hlediska demografické a geografické struktury respondentů.

Z analýzy dotazovaného vzorku vyplývá, že z hlediska věku převládá kategorie 26-35 let v počtu 59 respondentů, poté následuje kategorie 36-45 let (celkem 52 respondentů) a třetí nejčetnější je věková skupina 18-25 let v počtu 33 respondentů. Obecně se tedy dá poukazovat na fakt, že ve vzorku jsou více zastoupeny mladší věkové kategorie a v těchto třech mladších kategoriích z hlediska pohlaví převažují čtenostně ženy. Nejmenší skupinou, v níž odpovídal pouze jeden muž a jedna žena, je věková kategorie nad 75 let. V celém dotazovaném vzorku muži mírně převažují počtem 120 nad ženami, jichž odpovídalo 108 (obrázek 26).

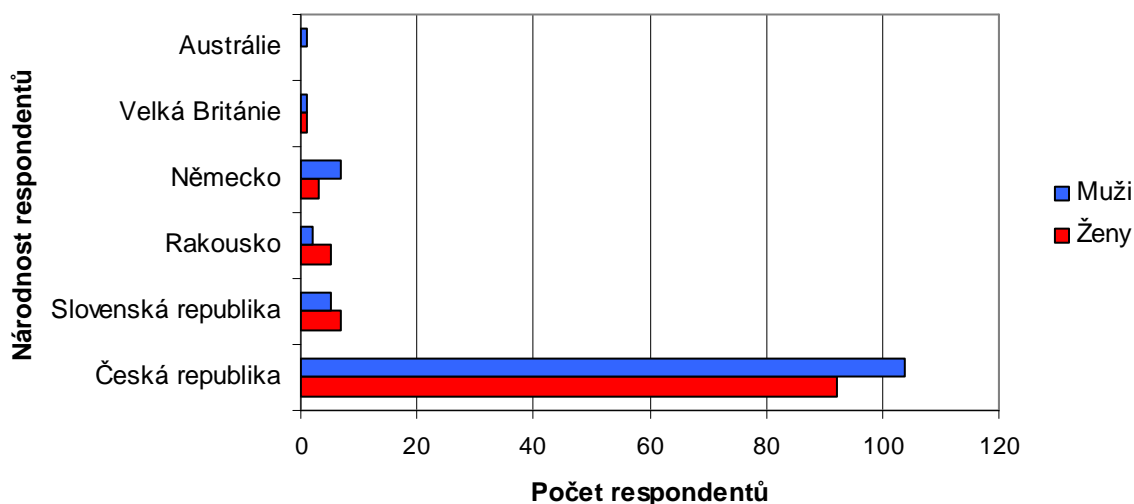
Obrázek 26. Věková kategorie a pohlaví respondentů, n = 228.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Jak z hlediska věkové struktury, tak z hlediska pohlaví je zřetelně patrné, že v dotazovaném vzorku převládají respondenti z České republiky. Zanedbatelný je počet respondentů z Velké Británie a Austrálie (obrázek 27).

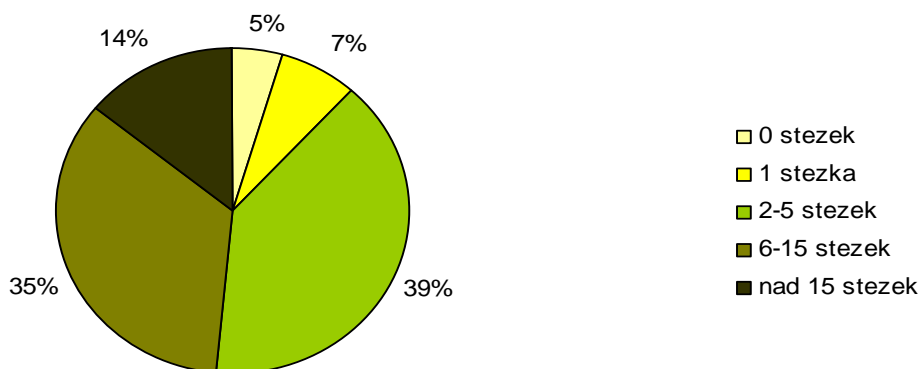
Obrázek 27. Národnost respondentů dle pohlaví, n = 228.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Z analýzy odpovědí na otázku, která mapovala zkušenost respondentů s návštěvami naučných stezek (počet návštěv naučných stezek v roce 2009) bylo zjištěno, že největší skupina respondentů navštívila 2-5 naučných stezek. 79 dotázaných navštívilo v roce 2009 6-15 naučných stezek a 32 nad 15 stezek. Nejmenší skupinu tvoří ti respondenti, kteří navštívili pouze 1 nebo žádnou stezku (obrázek 28).

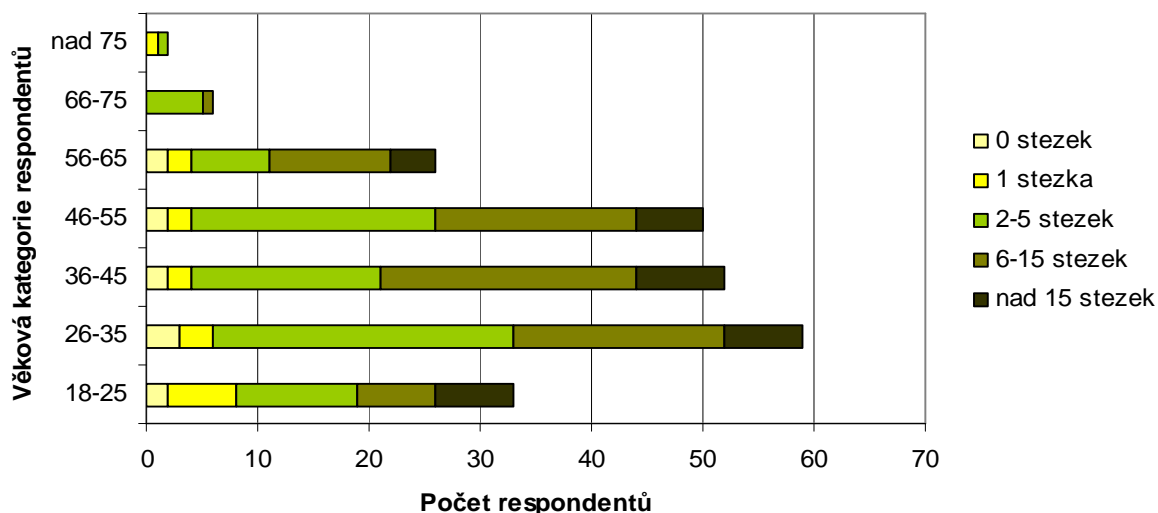
Obrázek 28. Návštěvnost respondentů na naučných stezkách v roce 2009, n = 228.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Z níže uvedeného pruhového skládaného grafu lze konstatovat, že nejméně aktivními návštěvníky naučných stezek je věková kategorie 36-45 let, z níž nejvíce respondentů odpovídalo, že v roce 2009 navštívili buď 6-15 naučných stezek nebo nad 15 naučných stezek. Nejpočetnější skupina, navštěvující danou oblast, je ve věku 26-35 let (obrázek 29).

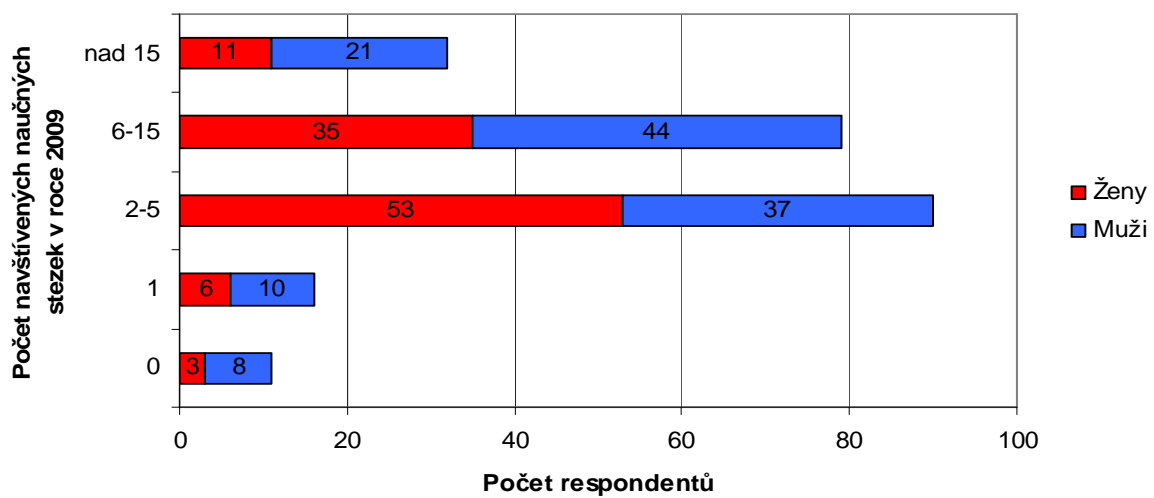
Obrázek 29. Počet navštívených n. stezek v roce 2009 dle věkové kategorie, n = 228.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Zkušenějšími návštěvníky naučných stezek jsou muži (obrázek 30).

Obrázek 30. Počet navštívených n. stezek v roce 2009 dle pohlaví, n = 228.

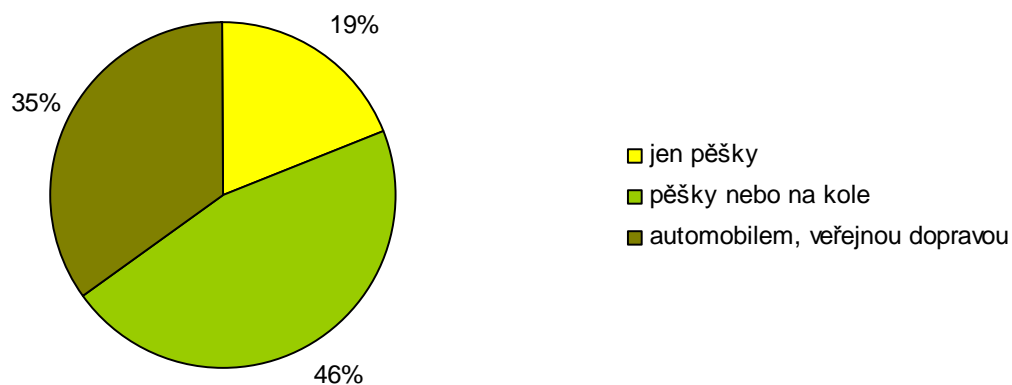
Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

4.2.2 Základní analýza struktury odpovědí

Pro charakteristiku naučných stezek byli respondenti vyzváni k odpovědím na 7 otázek. Měli si zvolit dopravu ke stezce, způsob podání informací o lokalitách, způsob značení, délku a způsob trasování naučné stezky. Poslední dvě otázky se týkaly preference zaměření trasy naučné stezky a způsobu, jakým by ji chtěli absolvovat.

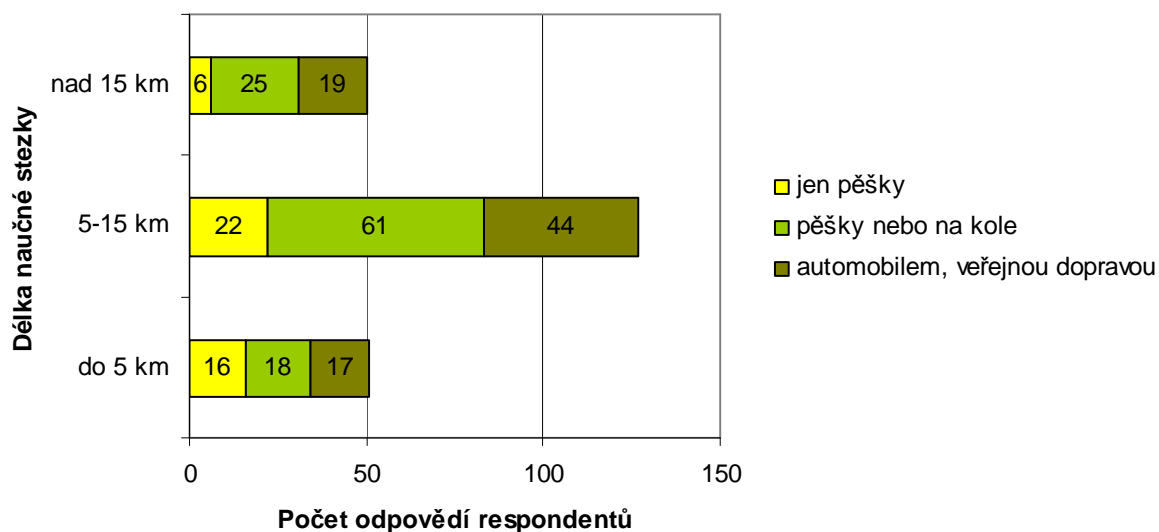
Většina respondentů (104 odpovědí) dává přednost dopravě ke stezce ve formě pěší chůze nebo na kole. Autobiilem či veřejnou dopravou by se k naučné stezce přepravilo 80 dotazovaných a jen 44 by k naučné stezce přišlo pěšky (obrázek 31).

Obrázek 31. Preference formy dopravy k n. stezce dle odpovědí, n = 228.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Obrázek 32. Preference formy dopravy k n. stezce dle délky stezky, n = 228.

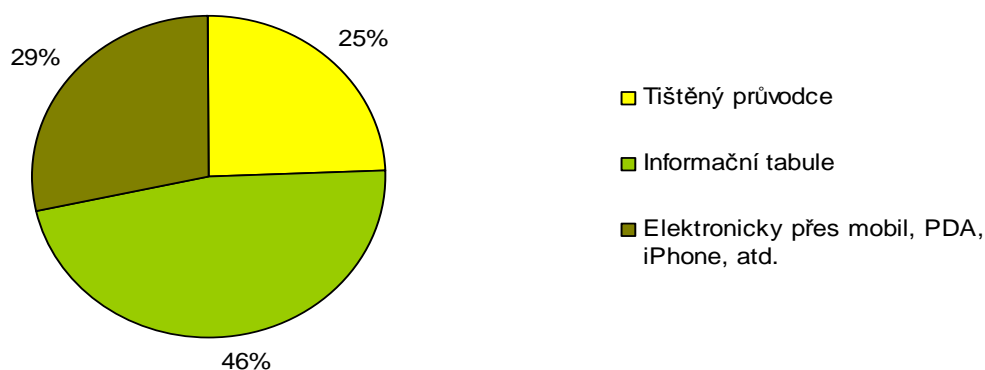

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Je zajímavé, jak početně vyrovnané jsou odpovědi v kategorii délky naučné stezky do 5 km. Z odpovědí vyplývá, že pro absolvování naučné stezky této délky by 16 respondentů přišlo pěšky, 18 by přišlo pěšky nebo na kole a 17 dotazovaných by se ke stezce dopravilo automobilem či veřejnou dopravou. V kategorii od 5 do 15 km by se nejvíce respondentů ke stezce dopravilo pěšky nebo na kole a to samé platí pro kategorii nad 15 km délky naučné stezky (obrázek 32).

Pro 46% dotazovaných jsou nejlepší formou podávání informací o lokalitě informační tabule. 25% dotazovaných využívá klasických tištěných průvodců a 29% by informace hledalo elektronicky přes mobil, PDA a další moderní aplikace. To svědčí o nárůstu počítačové a technické gramotnosti nejen u mladších věkových kategorií (obrázek 33).

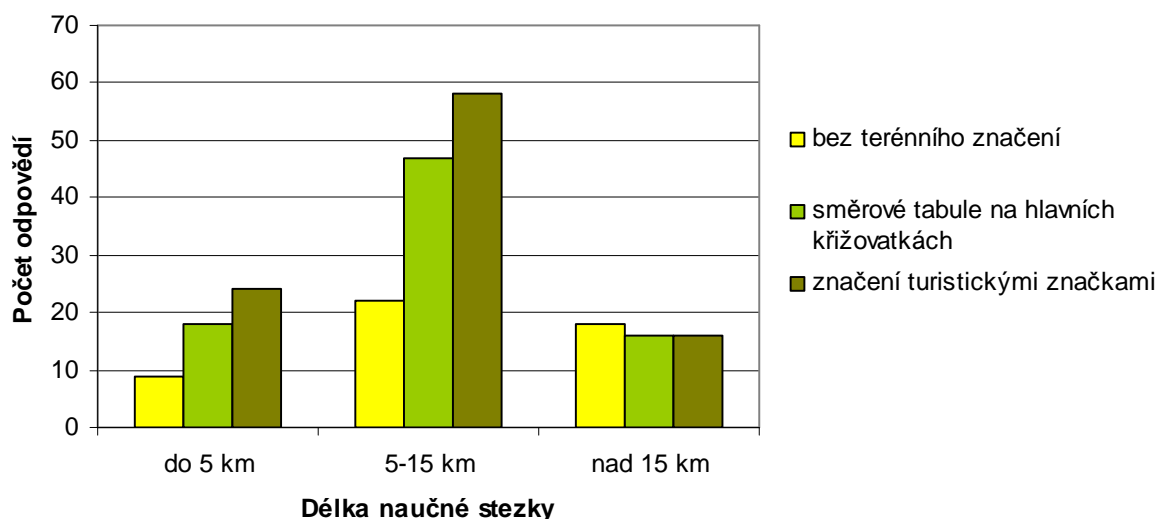
Obrázek 33. Preference způsobu podání informací o lokalitách dle odpovědí, n=228.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Pouze v kategorii délky naučné stezky nad 15 km mírně převládají odpovědi s preferencí bez terénního značení trasy. Obě další kategorie shodně preferují značení trasy turistickými značkami (obrázek 34).

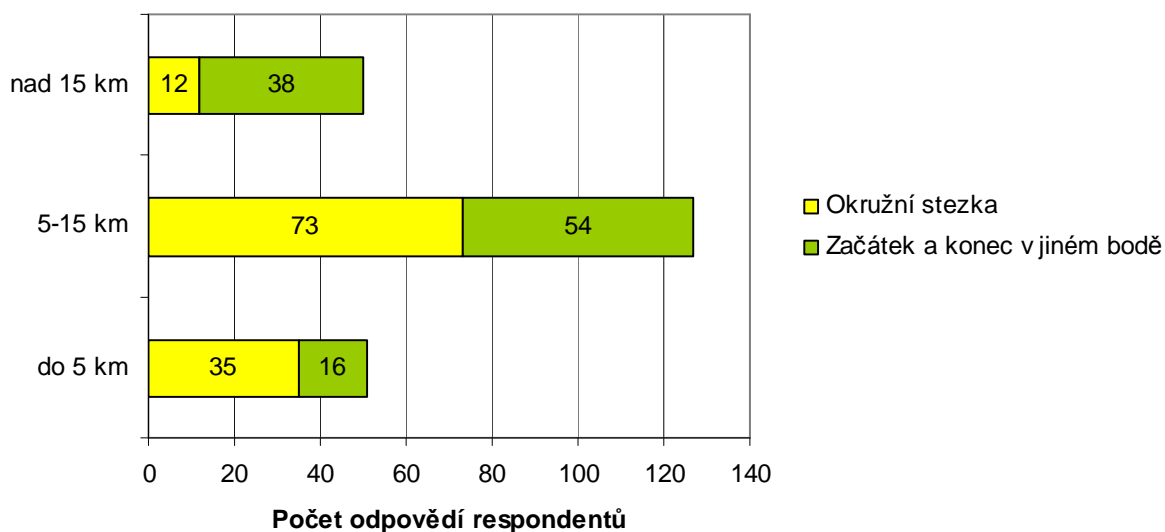
Obrázek 34. Preference značení trasy naučné stezky dle délky naučné stezky, n = 228.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Pro absolvování kratší naučné stezky v délce do 5 km dávají přes dvě třetiny respondentů přednost okružní stezce. Naopak u nejdelší trasy (nad 15 km) by dotazovaní přivítali začátek a konec trasy v jiném bodě. Naučnou stezku v délce 5-15 km by chtělo absolvovat 127 respondentů (obrázek 35).

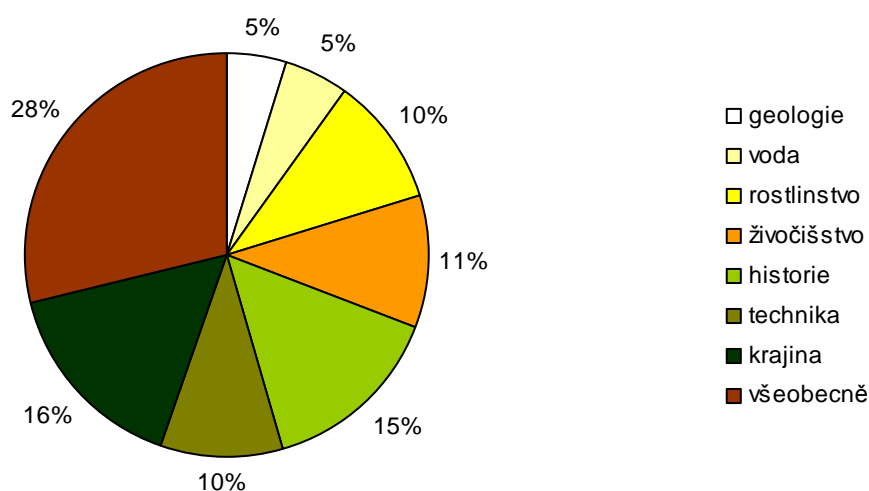
Obrázek 35. Preference způsobu trasování v závislosti na délce naučné stezky, n = 228.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

28% dotazovaných by dalo přednost tomu, aby tematika naučné stezky byla zaměřena všeobecně, 16% by si přálo zaměření trasy na krajinu a 15% dotazovaných na historii. 11% dotazovaných by uvítalo zaměření na živočišstvo, shodně 10% respondentů na rostlinstvo a techniku a nejmenší kategorií je zaměření trasy na vodu a geologii (obrázek 36).

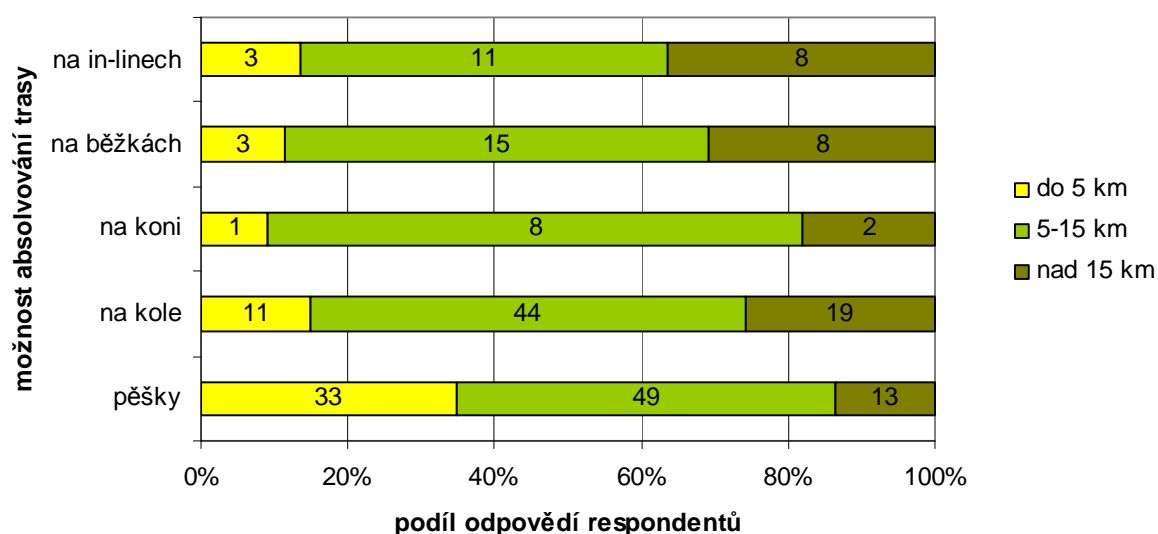
Obrázek 36. Preference tematického okruhu trasy dle odpovědí respondentů, n = 228.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Z hlediska způsobu absolvování trasy si ti respondenti, kteří zvolili nejkratší naučnou stezku, převážně vybrali absolvovat trasu pěšky, což je logické. V délkové kategorii od 5 do 15 km převládá odpověď projít naučnou stezku pěšky spolu s odpovědí projet ji na kole. Nejdelší trasu naučné stezky by nejvíce respondentů absolvovalo na kole. Poměrně velký počet respondentů by přivítal možnost absolvovat trasu na běžkách a in-linech (obrázek 37).

Obrázek 37. Preference možnosti absolvování trasy dle odpovědí respondentů, n = 228.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

4.2.3 Analýza struktury odpovědí respondentů podle segmentačních kritérií

4.2.3.1 Analýza struktury odpovědí respondentů podle pohlaví

Existence vazby mezi pohlavím respondentů a rozdíly v jejich odpovědích u jednotlivých sledovaných charakteristik naučných stezek na základě Chí-kvadrát testů se podařilo prokázat pouze v jednom případě. Tím je vztah preference zaměření tématu trasy vzhledem k pohlaví. Z uvedených výsledků vyplývá, že lze s více než 99% spolehlivostí konstatovat, že existují rozdíly mezi odpověďmi respondentů, pokud je kategorizujeme podle pohlaví (tabulka 2). Z tabulky vyplývá, že rozdílné preference nastávají u těchto ukazatelů: geologie, technika a všeobecné zaměření (tabulka1).

Tabulka 1 Vztah mezi pohlavím respondentů a jejich preferencemi na zaměření trasy.

Tematické zaměření trasy	Ženy	Muži
geologie	0,93%	8,33%
voda	4,63%	5,83%
rostlinstvo	7,41%	12,50%
živočišstvo	12,96%	8,33%
historie	15,74%	14,17%
technika	3,70%	15,01%
krajina	18,52%	13,33%
všeobecně	36,11%	22,50%
Celkem	100,00%	100,00%

Zdroj: Vlastní šetření.

Tabulka 2 Výsledky Chí – kvadrát testu ve Statistice; pohlaví x zaměření trasy.

Test	Chí - kvadrát	sv	p
Pearsonův chí - kvadrát	21,45728	7	0,00315
M - V Chí - kvadrát	23,36037	7	0,00148

Zdroj: Vlastní šetření.

Z výsledků analýzy dotazníků vyplynulo, že v ostatních charakteristikách naučných stezek (doprava ke stezce, informace o lokalitách, značení trasy, délka trasy, způsob trasování a možnost absolvování trasy) nelze zásadně prokázat, že by pohlaví respondenta ovlivnilo strukturu odpovědí, naopak výsledky testů jsou u některých charakteristik pro obě pohlaví srovnatelné.

4.2.3.2 Analýza struktury odpovědí respondentů podle věku

Existence vazby mezi věkem respondentů a rozdíly v jejich odpovědích u jednotlivých sledovaných charakteristik naučných stezek na základě Chí-kvadrát testů se podařilo prokázat v následujících sledovaných ukazatelích.

Existuje vazba mezi věkem respondenta a odpovědí na způsob značení naučné stezky. Starší věkové kategorie upřednostňují značení klasické, čili buď turistickými značkami, nebo alespoň v podobě směrových panelů na hlavních křižovatkách (tabulka 3). Aby výsledky dotazníkového šetření mohly být statisticky vyhodnoceny, bylo nutné vzhledem k nízkému výskytu četností ve vyšších věkových kategoriích sjednotit věkovou kategorii 66 – 75 let a nad 75 let výše s věkovou kategorií 56 -65 let.

Tabulka 3 *Vztah mezi věkem respondentů a jejich preferencemi způsobu značení naučných stezek.*

Preference způsobu značení NS	Věková kategorie respondentů				
	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65
bez terénního značení	33,33%	22,03%	15,38%	26%	11,78%
směr. tabule na hl.křižovatkách	33,33%	37,29%	51,92%	30%	17,64%
turistické značky	33,34%	40,68%	32,70%	44%	70,58%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100%	100,00%

Zdroj: Vlastní šetření.

Tabulka 4 *Výsledky Chí – kvadrát testu ve Statistice; věk x značení naučných stezek.*

Test	Chí - kvadrát	sv	p
<i>Pearsonův chí - kvadrát</i>	22,42815	12	0,0330
<i>M - V Chí - kvadrát</i>	23,93115	12	0,0207

Zdroj: Vlastní šetření.

Zřejmá je také závislost mezi možností absolvování trasy a věkem respondenta. Se spolehlivostí více jak 99% lze prohlásit, že výběr způsobu absolvování trasy je závislý na věku dotazovaného. Nejstarší věková kategorie by si přála naučnou stezku absolvovat nejvíce pěšky, naopak nejmladší věková kategorie by zkusila projet trasu i na in-linech (tabulka 5).

Tabulka 5 *Vztah mezi věkem respondentů a jejich preferencemi způsobu absolvování trasy naučných stezek.*

Preferenze způsobu absolvování trasy	Věková kategorie respondentů				
	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65
pěšky	45,45%	38,98%	32,69%	36,00%	58,82%
na kole	27,27%	30,51%	38,46%	42,00%	17,64%
na koni	3,03%	5,08%	13,46%	2,00%	2,95%
na běžkách	3,03%	11,86%	7,69%	14,00%	17,64%
na inlinech	21,22%	13,57%	7,70%	6,00%	2,95%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Zdroj: Vlastní šetření.

Tabulka 6 *Výsledky Chí – kvadrát testu ve Statistice; věk respondentů x způsob absolvování naučných stezek.*

Test	Chí - kvadrát	sv	p
Pearsonův chí - kvadrát	42,26176	24	0,0120
M - V Chí - kvadrát	46,32524	24	0,0040

Zdroj: Vlastní šetření.

Při vyhodnocení závislosti sledovaných znaků lze potvrdit, že existuje vztah mezi věkem respondentů a preferencí délky trasy. Všechny věkové skupiny upřednostňují délku trasy 5 -15 km (tabulka 7).

Tabulka 7 *Vztah mezi věkem respondentů a preferencemi délky naučných stezek.*

Preferenze délky naučné stezky	Věková kategorie respondentů				
	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65
do 5 km	27,27%	11,86%	19,23%	28,00%	32,35%
5-15 km	42,42%	66,10%	59,62%	52,00%	50,00%
nad 15 km	30,31%	22,04%	21,15%	20,00%	17,65%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Zdroj: Vlastní šetření.

Tabulka 8 *Výsledky Chí – kvadrát testu ve Statistice; věk respondentů. x preference délky naučných stezek.*

Test	Chí - kvadrát	sv	p
Pearsonův chí - kvadrát	22,09518	12	0,0364
M - V Chí - kvadrát	20,40234	12	0,0598

Zdroj: Vlastní šetření.

Nelze potvrdit, že existuje závislost mezi věkem respondenta a jeho odpovědí, jakým způsobem by rád získával informace o dané lokalitě. Starší věkové kategorie však obecně

upřednostňují klasické formy podávání informací, ať už v podobě tištěných průvodců či přímo na místě z informačních panelů. Oproti tomu u mladších věkových kategorií činí podstatný podíl odpovědí elektronická forma získávání informací přes mobilní telefon, PDA či další moderní aplikace.

Na základě hodnot Chí-kvadrát testů se neprokázalo, že by věk respondentů měl zásadní vliv na volbu způsobu dopravy ke stezce. Lze pouze konstatovat, že většina respondentů by zvolila možnost dopravy ke stezce pěšky nebo na kole, ale mezi samotnými věkovými kategoriemi nejsou v tomto směru žádné markantní rozdíly v odpovědích. U dalších dvou charakteristik naučných stezek (způsob trasování a preference zaměření naučné stezky) se nepodařilo závislost mezi těmito znaky a věkem dotazovaného s 95% spolehlivostí dokázat. Vazby mezi uvedenými proměnnými jsou neprůkazné.

4.2.3.3 Analýza struktury odpovědí respondentů podle zkušeností s naučnými stezkami

Analýzou kontingenční tabulky je možné potvrdit průkaznost tvrzení, že preference délky trasy je závislá na tom, kolik naučných stezek v roce 2009 respondenti navštívili. Závislost mezi délkou trasy a počtem návštěv naučných stezek je možné potvrdit. Při pohledu na hodnoty chí-kvadrát testu a uvedené výsledky (tabulka 10) lze konstatovat, že nejvíce zkušení návštěvníci s počtem návštěv naučných stezek nad 15, preferují nejdelší trasu naučné stezky z více než 56%. Naopak nejméně zkušení návštěvníci, kteří nenavštívili ani jednu naučnou stezku, upřednostňují délku trasy do 5 km (tabulka 9).

Tabulka 9 *Vztah mezi zkušeností respondentů s naučnými stezkami a preferencemi délky naučných stezek.*

Preference délky trasy naučné stezky					
	0 stezek	1 stezka	2-5 stezek	6-15 stezek	nad 15 stezek
do 5 km	45,45%	37,50%	25,56%	17,72%	9,38%
5-15 km	36,36%	43,75%	60,00%	64,56%	34,37%
nad 15 km	18,19%	18,75%	14,44%	17,72%	56,25%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Zdroj: Vlastní šetření.

Tabulka 10 *Výsledky Chí – kvadrát testu ve Statistice; zkušenost respondentů. x délka naučných stezek.*

Test	Chí - kvadrát	sv	p
<i>Pearsonův chí - kvadrát</i>	33,287	8	0,00005
<i>M - V Chí - kvadrát</i>	28,7442	8	0,00035

Zdroj: Vlastní šetření.

Z výsledků analýzy dotazníků vyplynulo, že v ostatních charakteristikách naučných stezek (doprava ke stezce, informace o lokalitách, značení trasy, způsob trasování, zaměření trasy a možnost absolvování trasy) nelze zásadně prokázat, že by zkušenost dotazovaného s naučnými stezkami, klasifikovaná podle počtu návštěv naučných stezek v roce 2009, ovlivnila strukturu odpovědí. Pouze u závislosti způsobu trasování na zkušenosti dotazovaného s naučnými stezkami lze konstatovat, že zde vazba existuje. Dotazovaní s počtem navštívených stezek nad 15 preferují jednoznačně začátek a konec naučné stezky v jiném bodě, naopak úplně nezkušení návštěvníci naučných stezek preferují jednoznačně okružní stezky.

5 DISKUSE

Při porovnání výsledků aktuální nabídky naučných stezek z hlediska jejich jednotlivých charakteristik v oblasti jižní části Šumavy a z analýzy dotazníkového šetření z hlediska preferencí návštěvníků vyplývají následující skutečnosti.

Daná oblast je nejvíce navštěvována turisty ve věku od 18 do 45 let. Nejsilnějším návštěvnickým segmentem z hlediska věku je tedy mladší a střední věková kategorie. Zastoupení pohlaví je rovnoměrné. Návštěvníci již mají zkušenost s naučnými stezkami, 90 respondentů jich navštívilo alespoň 2-5, 79 jich navštívilo 6-15 a 32 dotázaných dokonce nad 15 naučných stezek.

Většina respondentů by chtěla k naučné stezce použít kombinaci dopravy ke stezce pěšky či přijet na kole, 35% z dotazovaného vzorku upřednostňuje dopravu automobilem či veřejnou dopravou. V praxi to znamená, že do vymezeného území mnozí přijedou autem a přímo na území se pak pohybují pěšky nebo na kole. V tomto případě naučné stezky nabízejí to, co většina dotazovaných preferuje. V oblasti existuje síť záchytných parkovišť, ze kterých je pak přímý přístup na naučné stezky a v letní sezóně turisty po národním parku a chráněné krajinné oblasti rozváží cyklobusy.

Faktem je, že návštěvníci si přejí ve většině absolvovat trasu naučné stezky pěšky nebo na kole. A zde se preference většiny návštěvníků značně liší od aktuální nabídky naučných stezek. V oblasti sice existuje hustá síť cyklistických stezek, ale z osmi naučných stezek ve vymezeném území je jen jedna primárně uzpůsobena pro cyklisty či turisty s tělesným handicapem. Dalším návštěvnickým segmentem jsou rodiny s malými dětmi s kočárky, pro které jsou naučné stezky v daném území také neschůdné. Proto by v rámci optimalizace bylo vhodné se zaměřit na řešení tohoto rozdílu. Jedním z návrhů by mohlo být propojení naučné stezky Schwarzenberský plavební kanál s druhou částí naučné Medvědí stezky, vedoucí z Jeleních Vrchů do Černého Kříže. Tato část Medvědí stezky pro cyklisty sjízdná je. Dalším variantním řešením by mohlo být upravení povrchu některé stávající naučné stezky tak, aby byla vhodná i pro cyklisty, rodiny s dětmi a tělesně postižené, či vytvoření nové cyklistické naučné stezky.

Nezanedbatelnou část dotazovaných tvoří také ti, kteří by zvolili nějakou alternativní možnost absolvování trasy (na běžkách, na in-linech či na koni).

Co se týká preferencí délky naučných stezek a způsobu trasování, z výsledků vyplynulo, že pro kratší naučné stezky si respondenti přejí většinou okružní trasu, u delších naučných stezek chtějí mít začátek a konec trasy v jiném bodě. Naučné stezky v dané oblasti toto nabízí, většina kratších tras je okružní, delší trasy splňují druhé kritérium. Dotazovaní považují za optimální, aby naučná stezka byla 5 až 15 km dlouhá. To je ideální vzdálenost pro pěší návštěvníky i pro ty, kteří by chtěli trasu absolvovat na kole. Jelikož jde o mladší či střední věkovou kategorii, lze předpokládat, že rodiny s dětmi by spíše uvítaly kratší a střední nenáročné trasy, s možností různých zastavení, odpočívadel a občerstvení. Naopak aktivní turisté by preferovali větší vzdálenosti v náročnějším terénu. Rozdíly jsou patrné také v odpovědích respondentů, pokud se kategorizují podle věku. Starší věkové kategorie upřednostňují kratší trasu naučných stezek, mladší respondenti naopak delší.

Jednou ze sledovaných charakteristik naučných stezek je jejich značení. Z průzkumu vyplývá, že většina respondentů preferuje značení turistickými značkami, což všechny naučné stezky v oblasti nabízí. Jen ti nezdatnější návštěvníci naučných stezek s nejvyšším počtem navštívených stezek by se obešli bez terénního značení.

Další sledovanou charakteristikou je forma předávání informací o lokalitách. V preferencích návštěvníků vede způsob poskytování informací přímo na místě ve formě informačních tabulí, pro bezmála jednu třetinu dotazovaných by byl nejlepší způsob podávání informací elektronicky a pouze 25% návštěvníků většinou vyššího věku dává přednost klasickým tištěným průvodcům. Z vlastního poznání šetřeného území je patrné, že všechny naučné stezky jsou vybaveny informačními cedulemi, kudy a kam vede trasa stezky. Z tohoto pohledu je nabídka naučných stezek postačující.

Také zajištění aktuálních a úplných informací o komplexní nabídce naučných stezek a možnosti trávení volného času je pro návštěvnické segmenty významným faktorem. Bohužel právě v oblasti naučných stezek vykazuje informovanost řadu mezer. Některé odkazy na naučné stezky na internetových stránkách CHKO a NP Šumava jsou nefunkční, některé naučné stezky nejsou vůbec popsány. Chybí podrobnosti o charakteristikách stezek, jakým způsobem je možno je absolvovat a jaké mají omezení pro určité skupiny návštěvníků. Toto je oblast, která by ve velké míře mohla být optimalizována.

Jelikož se všechny stezky nachází v národním parku nebo chráněné krajinné oblasti, je logické, že většinou jsou zaměřeny na přírodovědný popis území, společenstva rostlin, živočichů a ekologie lesa. Zčásti jsou také věnovány historii daného místa, popisu významné

stavby či objektu a vývojem dané lokality všeobecně. Návštěvníci v oblasti chtějí mít všeobecný rozhled, preferují všeobecné informace, s důrazem na krajinu a historii, z menší části pak na živočišstvo a rostlinstvo. V rámci sjednocení nabídky naučných stezek s ohledem na poptávku návštěvníků by mohlo být řešením umístit na naučné stezky více informačních panelů s požadovanou tematikou.

6 NÁVRH PROJEKTU

„Návrh projektu je modelem praktické aplikace výzkumu, představeném v předcházejících kapitolách. Projekt má sloužit pouze jako součást závěrečné práce a jako doklad pochopení problematiky stanoveného tématu. Vzhledem k tomu, že práce jsou zveřejňovány, je nutné zdůraznit, že návrh projektu je vypracován tak, aby byl reálně proveditelný, nikoliv však s jakýmkoliv úmyslem jej jakkoliv realizovat a nezavazuje nikoho – autorku, vedoucího práce, ani jakoukoliv složku dále v této kapitole zmíněnou – k jakékoliv zodpovědnosti související s tímto návrhem.“ (Navrátil, 2011d).

6.1 Úvodní informace

Rajonizace cestovního ruchu ČSR podle Dohnala charakterizuje Šumavu jako oblast s nejkvalitnějšími přírodními předpoklady a podmínkami, se širokým souborem funkcí celostátního a mezinárodního významu a se širokou časovou využitelností (Dohnal a kol., 1985, s. 87). Protože však velká část oblasti patřila za minulého režimu do nepřístupného pohraničního pásma, byl zde cestovní ruch výrazně omezen.

Velký nárůst návštěvnosti souvisí s politickými změnami v devadesátých letech minulého století, Šumava se pomalu stává vyhledávanou destinací cestovního ruchu s možností celoroční rekreace. Zpřístupněno bylo pohraniční pásmo, zpočátku jen pěší turisté navštěvovali prostory s přírodními atraktivitami, pro veřejnost dříve nepřístupné.

Dalším impulzem pro zvýšení počtu návštěvníků byl rozvoj cykloturistiky, především nasycení trhu horskými koly v druhé polovině devadesátých let. Šumavské mírně zvlněné pláne vybavené cestami s upraveným povrchem, jakožto pozůstatku po vojenských komunikacích, představují ideální terén pro nenáročnou rodinnou cykloturistiku (Perlín & Bičík, 2010, s. 66).

V současné době je ve vymezené oblasti relativně hustá síť cyklotras po zpevněných komunikacích, které mají návštěvníci k dispozici. Naučné stezky v dané oblasti jsou však primárně určeny pro pěší a při pohledu na preference respondentů z dotazníkového šetření je zřejmé, že zde existuje zásadní rozpor mezi aktuální nabídkou naučných stezek v oblasti a aktuální poptávkou ze strany návštěvníků. Tento rozdíl se pokusí zmírnit následující projekt.

Záměrem projektu je zpřístupnit jednu z naučných stezek ve vymezené oblasti těm účastníkům cestovního ruchu na Šumavě, kteří preferují aktivní rekreaci a stávající nabídka naučných stezek je pro ně nedostatečná. Jedná se o cykloturisty, mladé rodiny s dětmi, které jsou ještě odkázány na kočárek a tělesně handicapované turisty s potřebou bezbariérového přístupu. Naučná stezka by svou délkou a nenáročností vyhovovala i starším věkovým kategoriím. Alternativně by mohla stezka být využita i v zimě jako okružní trasa pro běžkaře.

6.2 Cíl projektu

Hlavním cílem projektu je vytvoření variantního řešení naučné stezky Adalberta Stiftera v obci Horní Planá tak, aby se stávající nabídka této naučné stezky rozšířila o následující návštěvnické segmenty: cykloturisty, rodiny s dětmi, návštěvníky se sníženou schopností pohybového ústrojí a starší věkovou kategorií návštěvníků, tedy vesměs pro ty, kteří jsou současnou nabídkou naučných stezek v oblasti znevýhodněni a neuspokojuje jejich zájem.

Rozšířením současné nabídky naučné stezky Adalberta Stiftera jejím zpřístupněním pro další návštěvnické segmenty by mělo být dosaženo i zvýšení turistické atraktivnosti pro návštěvníky dané oblasti a rozšíření nabídky zdejšího cestovního ruchu. Investorovi nebude přinášet žádné přímé zisky, např. ze vstupného, či z prodeje propagačních materiálů, ale díky rozšíření nabídky by mohlo dojít ke zvýšení návštěvnosti oblasti a tím ke zvýšení zisků pro provozovatele ubytovacích a stravovacích zařízení a ostatních služeb.

6.3 Zadavatel projektu a konkrétní zdroj financování

6.3.1 Zadavatel projektu

Zadavatelem projektu může být město Horní Planá ve spolupráci se státní příspěvkovou organizací Správa Národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava. Mezi nimi by mělo dojít k dohodě, jakým způsobem by se obě instituce v rámci optimalizace naučné stezky na projektu podílely.

6.3.2 Konkrétní zdroj financování

Projekt by mohl být financován ze strukturálních fondů Evropské unie, v rámci regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad. Ten je financován z Evropského

fondy pro regionální rozvoj ERDF a jednou z jeho náplní je podpora rozvoje infrastruktury a zlepšení služeb cestovního ruchu (ROP NUTS II Jihozápad, 2007). Konkrétně by projekt spadl do prioritní osy 3 Rozvoj cestovního ruchu, která se zaměřuje mj. na výstavbu a rekonstrukci turistických cest (pěší stezky, cyklostezky, hipostezky, vodní cesty, přístavy či přístaviště) včetně doprovodné infrastruktury a značení, infrastrukturu sportovně-rekreační a kulturní vybavenosti a rekonstrukci památek včetně aktivit pro nové využití v oblasti cestovního ruchu a kultury (ROP NUTS II Jihozápad, 2007). Oblastí podpory je rozvoj infrastruktury cestovního ruchu.

6.3.2.1 Forma podpory a její výše

Příjemcem podpory mohou být obce podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů. Nevratná přímá pomoc (dotace) z ERDF může být do výše 85 % způsobilých veřejných výdajů u projektů, které nezakládají veřejnou podporu. U projektů zakládajících veřejnou podporu by byla dotace poskytnuta dle povahy projektu do výše 30 % způsobilých výdajů projektu (od 1. ledna 2011). Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 2 000 000,- Kč (Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad, 2011).

6.3.3 Lokalizace projektu

Stát (NUTS 1): CZ Česká republika

Region (NUTS 2): CZ03 Jihozápad

Kraj (NUTS 3): CZ031 Jihočeský kraj

Okres (NUTS 4): CZ0312 Český Krumlov

Obec (NUTS 5): CZ0312545511 Horní Planá

Katastrální území: 643700 Horní Planá

6.4 Management projektu

Provozovatelem projektu by mohla být veřejná instituce Město Horní Planá. To bude mít kompetenci rozhodovat o zajišťování finančních zdrojů pro realizaci projektu včetně projektové žádosti. Za propagaci nové naučné cyklostezky by po jejím vybudování měla

odpovídat příspěvková organizace Správa národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava prostřednictvím svých webových stránek nebo formou tištěných brožur a průvodců.

6.4.1 Manažeři projektu

Projektový tým se bude skládat z osob vybraných na základě svých odborných znalostí a prokázané kvalifikace. Nejdůležitějším členem je vedoucí manažer projektu. Protože zadavatelem projektu bude město Horní Planá, hlavním manažerem týmu se stane jeho starosta. V jeho kompetenci bude koordinovat projektový tým a řídit realizaci projektu. Bude mít na starost podání žádosti o dotaci včetně zajištění veškerých potřebných příloh. Průběžně bude muset provádět monitoring, zda je realizace projektu plněna v souladu s časovým harmonogramem.

Finanční manažer bude spravovat ekonomickou stránku projektu, tedy celkové účetnictví, správu bankovního účtu projektu, proplácení faktur a kontrolu dokladů. Bude kontrolovat čerpání finančních prostředků podle rozpočtu.

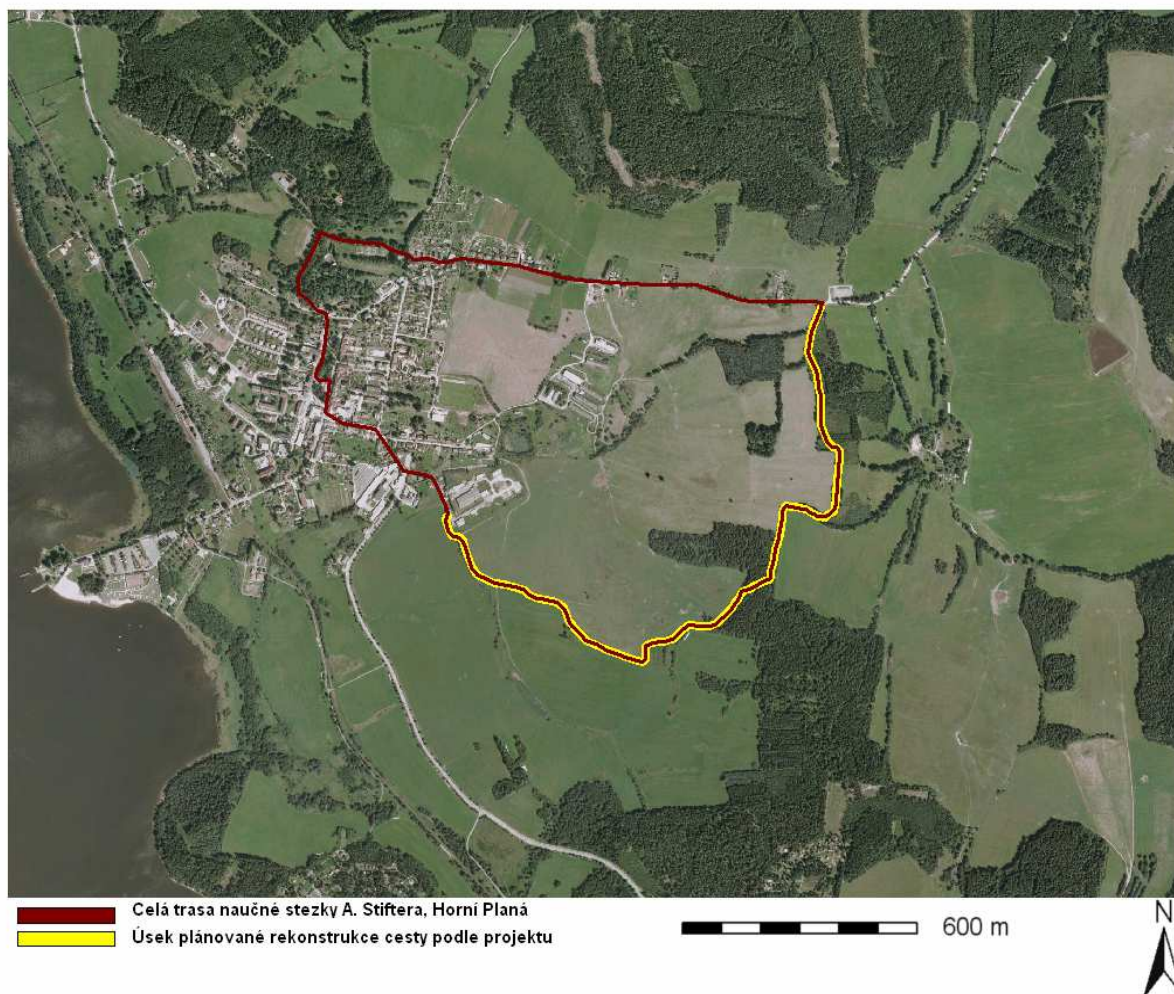
Projektovým manažerem by měla být osoba, která má oprávnění vykonávat projektovou činnost v investiční výstavbě. Náplní jeho práce bude příprava projektové žádosti se všemi povinnými přílohami a následné provedení výběrového řízení na veřejnou zakázku. Výběrové řízení musí proběhnout v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Jako jediné hodnotící kritériem byla vybrána výše nabídkové ceny. Projektový manažer bude odpovědný za určení osoby, provádějící stavební dozor investora. Tato osoba musí mít autorizaci v oboru dopravní stavby.

6.5 Technická zpráva projektu

6.5.1 Všeobecné informace

V rámci rekonstrukce povrchu naučné stezky Adalberta Stiftera se jedná o úpravy zlepšující parametry stávající cesty. Úpravy budou prováděny zásadně v rozsahu tělesa stávající lesní a polní cesty. Tato cesta navazuje z obou stran na místní asfaltovou komunikaci. Délka rekonstruovaného úseku je 2699 m (obrázek 38). Plánovaná rekonstrukce nemá návaznost na další stavební práce, ani nevyvolává jiné investice.

Obrázek 38. Znázornění celé trasy naučné stezky Adalberta Stiftera s vyznačeným úsekem plánované rekonstrukce.

Zdroj: Janitor 2.5.1

6.5.2 Projekt

6.5.2.1 Obecné požadavky na výstavbu

Úpravy jsou projektovány podle doporučení ČSN 73 61 08, dále podle vyhlášky ministerstva zemědělství č. 433/201. Pro stavební práce jsou obsaženy technické standardy (kvalitativní a dodací podmínky) v následujících formách: ČSN 73 61 50 Zemní práce, ČSN 73 61 26 Stavba vozovek. Další technické a bezpečnostní předpisy jsou navázány na použité položky výkazu výměr. Pokud zhotovitel použije jiné stavební materiály než ty, které jsou uvedeny v projektu, musí mít předchozí souhlas investora a materiály nesmí mít horší technické parametry.

6.5.2.2 Technické řešení stavby

Po vyhodnocení současného stavu povrchu naučné stezky bylo konstatováno, že úsek, který je brán v úvahu pro rekonstrukci, je stávající polní cesta s poměrně nesourodým povrchem, značně poškozená s vyjetými kolejiemi (obrázek 39). Profil cesty je místy zborcený. Obdobně je poškozeno i odvodnění cesty. Technickým řešením stavby je urovnání povrchu cesty a zesílení její konstrukce položením šterkových vrstev se zapískováním. Příčným vykloněním bude zajištěno účinné odvodnění povrchu. Předmětem tohoto projektu je rekonstrukce cesty nad původní rozsah.

Obrázek 39. Rozsah poškození povrchu naučné stezky A. Stiftera, Horní Planá.

Zdroj: Vlastní výzkum.

6.5.2.3 Technologický postup realizace projektu

V první fázi výstavby budou provedeny zemní práce. V celé délce rekonstruovaného úseku budou odtěženy stávající nánosy drnu a zeminy tak, aby se profil cesty příčně i podélně urovnal. Přebytečný materiál bude souběžně nakládán a odvážen na skládku investora. Rypadlem se docílí urovnání pláně, která se následně zhutní vibračním válcem. Ve druhé fázi rekonstrukce cesty budou navoženy, urovnány a zhutněny jednotlivé poklady materiálu. Nato bude povrch komunikace zapískován.

Třetí fází realizace projektu jsou dokončovací práce. Na trasu stezky bude osazeno 7 nových laviček. Ty se skládají z prefabrikovaných železobetonových dílců, na které jsou nasazeny dřevěné sedáky s opěry. Celá konstrukce se zabuduje do země.

V úseku, kde stezka vede nechráněným krajinným územím (louky a pastviny bez vzrostlé vegetace), budou vysázeny listnaté stromy (18 dubů a 24 jeřábů cca. 200 až 250 cm vysoké). Budou plnit nejen estetickou a ochrannou funkci pro turisty, ale v neposlední řadě budou zachytávat přebytečnou vodu z pastvin a zpevní mez nad cestou.

6.5.2.4 Vliv stavby na životní prostředí

Naučná stezka Adalberta Stiftera leží v území Chráněné krajinné oblasti Šumava. Tím je kladen ještě větší důraz na to, aby realizace a následný provoz projektu byl k životnímu prostředí šetrný a ohleduplný a nijak ho nepoškozoval. V průběhu výstavby bude zvýšení prašnosti eliminováno kropícími vozy. V hydraulických systémech použitých stavebních strojů musí být pouze ekologicky odbouratelné náplně, na lesních pozemcích nesmí být prováděna údržba stavebních strojů ani doplňování pohonných hmot. Stávající vzrostlé stromy budou ochráněny před poškozením, hrozícím ze strany stavebních strojů. Provoz dokončeného díla zlepší využití území a nijak neovlivní kvalitu ovzduší, klima, ani další faktory, naopak přispěje ke stabilizování a snížení eroze v půdě. Projekt nebude mít negativní vliv na vodní režim krajiny.

6.5.2.5 Položkový rozpočet

V programu Build Power byl vytvořen položkový rozpočet, kde byly naceněny jednotlivé položky stavebních prací. Jejich cena se řídí Sborníkem cen stavebních prací platných pro první pololetí roku 2011 (tabulka 11).

Tabulka 11 *Položkový rozpočet projektu.*

Položkový rozpočet- Optimalizace části naučné stezky Horní Planá					
P.č.	Název položky	MJ	množství	cena / MJ	celkem (Kč)
Díl: Zemní práce					
1	Odkopávky pro silnice v hor. 3 do 10000 m3	m3	1 619,40	66,10	107 042,34
2	Příplatek za lepivost - odkop. pro silnice v hor.3	m3	809,70	28,30	22 914,51
3	Vodorovné přemístění výkopku z hor.1-4 do 2000 m	m3	1 619,40	118,00	191 089,20
4	Nakládání výkopku z hor.1-4 v množství nad 100 m3	m3	1 619,40	59,70	96 678,18
5	Uložení zemin do násypů předeps. tvarů s urovnáním	m3	1 619,40	19,70	31 902,18
6	Úprava pláně v zářezech v hor. 1-4, se zhutněním	m2	8 097,00	10,70	86 637,90
7	Hloub. jamek s výměnou 50% půdy do 1 m3 sv.1:5	kus	42,00	964,00	40 488,00
8	Výsadba dřevin s balem D do 30 cm, v rovině	kus	42,00	69,20	2 906,40
9	Ukotvení dřeviny kůly D do 10 cm, dl. do 3 m vč. kotvícího materiálu	kus	126,00	255,00	32 130,00
10	Ošetřování vysazených dřevin soliterních, v rovině vč. plastové chráničky	kus	42,00	54,30	2 280,60
11	Osazení kůlů k dřevině s uvázáním, dl. kůlů do 3 m vč. kotvícího materiálu	kus	126,00	28,70	3 616,20
12	Dovoz vody pro závlivku rostlin do 6 km	m3	8,40	573,00	4 813,20
13	Dub - Quercus robur 200-250 cm	kus	18,00	521,85	9 393,30
14	Jeřáb obecný 200-250cm	kus	24,00	608,83	14 611,92
15	Tyč jehličnatá jakost 4 tř.3 10-12 cm odkorněná	kus	126,00	27,64	3 482,64
16	Lavička vym/dřevo opěr 1500/700/850 Brož Romance	kus	7,00	5 536,65	38 756,55
1 Zemní práce					688 743,12
Díl: Komunikace					
17	Podklad z kameniva drceného 63-125 mm, tl. 15 cm	m2	8 097,00	125,00	1 012 125,00
18	Podklad ze štěrkodrti po zhutnění tloušťky 10 cm	m2	8 097,00	98,60	798 364,20
19	Posyp krytu lomovými výsivkami do 20 kg/m2	m2	8 097,00	14,70	119 025,90
20	Vyspravení výtluků kom-pěší kam. hrubě drceným	m3	32,00	788,00	25 216,00
5 Komunikace					1 954 731,10
Díl: Dokončovací práce inženýrských staveb					
21	Osazení doplňkových konstrukcí do 500 kg - lavičky	kus	7,00	5 745,00	40 215,00
93 Dokončovací práce inženýrských staveb					40 215,00
Díl: Staveništní přesun hmot					
22	Přesun hmot, pozemní komunikace, kryt z kameniva	t	4 094,99	66,60	272 726,31
99 Staveništní přesun hmot					272 726,31

Zdroj: Build Power, 2011.

6.6 Časový harmonogram projektu

Časový harmonogram projektu je uveden po měsících (tabulka 12). Trvání přípravy projektu a jeho realizační fáze se předpokládá od září do června. Za každou položku harmonogramu odpovídá přidělený manažer, který dbá na kvalitu jejího provedení, na dodržení časového rámce a na dodržení stanovených nákladových limitů. Po kolaudaci cesty bude možné na naučné stezce ihned zahájit provoz a tím by ještě mohla být využita sezóna.

Tabulka 12 Časový harmonogram projektu.

POLOŽKY	1.ROK				2.ROK					
	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Fáze přípravy projektu a zajištění finančních zdrojů										
Vypracování projektové dokumentace										
Vypracování žádosti o dotaci										
Podání žádosti o dotaci vč. povinných příloh										
Zajištění výběrového řízení										
Stavební fáze										
Zahájení stavebních prací										
Odtěžení nánosů na krajnicích										
Příčné a podélné urovnání profilu cesty										
Navožení a urovnání materiálu										
Zhutnění a zapískování cesty										
Dokončovací práce - osazení nových laviček										
Vysázení stromů podél cesty										
Provozní fáze										
Kolaudace rekonstruovaného úseku cesty										
Předání stavby, závěrečná zpráva										

Zdroj: Vlastní projekt.

7 ZÁVĚR

Šumava je oblast, která disponuje vlastní výraznou identitou a vysokou mírou přitažlivosti pro návštěvníky. Díky svým atraktivitám je dnes jednou z nejvyhledávanějších destinací cestovního ruchu. Do budoucna je rozmach cestovního ruchu na území Šumavy spojen s rozvojem nových produktů šetrné turistiky či optimalizací stávajících produktů do podoby odpovídající poptávce návštěvnických segmentů.

Prvním dílčím cílem této bakalářské práce bylo posouzení naučných stezek ve vybrané oblasti. Stezky byly zhodnoceny z hlediska svých významných charakteristik (typ povrchu, typ výhledu, krajinné využití území, klimatické a geomorfologické členění). Na základě analýzy těchto charakteristik lze zamítnout hypotézu, že se geografické charakteristiky a atributy jednotlivých naučných stezek ve vybrané oblasti liší. Z vlastního šetření vymezeného území a následným doplněním informací z odborné literatury je možné potvrdit, že geografické charakteristiky naučných stezek této oblasti Šumavy jsou podobné, ve velké části totožné. Většina stezek prochází Trojmezenskou hornatinou (82%) a většina v nich se nachází v chladném klimatu. Pouze 1,4 km z celkové délky 32 km naučných stezek vede mírně teplým klimatem. Naučné stezky procházejí ze 70% jehličnatými lesy, dalšími typy krajinného pokryvu území jsou louky a pastviny, smíšené lesy a zemědělské oblasti s přirozenou vegetací.

Na základě vyhodnocení hlavních proměnných (typ povrchu a typ výhledu naučných stezek) lze potvrdit, že převládajícím typem výhledu na naučných stezkách v zájmovém území je uzavřený výhled do 150 metrů vzdálenosti a maximálně 45° výhledu. Co se týče typu povrchu, nedá se říci, že by výsledky analýzy byly průkazné ve prospěch jednoho typu povrchu, ale nepevněný povrch, zpevněný komplexní a zpevněný komplexní asfaltový povrch převládají nad ostatními.

Dalším dílčím cílem bylo vyhodnotit strukturu návštěvníků a jejich vztah k naučným stezkám. Z analýzy výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že mezi návštěvnickými segmenty existují rozdíly v postojích k charakteristikám a atributům naučných stezek. Bylo zjištěno, že na rozdíly v odpovědích respondentů má nejprůkazněji vliv jejich věk. Tato nezávislá proměnná prokazatelně ovlivňuje zastoupení preferencí návštěvnických segmentů v těchto kategoriích: způsob značení naučných stezek, možnost absolvování trasy a preference délky naučné stezky. Pohlaví respondentů jako nezávislá proměnná ovlivňuje jejich preference na

zaměření trasy a zkušenost respondentů s naučnými stezkami prokazatelně ovlivňuje, jakou délku trasy by zvolili.

Posledním dílčím cílem bakalářské práce bylo identifikovat možnou optimalizaci využití naučných stezek v zájmové oblasti a to na základě hypotézy, že ve vymezené oblasti možnosti optimalizace využití naučných stezek existují. Tato hypotéza byla výzkumem potvrzena.

Na projekt optimalizace stávajícího produktu cestovního ruchu bylo využito výsledků analýzy významných charakteristik naučných stezek na základě vlastního poznání zájmové oblasti a analýzy výstupů z dotazníkového šetření. Bylo zjištěno, že současná nabídka naučných stezek neodpovídá poptávce ze strany návštěvníků. Z konfrontace nabídky a poptávky sledovaného území vyplynuly rozdíly, které lze řešit rozšířením nabídky pro ty návštěvnické segmenty, které jsou stávající nabídkou naučných stezek znevýhodněny a neodpovídá jejich potřebám.

Z několika možností optimalizace byl vypracován projekt variantního řešení naučné stezky Adalberta Stiftera procházející Horní Planou a okolím. Tento projekt řeší neschůdnost naučné stezky tím, že část naučné stezky navrhuje zpřístupnit návštěvnickým segmentům, kteří ji dosud mohli absolvovat jen s obtížemi. Jedná se o cyklisty, rodiny s malými dětmi a osobami s potřebou bezbariérového přístupu.

Hlavním cílem této práce bylo zhodnocení současného stavu využití naučných stezek ve vybrané oblasti. Výsledkem analýzy je poznání, že ve vybrané oblasti existuje nabídka naučných stezek, která je plně dostačující pro poptávku určitých segmentů návštěvníků. To jsou aktivní sportovci, návštěvníci preferující pěší formu turistiky. Avšak pro další návštěvnické segmenty, které se svými preferencemi liší od této skupiny, ať už jsou to cyklisté nebo skupina návštěvníků, pro které jsou stávající naučné stezky nepřístupné, je nabídka naučných stezek v zájmovém území nedostačující a vykazuje velké možnosti, jak ji rozšířit a optimalizovat.

Popsaný projekt by mohl pomoci rozšířit současnou nabídku naučných stezek dalším návštěvnickým segmentům. Sekundárně by projekt mohl pomoci zvýšit návštěvnost a konkurenceschopnost zájmové oblasti. Důležitým faktem je, že by mohl posílit význam šumavského podhůří a napomoci odlehčení centrální části Šumavy. Základní předpoklad pro rozvoj trvale udržitelného cestovního ruchu ve sledované oblasti je vytvoření takových produktů cestovního ruchu, které budou k území šetrné a budou respektovat ochranu přírodního prostředí Chráněné krajinné oblasti a Národního parku Šumava. Ochrana přírody

by neměla být vnímána jako omezující faktor, ale naopak poskytuje další příležitosti pro rozšíření nabídky naučných stezek.

Z dosažených výsledků výzkumu je možno konstatovat, že sledovaná oblast v rámci cestovního ruchu v sobě obsahuje velký potenciál možnosti rozvoje.

8 SUMMARY

Šumava forest is a region, which dispose with own expressive identity and has a high measure of attractivity for visitors. Thanks its attractivities is Šumava one of the most searching destination of tourism in Czech Republik. The aim of this work was to evaluate the level of nature trails in chosen district, to analyze the visitor's structure and their preferences relate to nature trails. The needful data for this analysis were gained by own knowledge of service area and by questionnaires, which were filled-out by visitors of service area.

In the defined area are situated eight nature trails. Their supply was confronted with visitor's demand and was ascertained some differents between actual supply and demand. For example, most of the visitors like to visiting the nature trail by bicycle, but nature trails in described area are primarily address to walking. Also the families with small children are disadvantaged. Attained results of the research reflects other possibilities of the development for these segments of visitors in service area.

This state can be solve by development of nature trail's supply. It means, that desribed area has potential for tourism development. Tourism development in this area is allied to boom of new enviromentally friendly products of tourism or optimizing the existing supply to segments of visitors.

9 SEZNAM PRAMENŮ A POUŽITÉ LITERATURY

- BÍLEK, J. *Naučné stezky: Jižní Čechy a Šumava*. Spolek pro rozvoj kultury v Milevsku, 2007. 116 s. ISBN 978-80-239-9723-1.
- CO JE NAUČNÁ STEZKA (2009) [online]. c2009 [cit. 2010-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.stezky.info/obecne-o-stezkach/co-je-naucna-stezka.htm>>.
- ČERTÍK, M. et al. *Cestovní ruch: Vývoj, organizace a řízení*. Praha: OFF, 2001. 352 s. ISBN 80-238-6275-8.
- ČEŘOVSKÝ, J.; & ZÁVESKÝ, A. *Stezky k přírodě*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. 239 s. ISBN 80-04-22378-8.
- ČERMÁKOVÁ, A., & STŘELEČEK, F. *Statistika I*. Jihočeská univerzita, Zemědělská fakulta, 1995. 167 s. ISBN : 80-7040-126-5.
- DEMEK, J. et al. *Zeměpisný lexikon ČSR: Hory a nížiny*. 1. vyd. Praha: Academia, 1987. 584 s.
- DOHNAL, V. et al. *Rajonizace cestovního ruchu ČSR*. Praha: Merkur, 1985. 167 s.
- FRIEDLOVÁ, L. *Budování a využití naučných stezek*. Praha: Propagační tvorba, 1991. ISBN 80-85-386-23-2.
- GEHINOVÁ, B. *Geografie cestovního ruchu*. 1. vyd. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta, 2008. 84 s. ISBN: 978-80-7394-142-0.
- GOELDNER, CH. R., & RITCHIE, J. R. B. *Tourism: Principles, Practices, Philosophies*. 11th Edition. New York: Wiley, 2009. 624 s. ISBN 978-0-470-08459-5.
- HEBÁK, P., & HUSTOPECKÝ, J. *Vícerozměrné statistické metody s aplikacemi*. 1. vyd. Praha: SNTL, 1987. 456 s.
- HORNER, S., & SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času: Aplikovaný marketing služeb*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2003. 486 s. ISBN: 80-247-0202-9.
- HRALA, V. *Geografie cestovního ruchu*. 2.vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, Fakulta mezinárodních vztahů, 2000. 109 s. ISBN 80-245-0099-X.

- CHÁBERA, S. *Geomorfologie*. 1. vyd. Jihočeská univerzita České Budějovice, 1996. 151 s. ISBN: 80-7040-208-3.
- CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ LIPENSKA (2010) [online] c2010 [cit. 2010-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.lipensko.cz/cz/page/charakteristika-uzemi>>.
- INDROVÁ, J. et al. *Cestovní ruch I*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2004. 114 s. ISBN 80-245-0799-4.
- INDROVÁ, J. et al. *Cestovní ruch (základy)*. 2. přeprac. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2009. 122 s. ISBN 978-80-245-1569-4.
- JAKUBÍKOVÁ, J. *Marketing v cestovním ruchu*. Praha: Grada Publishing, 2009. 288 s. ISBN 978-80-247-3247-3.
- KOČÁREK ML., E. in Anděra, M., & Zavřel, P. et al. *Šumava – příroda, historie, život*. Havlíčkův Brod: Baset, 2005. 799 s. ISBN: 80-7340-021-9.
- MALÁ, V. et al. *Základy cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, Fakulta mezinárodních vztahů, 2002. 100 s. ISBN 80-245-0439-1.
- MARIOT, P. *Geografia cestovného ruchu*. Bratislava: VEDA, 1983. 248 s. ISBN 71-053-83.
- MIRVALD, S. et al. *Geografie cestovního ruchu*. 1. vyd. Plzeň: Pedagogická fakulta ZČU, 1994. 110 s. ISBN 80-7043-059-1.
- NAUŠ, B., & ZÁVESKÝ, A. *Naučné stezky prachatického okresu*. Prachatice: CEV Dřípatka, 1992. 23 s.
- NAVRÁTIL J. (2011) [a]: *Kostrá BP NS, ver. 1* (11.2.2011) [online]. c2011 [cit. 2011-02-21]. Dostupné z WWW: <<http://moodle09.ef.jcu.cz/mod/resource/view.php?id=7431>>. Dokument aplikace Word.
- NAVRÁTIL J. (2011) [b]: *Databáze informačních tabulí* (11.2.2011) [online]. c2011 [cit. 2011-03-06]. Dostupné z WWW: < <http://moodle09.ef.jcu.cz/course/view.php?id=176> >. Dokument aplikace Excel.
- NAVRÁTIL J. (2011) [c]: *Vyhodnocení databází BP NS, ver. 2* (11.2.2011) [online]. c2011 [cit. 2011-02-21]. Dostupné z WWW: < <http://moodle09.ef.jcu.cz/mod/resource/view.php?id=7388> >. Dokument aplikace Word.

- NAVRÁTIL J. (2011) [d]: *Text prohlášení na začátek kapitoly projektu* (8.4.2011) [online]. c2011 [cit. 2011-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://moodle09.ef.jcu.cz/course/view.php?id=176>>.
- NAVRÁTIL J. (2009): *Kostra projektu bakalářské práce „Naučné stezky v cestovním ruchu vybrané oblasti“* [online]. c2009 [cit. 2011-02-21]. Dostupné z WWW: <<http://moodle09.ef.jcu.cz/course/view.php?id=176>>. Dokument aplikace Word.
- NĚMEC, V. *Projektový management*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002. 184 s. ISBN: 80-247-0392-0.
- PALA, P. *Manuál k aplikaci JanMap v.2.51* [online]. c2009 [cit. 2010-03-27]. Dostupné na: <<http://janitor.cenia.cz/www/public/manual/janmap/index.html>>.
- PALATKOVÁ, M. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing, 2006. 341 s. ISBN: 80-247-1014-5.
- PÁSKOVÁ, M., & ZELENKA, J. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s. ISBN 80-239-0152-4.
- PERLÍN, R., & BÍČÍK, I. *Lokální rozvoj na Šumavě: Závěrečná publikace shrnující výsledky projektu Analýza vývoje Národního parku Šumava za období uplynulých 15 let*. Správa NP a CHKO Šumava: 2010.
- PICEK, M. et al. *Cestovní ruch na Šumavě: Rozvojový koncept udržitelného cestovního ruchu*. Regionální rozvojová agentura Šumava, 2007. 45 s.
- QUITT, E. *Klimatické oblasti ČSR, 1 : 500 000*. Brno: Geografický ústav ČSAV, 1975.
- REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI JIHOZÁPAD (2011) [online] c2011 [cit. 2011-03-15]. Dostupné z WWW: <http://www.rr-jihozapad.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=200047&id_ktg=1026&p1=1288>.
- RITCHIE, J. R. B., & CROUCH G. I. *The Competitive Destination: A Sustainable Tourism Perspective*. Oxon: CABI Publishing, 2003. 274 s. ISBN 0-85199-664-7.
- ROP NUTS II JIHOZÁPAD (2007) [online] c2007 [cit. 2011-03-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Jihozapad>>.
- ROSENAU, M., D., Jr. *Řízení projektů*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2003. 344 s. ISBN: 80-7226-218-1.

- ŘEZANKOVÁ, H. *Analýza kategoriálních dat*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2005. 99 s. ISBN: 80-245-0926-1.
- SVOZILOVÁ, A. *Projektový management*. Praha: Grada Publishing, 2006. 356 s. ISBN: 80-247-1501-5.
- ŠPRINCOVÁ, S. *Úvod do geografie cestovního ruchu*. 1. vyd. Rektorát Univerzity Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, 1975. 74 s.
- ŠTEMBERK, J., *Naučné stezky okresů Prachatice – Freyung/Grafenau*. Město Prachatice, 2005. 60 s. ISBN: 80-7316-229-6.
- ŠTEMBERK, J. (2008): *Zážitková stezka Duch pralesa* [online]. c2008 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.npsumava.cz/cz/1129/1169/clanek/zazitkova-stezka-duch-pralesa/>>.
- TOLASZ, R. et al. *Atlas podnebí Česka*. 1. vyd. Praha: Český hydrometeorologický ústav, 2007. 255 s. ISBN: 978-80-86690-26-1.
- VYSTOUPIL, J. *Základy cestovního ruchu*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 119 s. ISBN: 80-210-4167-6.
- VYŠEBRODSKÝ KLÁŠTER (2010) [online] c2010 [cit. 2010-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.jiznicechy.org/cz/index.php?path=prir/certovka.html>>.
- ZVETTLEROVÁ, J (2009). *Návštěvnost Národního parku Šumava v roce 2008* [online] c2009 [cit. 2010-04-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.npsumava.cz/1557/1895/clanek/navstevnost-narodniho-parku-sumava-v-lonskem-roce/>>.

10 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1	Vztah mezi pohlavím respondentů a jejich preferencemi na zaměření trasy.	66
Tabulka 2	Výsledky Chí – kvadrát testu ve Statistice; pohlaví x zaměření trasy.....	66
Tabulka 3	Vztah mezi věkem respondentů a jejich preferencemi způsobu značení naučných stezek. 67	
Tabulka 4	Výsledky Chí – kvadrát testu ve Statistice; věk x značení naučných stezek.....	67
Tabulka 5	Vztah mezi věkem respondentů a jejich preferencemi způsobu absolvování trasy naučných stezek.....	68
Tabulka 6	Výsledky Chí – kvadrát testu ve Statistice; věk respondentů x způsob absolvování naučných stezek.....	68
Tabulka 7	Vztah mezi věkem respondentů a preferencemi délky naučných stezek.....	68
Tabulka 8	Výsledky Chí – kvadrát testu ve Statistice; věk respondentů. x preference délky naučných stezek.....	68
Tabulka 9	Vztah mezi zkušeností respondentů s naučnými stezkami a preferencemi délky naučných stezek.....	69
Tabulka 10	Výsledky Chí – kvadrát testu ve Statistice; zkušenost respondentů. x délka naučných stezek.....	69
Tabulka 11	Položkový rozpočet projektu.....	81
Tabulka 12	Časový harmonogram projektu.	82

11 SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1.</i>	Schéma funkčně chronologického členění předpokladů cestovního ruchu.....	15
<i>Obrázek 2.</i>	Znázornění trasy naučné stezky A. Stiftera s umístěním tabulí.	30
<i>Obrázek 3.</i>	Zastoupení sledovaných ukazatelů naučné stezky Adalberta Stiftera.	31
<i>Obrázek 4.</i>	Krajinný pokryv území naučné stezky podle jednotek Corine 2000.....	32
<i>Obrázek 5.</i>	Znázornění tras naučných stezek (zprava): Medvědí stezka, Schwarzenberský plavební kanál a zážitkové stezka Duch pralesa s umístěním tabulí.	33
<i>Obrázek 6.</i>	Zastoupení sledovaných ukazatelů naučné stezky Medvědí.	34
<i>Obrázek 7.</i>	Krajinný pokryv území naučných stezek podle jednotek Corine 2000. Zprava: Medvědí stezka, Schwarzenberský kanál, Duch pralesa.	35
<i>Obrázek 8.</i>	Zastoupení typu výhledu naučné stezky Schwarzenberský plavební kanál.	37
<i>Obrázek 9.</i>	Zastoupení sledovaných ukazatelů zážitkové stezky Duch pralesa.....	38
<i>Obrázek 10.</i>	Znázornění trasy naučné stezky Na Stožeckou skálu s umístěním tabulí.....	40
<i>Obrázek 11.</i>	Zastoupení sledovaných ukazatelů naučné stezky Na Stožeckou skálu.	41
<i>Obrázek 12.</i>	Krajinný pokryv území stezky Stožecká skála dle jednotek Corine 2000.....	41
<i>Obrázek 13.</i>	Znázornění trasy naučné stezky Boubínský prales s vyznačenými tabulemi.	43
<i>Obrázek 14.</i>	Podíl zastoupení jednotlivých ukazatelů, kategorizace dle typu výhledu a povrchu stezky.	44
<i>Obrázek 15.</i>	Krajinný pokryv území naučných stezek Boubínský prales a Hornovltavické pastviny (zprava) podle jednotek Corine 2000.....	45
<i>Obrázek 16.</i>	Trasa naučné stezky Hornovltavické pastviny s vyznačenými tabulemi.....	46
<i>Obrázek 17.</i>	Zastoupení sledovaných ukazatelů naučné stezky Hornovltavické pastviny.	47
<i>Obrázek 18.</i>	Zobrazení trasy naučné stezky Soutok s vyznačenými informačními panely.	48
<i>Obrázek 19.</i>	Typ výhledu na naučné stezce Soutok.	49
<i>Obrázek 20.</i>	Krajinný pokryv území naučné stezky podle jednotek Corine 2000.	50

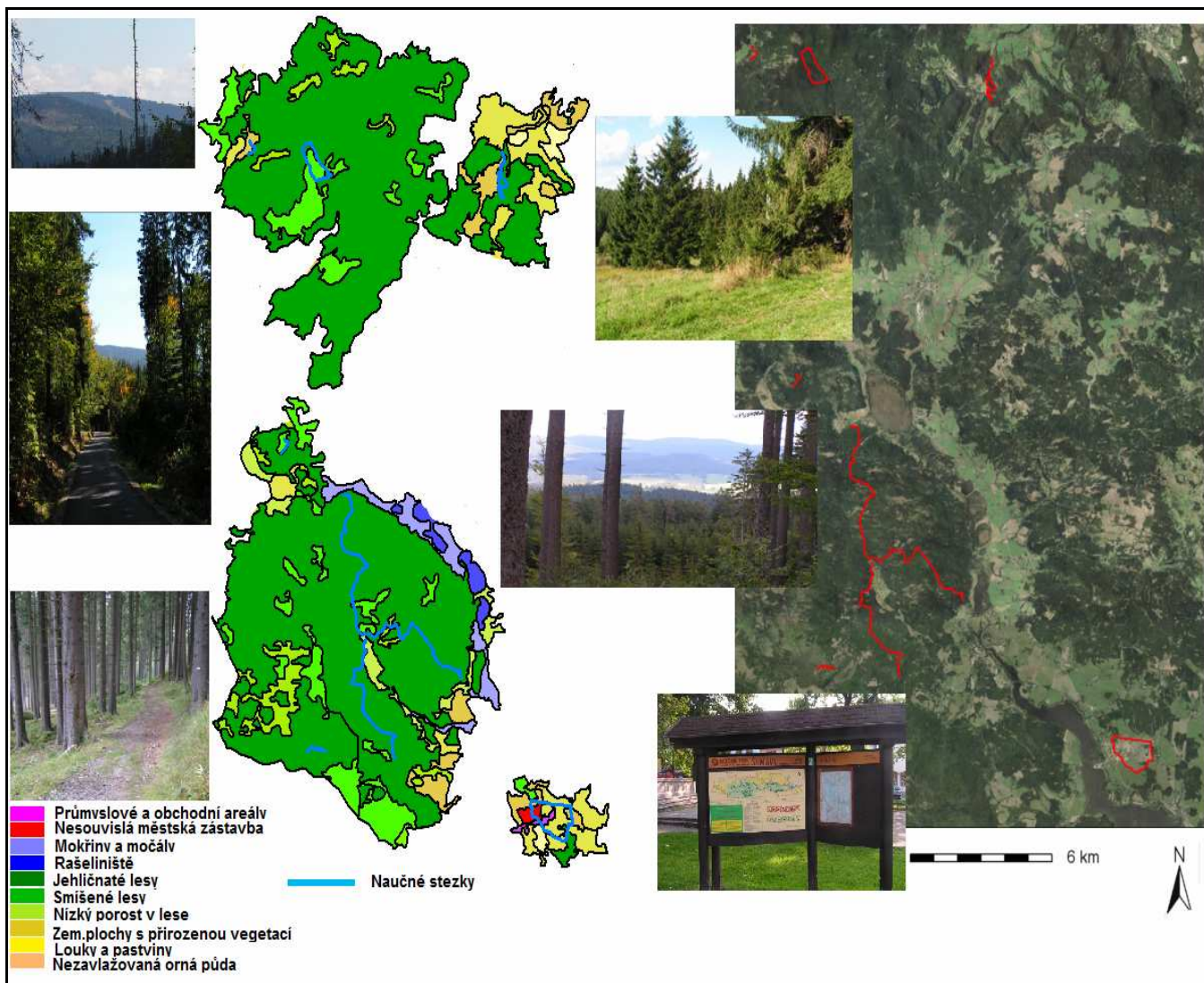
<i>Obrázek 21.</i>	Zastoupení jednotlivých typů geomorfologického členění dle celkové délky stezek v metrech.	52
<i>Obrázek 22.</i>	Krajinný pokryv území všech naučných stezek.....	53
<i>Obrázek 23.</i>	Zastoupení sledovaných ukazatelů naučných stezek.	54
<i>Obrázek 24.</i>	Zastoupení obsahu informačních panelů z hlediska tématu.	55
<i>Obrázek 25.</i>	Typy map znázorněné na informačních tabulích.	56
<i>Obrázek 26.</i>	Věková kategorie a pohlaví respondentů, n = 228.....	57
<i>Obrázek 27.</i>	Národnost respondentů dle pohlaví, n = 228.	58
<i>Obrázek 28.</i>	Návštěvnost respondentů na naučných stezkách v roce 2009, n = 228.	59
<i>Obrázek 29.</i>	Počet navštívených n. stezek v roce 2009 dle věkové kategorie, n = 228.	59
<i>Obrázek 30.</i>	Počet navštívených n. stezek v roce 2009 dle pohlaví, n = 228.	60
<i>Obrázek 31.</i>	Preference formy dopravy k n. stezce dle odpovědí, n = 228.....	61
<i>Obrázek 32.</i>	Preference formy dopravy k n. stezce dle délky stezky, n = 228.	62
<i>Obrázek 33.</i>	Preference způsobu podání informací o lokalitách dle odpovědí, n=228.....	63
<i>Obrázek 34.</i>	Preference značení trasy naučné stezky dle délky naučné stezky, n = 228. ...	63
<i>Obrázek 35.</i>	Preference způsobu trasování v závislosti na délce naučné stezky, n = 228. .	64
<i>Obrázek 36.</i>	Preference tematického okruhu trasy dle odpovědí respondentů, n= 228.	65
<i>Obrázek 37.</i>	Preference možnosti absolvování trasy dle odpovědí respondentů, n = 228. .	65
<i>Obrázek 38.</i>	Znázornění cele trasy naučné stezky Adalberta Stiftera s vyznačeným úsekem plánované rekonstrukce.	78
<i>Obrázek 39.</i>	Rozsah poškození povrchu naučné stezky A. Stiftera, Horní Planá.....	79

12 SEZNAM PŘÍLOH

- Naučné stezky ve vymezeném území, krajinný pokryv.
- Naučná stezka Adalberta Stiftera
- Naučná stezka Medvědí
- Naučná stezka Schwarzenberský plavební kanál
- Zážitková stezka Duch pralesa
- Naučná stezka Na Stožeckou skálu
- Naučná stezka Boubínský prales
- Naučná stezka Hornovltavické pastviny
- Naučná stezka Soutok

13 PŘÍLOHY

Naučné stezky ve vymezeném území, krajinný pokryv.

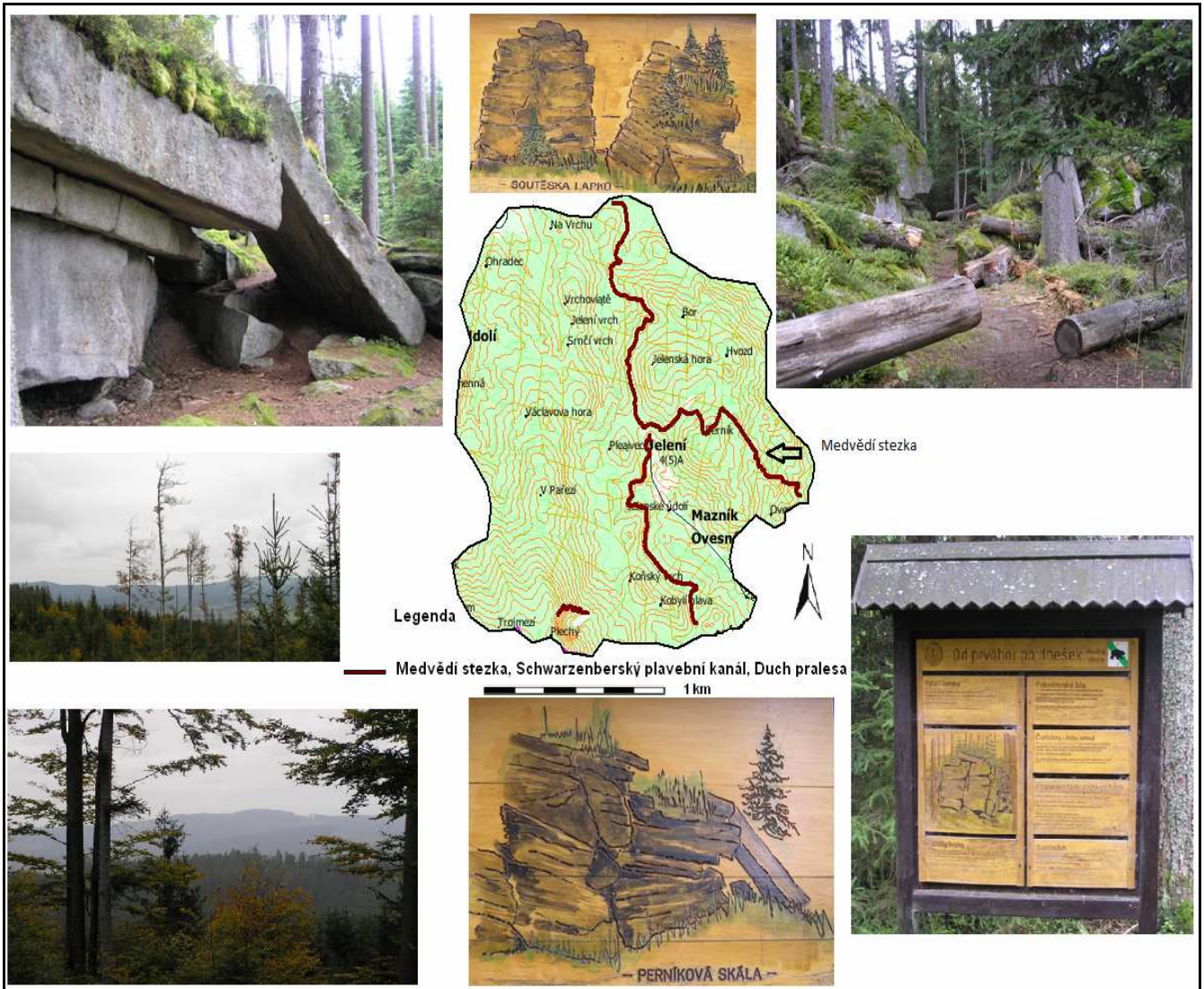
Zdroj: Vlastní šetření.

Naučná stezka Adalberta Stiftera

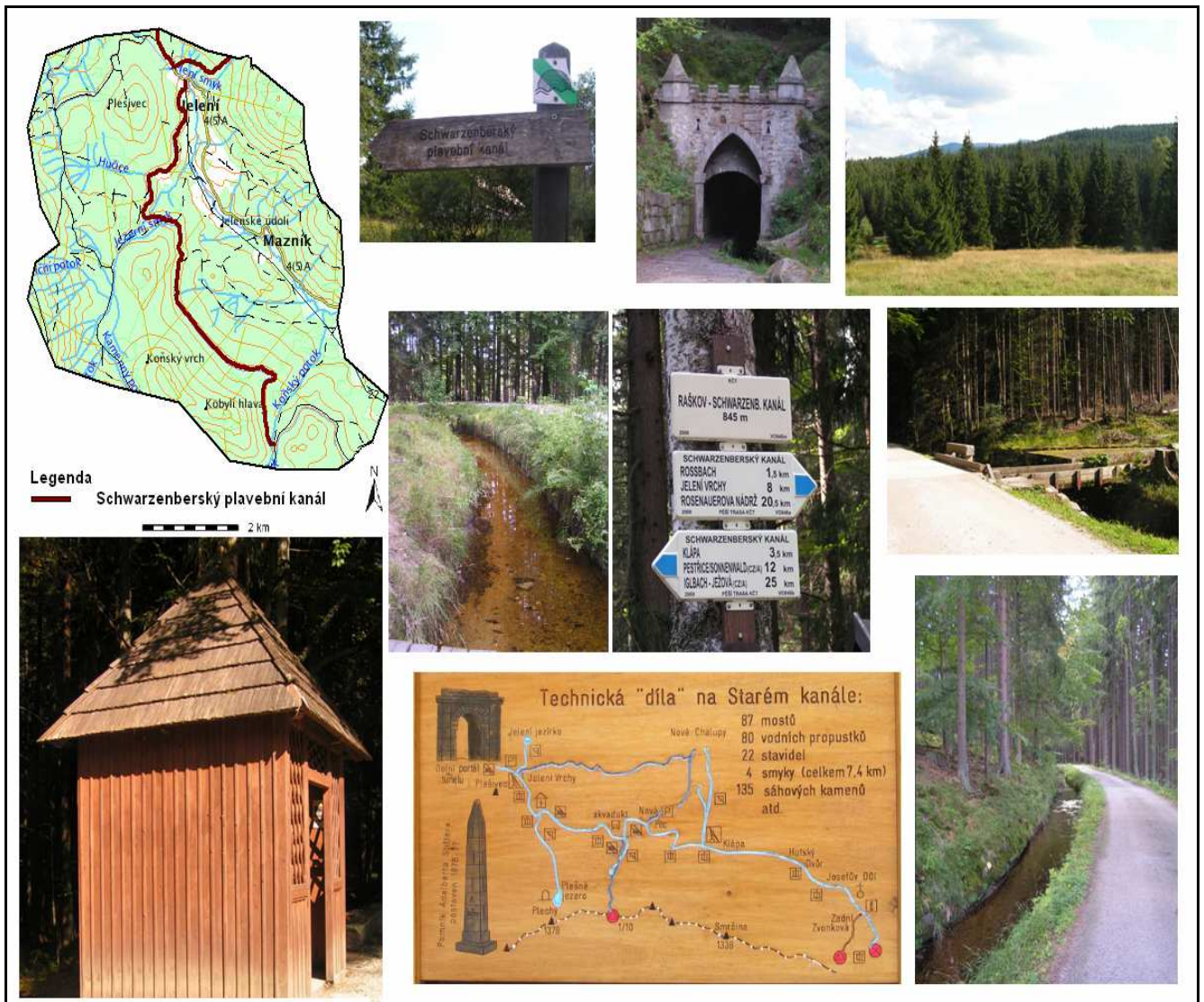
Zdroj: Vlastní šetření.

Naučná stezka Medvědí

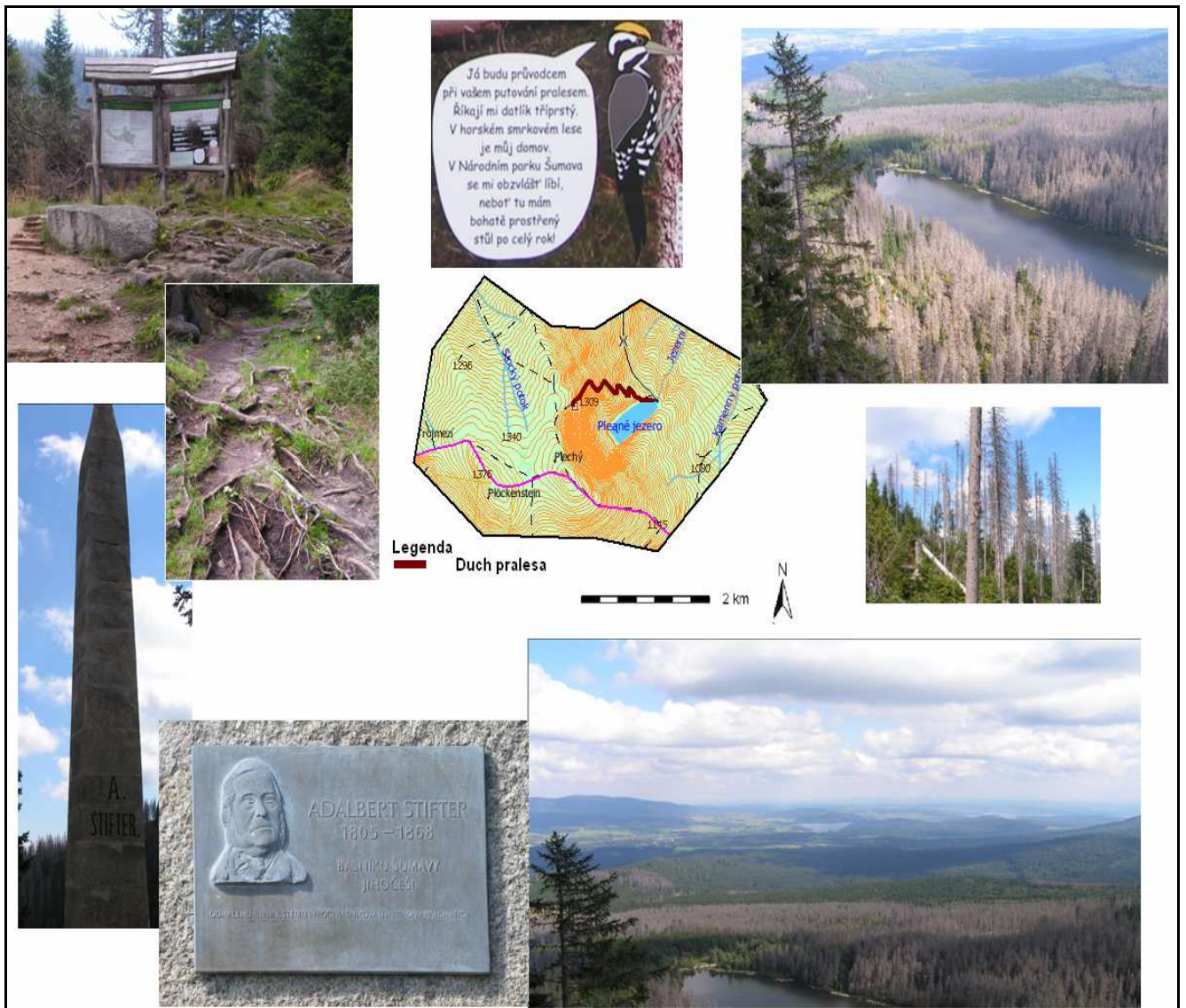
Zdroj: Vlastní šetření.

Naučná stezka Schwarzenberský plavební kanál

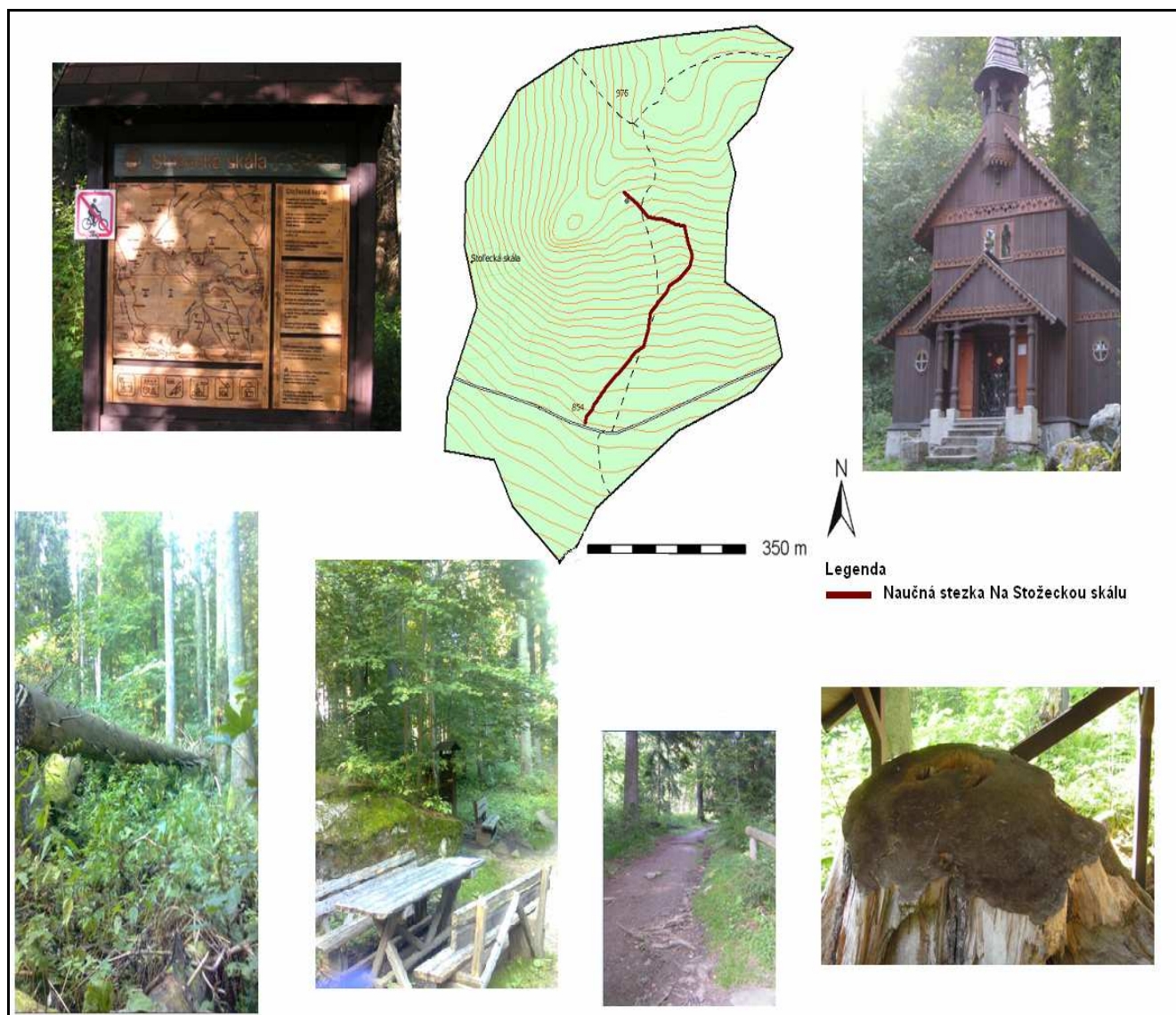
Zdroj: Vlastní šetření.

Zážitková stezka Duch pralesa

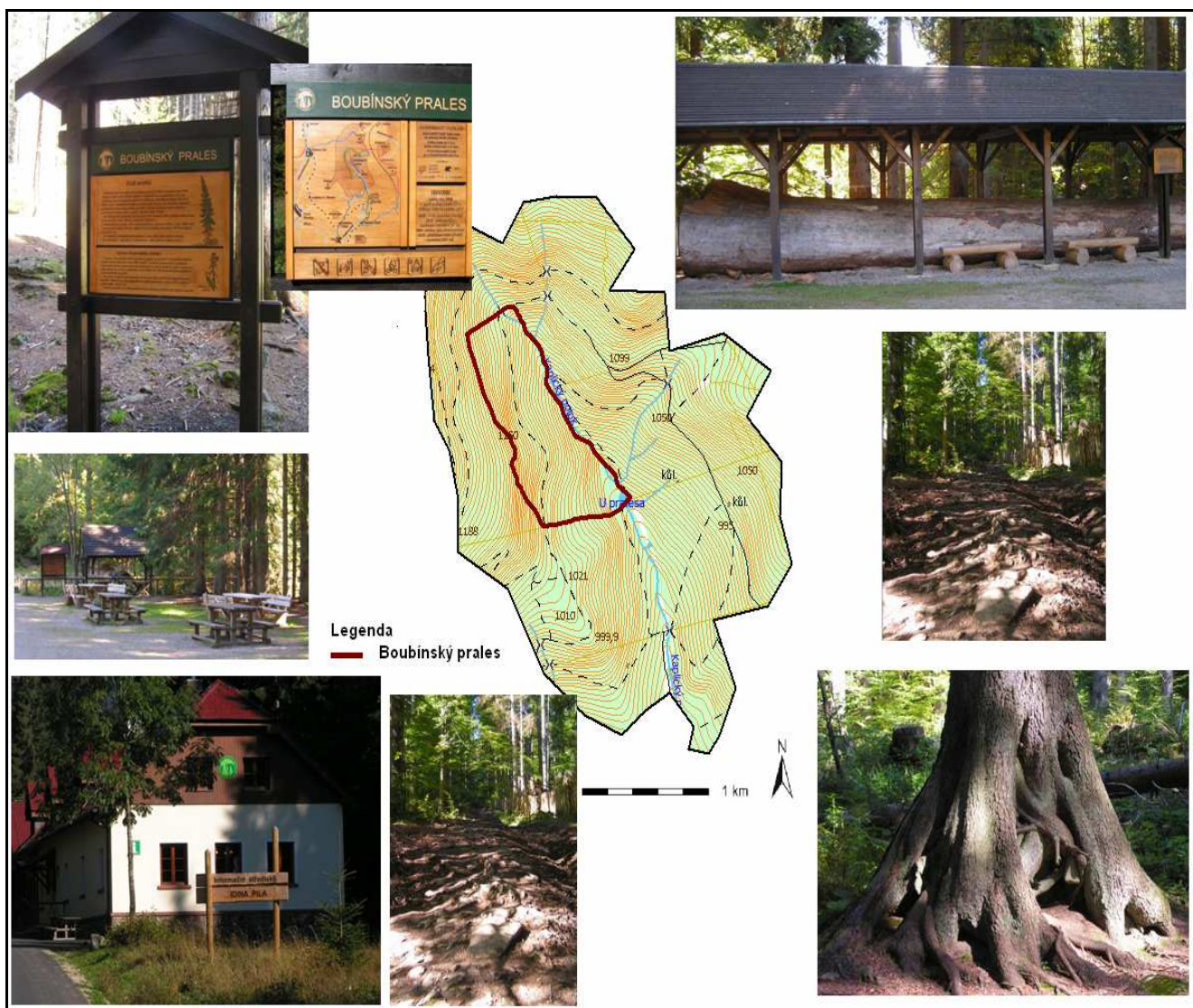
Zdroj: Vlastní šetření.

Naučná stezka Na Stožeckou skálu

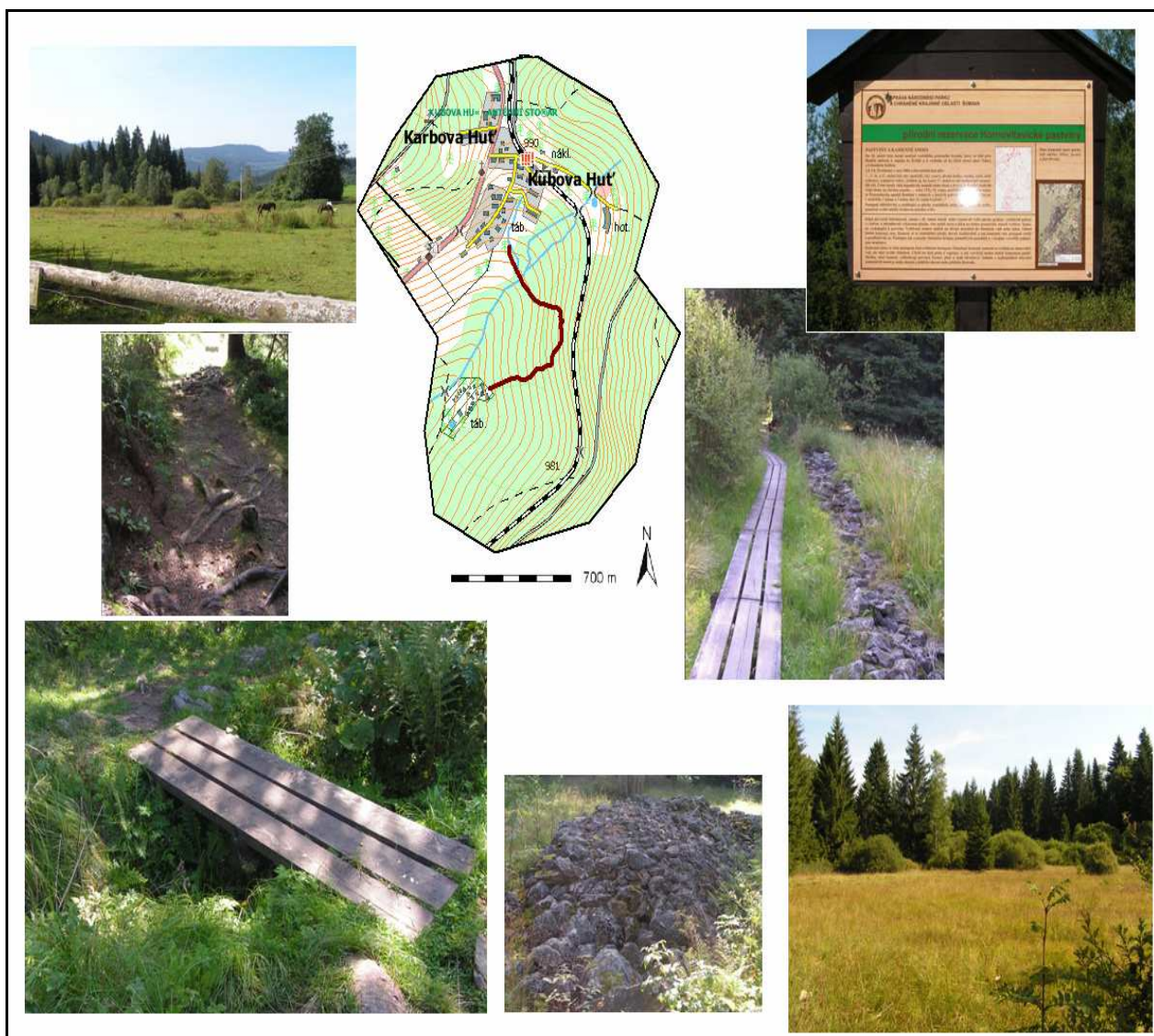
Zdroj: Vlastní šetření.

Naučná stezka Boubínský prales

Zdroj: Vlastní šetření.

Naučná stezka Hornovltavické pastviny

Zdroj: Vlastní šetření.

Naučná stezka Soutok

NOVÉ LESY
 V okolí Blanice můžete vidět různé typy samovolně vzniklých lesů. Vznikly tu bez lidského přičinění na spádaných lomcích, parůbních a hrdlových močárech. Jejich výhled od samého počátku odlišuje charakter půdy, její zrnitost a orientaci ke světovým stranám.

A. Na pozemcích stálých vodou utrápených lesů, kde je ve stálém ohrožení další odvalování kůstek a kmenových zvěšených větví. Jde o stáří přibližně 100 let, odhadem tvoří více než 50% rozlohy lesů.

B. Zastavené porosty křehlého stáří. Křehké to a také nepropuštěly vodě, což má pomoci odolat v období sucha a větrání. Tyto stáří odhadem do konce srpna předtím už 40 let.

C. Říční terasy a balvanitá odvalovací plošina, která v minulosti, naprosto běžně a jenom částečně, vlnila, odvalovala, odvalovala, odvalovala. Měla, měla i dříve. I zde jsou nejstarší stáří přibližně 100 let.

Legenda:
 - koryto
 - náhon
 - mlýnský náhon
 - náhon
 - náhon

V srpnu 2002 Blanice po minimálně 300 letech změnila zásadně své řečiště. Na několika místech opustila své původní koryto a vytvořila nové. V tomto místě využila pro nové koryto trasu historického mlýnského náhonu. Tam, kde dříve náhon odebíral vodu z řeky, zahloubila koryto o cca 2 m.

Řeka po povodni v roce 2002

srovnání vývoje krajiny před povodní 1999 (vlevo) a po povodni v září 2002 (vpravo)

Zdroj: Vlastní šetření.